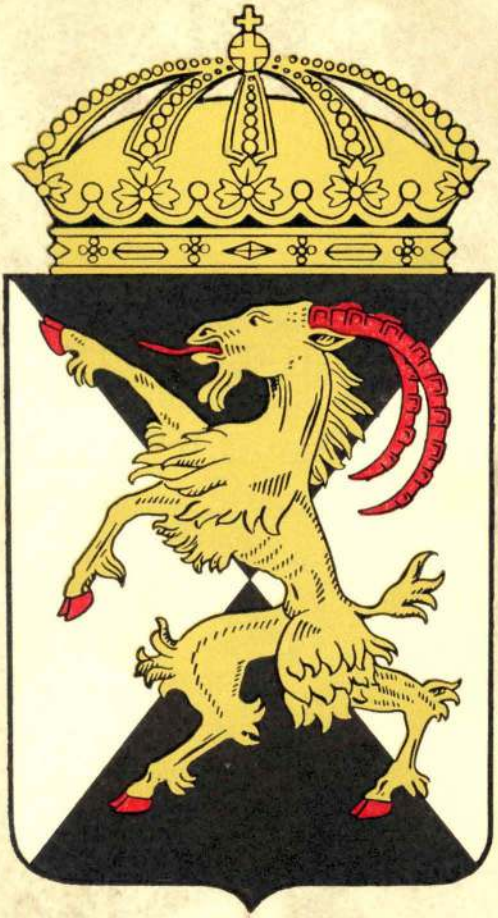


BOCKEN

Årsskrift för Hälsinge regementes Kamratförening 1963

BOCKEN



årsskrift

Utgiven av HÄLSINGE REGEMENTES KAMRATFÖRENING 1963

I redaktionen:

SVEN BRATT
GUNNAR FERNQUIST
IVAR HILLSTRÖM

GEFLEBORGS TR. A-B. GÄVLE 1963

INNEHÅLL

Förord 7

Kompaniet som hade översten till kapten, av *Erik Wickberg* 9

Kompaniets chefer och fältväblar 12

Livkompaniets siste "kaptenlöjtnant", av *Eric Wennsten* 16

Fänriksbostället på Livkompaniet 21

Sorgligt och lustigt ur tingsprotokollen, av *J. E. Blomberg* 22

En Haneboknekt med krigsmeriter, av *Edv. Johnson* 29

Soldatbrev från Norge till hustru och barn, av *Ivar Hillström* 33

Hälsingeknektar från sekelskiftet, av *Edvin Hedenmalm* 37

Beväringsvisor på Kungsbäcksmanér, av *Torsten Wiklund* 45

Ett stycke historia om mat och pengar, av *Erik Wickberg* 49

Rättig- och skyldigheter som indelt soldat, av *Victor Johnson* 55

Mohed — oljemålning, av *S A Blombergsson* 61

Ur en gammal skissbok 62

Gyllene Bocken som förbandstecken, av *Gunnar Bengtsson* 64

Ett solvarv i kronans kläder, årskrönika 65

Vi och vårt kompani under rekrytåret 90

Vad kameran såg under året som gått 124

I fädrens spår för framtids segrar, av *Sven Bratt* 128

Från FN-tjänst på skilda fronter 138

Jubileumsår för den allmänna värnplikten, av *Axel Henriksson* .. 145

Regementets kamratförening 150

Annonsavdelning 153

FÖRORD

Tredje årgången av Bocken i den nya formen överlämnas härmed till Kamratföreningens medlemmar och övrig läsekrets.

Ur de flesta synpunkter är tre år en mycket kort tid. Det är därför kanske naturligt om såväl Bocken som redaktionen fortfarande har känning av så kallade födslovåndor. Dessa har kanske speciellt varit koncentrerade till några intensiva höstmånader fyllda av skriverier och funderingar och i någon mån till ett årsskifte med intensiv korrekturläsning m. m. Redaktionen hoppas emellertid att läsekretsen ska ha överseende med eventuella brister, förorsakade av nämnda födslovåndor, tidsnöd och tekniska svårigheter, som en amatör-redaktionskommitté alltid har svårigheter att bemästra.

Årets historiska avsnitt ägnas åt regementets första och — enligt traditionen — förnämsta kompani: livkompaniet. Det skulle inte vara möjligt att ens inom hela bokens ram få plats med allt, som finns skrivet och publicerat om detta kompani. Vår strävan har därför varit att dels ge en allmän överblick över kompaniet med förteckning över dess chefer m m, dels att försöka presentera en del ännu ej känt och publicerat stoff. Av utrymmes- och ekonomiska skäl har tyvärr redaktionssaxen måst tillgripas ifråga om en del manus från författare och medarbetare. Vi hoppas dessa och läsekretsen vill överse härmed och visa även årets upplaga ett förstående och välvilligt mottagande.

Till alla författare, medarbetare och annonsörer riktas ett varmt tack för deras intresserade, oegennyttiga och generösa medverkan till årets Bocken. Ett speciellt erkännande går till f. d. rektor J. E. Blomberg, Bollnäs — numera Stockholm — som välvilligt ställt materiel ur sin bok "Bollnäs" till vårt förfogande.

Huvuddelen av upplagan utgår som tidigare i häftad form. Ett mindre antal inbundna böcker i linneband iordningställes

dock, främst för den allt större efterfrågan från biblioteken. Om därför någon läsare för egen räkning önskar inbundet exemplar kan sådant beställas från redaktionen.

Nästa års Bocken kommer på den historiska delen att ägnas åt Fernebo kompani, även kallat Överstelöjtnantens. Historiskt intresserade personer, författare och samlare m fl i Fernebokompaniets rekryteringsområde — Hedesunda, Årsunda, Österfernebo och del av Torsåker — är redan nu välkomna med eventuellt materiel om detta bygdekompani. Speciellt välkomna är gamla bilder, som kan belysa den militära förankringen i dessa bygder.

Redaktionen

I 14 KAMRATFÖRENING

skall verka för vidmakthållandet och stärkandet av sambandet mellan regementet och bygden samt samhörigheten mellan nuvarande och förutvarande hälsingesoldater

Medlemskap kan vinnas av varje svensk man och kvinna, som hyser intresse för föreningens verksamhet

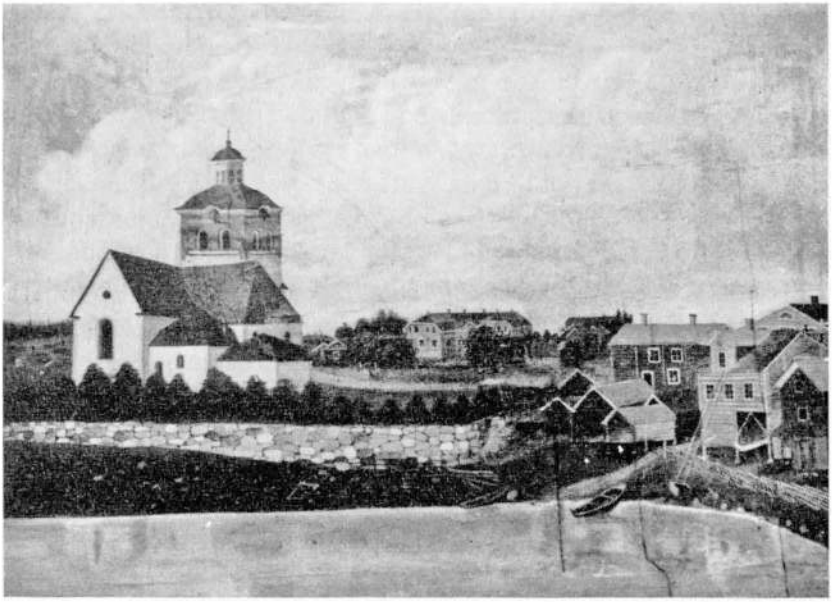
KOMPANIET SOM HADE ÖVERSTEN TILL KAPTEN

Liksom konungens livtrupper alltid ansetts vara de främsta i rang bland landets regementen, så betraktades i äldre tider Livkompaniet såsom det främsta på varje regemente. Livkompaniet var överstens eget, och samtidigt som han bestred chefskapet för regementet, så förde han själv som kapten befälet över Livkompaniet, där han i likhet med övriga kompanichefer hade en löjtnant och en fänrik som kompaniofficerare.

Jämte sina förmåner som regementschef, vari ingick bland annat bostället Mårdnäs i Segersta socken, njöt översten ursprungligen även avkastningen från kompaniets kaptensboställe Kyrkbyn 13 i Hanebo, sedermera av Kronan avyttrat till Kilafors bruk vid mitten av 1700-talet.

Men även Livkompaniets löjtnant ansågs vara ett strå vassare än sina jämlikar i graden, ett slags mellanting mellan kapten och löjtnant, och hans titel var i konsekvens därmed kaptenlöjtnant. Sedermera ändrades dock organisationen på så sätt, att Livkompaniet i likhet med regementets övriga kompanier fick en kapten som chef. Kaptenlöjtnantens och senare kaptenens boställe var Säversta 1 i Bollnäs, inköpt till Kronan 1693. Fänriken bodde på Sibo 2 i Hanebo.

Till namnet är Livkompaniet ett av regementets äldsta och därtill det enda, som fick behålla sitt namn oförändrat genom hela indelningsverket. Redan Gustaf II Adolfs store fältherre Gustaf Horn hade som chef för det s. k. Norrländska Storregementet sitt eget Livkompani, sammansatt av knektar från Bollnäs och Hanebo. När Storregementet 1624 delades i flera smärre regementen, och dessa i sin tur omkring 1630 gav upphov till bl. a. Hälsinge regemente, fick vart och ett av dem både egen regementschef och eget Livkompani. Först vid tiden för första världskriget ändrades Livkompaniets namn officiellt till 1. kompaniet. Under senare tid har dock benämningen Livkompaniet återtagits.



Bollnäs kyrka på 1870-talet efter en oljemålning av fanj Hans Erik Wickberg år 1872

Fast reglerade kompaniområden tycks emellertid icke ha tillkommit förrän Karl XI genomförde sitt indelningsverk (det s. k. yngre indelningsverket). Livkompaniet indelades därvid med 74 nummer inom Bollnäs, 40 inom Hanebo, 29 inom Segersta och 7 inom Mo socken, eller inalles 150 rotar. Bortsett från kortare perioder, synes dock knektar från Bollnäs och Hanebo ha ingått nästan regelbundet i detta kompani ända sedan Storregementets dagar.

Bollnäs och Hanebo kan följaktligen med visst fog göra anspråk på titeln "länets hjärtsocknar" inte bara på grund av sin geografiska belägenhet ungefär mitt i länet, utan också som leverantörer av soldater under två sekler till regementets rangkompani. Signifikativt är väl också, att första bataljonens fana mellan regementsmötena förvarades i Bollnäs kyrka. Bollnäs var också kompaniets huvudsamlingsplats, och där fanns också dess trossbod.

Det ligger nära till hands att antaga, att Livkompaniet i äldre tider skulle ha bestått av idel elitknektar, utvalda med större

omsorg än övriga kompaniers. Några belägg härför finns dock veterligen icke. Sedan senare delen av 1700-talet finns t. ex. karlarnas kroppslängd angiven i mönstringsrullorna, men dessa siffror visar ingen markant skillnad mellan Livkompaniet och övriga kompanier.

Åtminstone efter regementets förflyttning till Gävle tillämpades emellertid den principen, att de längsta beväringarna fördelades på 1., 5. och 9. kompanierna, förlagda på nedre botten i resp. kaserner (bataljoner). Detta medförde, att bl. a. Livkompaniet då kom att bestå av stora, starka och resliga karlar, som ofta hemförde segern i den årliga tävlingen mellan kompanierna om regementets "dragkampsfana»'. Men kompaniets dragkampslag gjorde sig också gällande i större sammanhang, bl. a. genom att 1913 erövra distriktsmästerskapet för Gästrikland i denna kraftkarlarnas egen sport.

Erik Wickberg

KOMPANIETS CHEFER OCH FÄLTVÄBLAR

Kaptenlöjtnanter

Gotthard Wilhelm von Wulffen 1681—1685. Dödligt sårad vid Düna som major.

Jonas (Eneroth) Leijonflycht 1685—1689. Född 1649, död 1697 som regementskvartermästare.

Jacob Johan von Wulffen 1689—1695. Stupad 1708 vid Liesna som major.

Albrecht de Behm 1695—1697.

Jacob Johan von Seulenberg 1697—1699. Avsked 1701 som kapten.

Gustaf Adolph Rotkirck 1699—1701. Död 1701 som kapten.

Johan von Schaar 1701. Född 1680, följde som ryttmästare vid Livreg. till häst Karl XII till Bender, död 1723.

Axel Rotkirck 1701—1703. Fången 1709 vid Poltava som regementskvartermästare, hemkom 1722, död 1747 som överstelöjtnant.

Erich Kruuse 1703—1707. Fången 1709 vid Poltava som kapten, hemkom 1722, majors avsked 1722.

Isaac von Knorring 1707—1708. Född 1687, fången 1709 vid Poltava som regementskvartermästare, hemkom 1722, överstelöjtnants avsked 1732, död 1755.

Johan Göran Knorring 1708—1709. Född 1687, fången 1709 vid Poltava.

Johan Jacob Rickmann 1709—1710. Född 1688, fången 1708 vid Liesna som löjtnant, rymde s. å., överstelöjtnants avsked 1750, död 1753.

Constantin Rubzoff 1710. Död 1710.

Johan Simon Rooth 1711—1712. Död 1713 i Tönningen som kapten.

Petter Stoltz 1712—1714. Fången 1713 i Tönningen som löjtnant, rymde 1714, död 1715 i Pommern som kapten vid Rügenska lantmilitien.

Hans Henrik von Dellwig 1714—1717. Född 1693, överste vid Björneborgs reg.

Petter Gustaf Swinhufwud 1717—1719. Född 1696, avsked 1719, död 1732.

Detlof Gustaf Wrangel 1719—1720. Död 1742 som kapten.

Magnus Granat 1720—1722. Född ca 1694, fältväbels indelning 1722.

Johan Göran Knorring 1722—1723. (Se ovan). Hemkom 1722 ur fångenskapen, avsked 1726.

Ernst Ludvig von Schewen 1723—1728. Född 1690, majors avsked 1728, död 1767.

Hans Henrik von Dellwig 1728—1741. (Se ovan). Död 1758 som överste för Björneborgs reg.

Magnus Granat 1741—1742. (Se ovan).

Johan Wrångh 1742—1744. Född 1697, död 1769 som major.

Daniel Caméen 1744—1746. Död 1746.

Jacob Rönqvist 1747—1750. Född 1688, avsked 1750, död 1753.

Carl Gustaf Skogh 1750—1759. Född 1723, fången 1761—62 i Pommern som kapten, majors avsked 1777.

Gideon Henrik Fock 1759—1761. Född 1726, död 1768 som kapten.

Carl Wendelien 1761—1764. Född 1722, avsked 1777 som kapten.

Adam Bernhard Silfwersparre 1764—1770. Född 1724, majors avsked 1777, död 1799.

Axel Rönqvist 1771—1778. Född ca 1725, avsked 1785 som major.

Fredrik Gustaf Mörner 1778—1792.

Fredrik Gustaf von Kaulbars 1792—1795. Född 1762, major i armén 1793, död 1819.

Adolph Forssius 1795—1799. Avsked 1799.

Hans Hierta 1799—1805. Död 1805.

Fredrik Ulric Georgii 1805—1808. Född 1774.

Fredrik Adolf Gripensvärd 1809—1812. Född 1780. Tidigare vid Svea artilleri. Med. f. tapperhet i fält.

Gotthard Johan von Rehausen 1812—1814. Född 1775. Major 1821. Avsked 1834 och därefter postmästare i Bollnäs. Död 1848. Fader till Rehausen nedan.

Fredrik Teodor von Platen 1814—1816. Född 1788. Majors grad 1814. Regkvartermästare 1816.

Ludvig Boije 1816—1817, friherre. Född 1776. Död 27/12 1817.

Carl Johan Wilhelm Gripenberg 1818—1835. Född 1791. Med. f. tapperhet i fält. Majors grad 1824. 1835 postmästare i Söderhamn.

Lars Abel Åkerhjelm 1833—1843, friherre. Född 1791. Kapten t. följd av 1833 års lönereglering. 1843 befordrad t. 3. major vid reg och överstelöjtnant i armén.

Daniel Thorell 1843—1849. Född 1794. Avsked med pension 1849.

Svante Alexander Brehmer 1849—1855. Född 1805.

Johan Gottlieb von Rehausen 1855—1860. Född 1819. Tidigare vid Arbrå komp som 2. kapten. 3. major vid reg 1860. Regch 1874—1882.

Per Johan Bergenzaun 1860—1864. Född 1820. 2. major vid reg 1864. B. var tidigare chef för Ovansjö komp.

Carl Herman Oscar Ennes 1864—1867. Född 1825. Tidigare 1. löjtnant vid Fernebo komp. Kammarherre och slutligen hovmarskalk hos änkehertiginnan av Dalarna.

Per Reinhold Hillberg 1867—1879. Född 1829. Tidigare chef för Järvsö komp. Avsked som kapten 1879.

Carl Magnus Axel Wästfeldt 1879—1880. Född 1844. Transporterad 1880 t. chef för Delsbo kompani.

Svante Edward Wilhelm Brehmer 1880—1885. Född 1841. Brehmer blev 1886 major och senare överstelöjtnant vid reg. Riksdagsman och slutligen chef för Södermanlands reg.

Johan Leonard Sundstedt 1886—1893. Född 1841. Tidigare tjänstgjort vid Lantförsvarets kommandoexp.

Fredrik Önnert Wahlberg 1893—1896. Född 1847.

Sven Fredrik Pousette 1896—1898. Född 1851. Pensionerad 1898.

Per Henrik Söderberg 1898—1903. Född 1853. Pensionerad 1903.

Per Axel Frithiof Stein 1903—1909. Född 1859. Död 1909.

Karl Jakob Anshelm Nielsen 1909—1915. Född 1872. Major vid I 20 i dec. 1915.

Janne Ragnar Högman 1916. Född 1880. Död 1932.

Fältväblar

David Hake 1681—1685. Avsked 1685.

Gabriel (Flink) Magnus 1685—1696. Stupade 1705 vid Mitau som löjtnant.

Anders Leerberg 1696—1700. Stupade 1708 vid Liesna som kapten.

Erich Kruuse 1700—1701. (Se kaptenlöjtnanter).

Olof Drake 1701—1707. Död 1707 vid Mitau som fänrik.

Jonas Hambræus 1707—1708. Försvunnen 1708 vid Liesna.

Nils Brobergh 1708—1710. Död 1718 i Norge som löjtnant.

Anders Jennische 1710—1711. Död 1711 i Reval.

Johan Urban Pensch 1711. Avsked 1719 som regementskvartermästare, död 1746.

Adam Schiffner 1711. Född ca 1690, fången 1715 vid Stralsund som fänrik, hemkom 1717, avsked 1746 som löjtnant.

Johan Roos 1711—1713. Död 1713 i Wismar.

Johan Häger 1713. Fången 1713 i Danmark.

Johan Sturm 1713—1717. Född 1680, avsked 1746 som löjtnant.

Erich Niure 1718—1719. Avsked 1719.

Jonas Brunfelt 1719—1722. Född ca 1694, avsked 1723.

Petter Johan Forstadius 1722—1727, löjtnant. Född 1679, var 1717 i arrest för duell, transporterad 1738 som fänrik till Tavastehus läns reg.

Jacob Turdfiäll 1727—1742. Född 1696, regementsadjutant 1742 vid Västerbottens reg.

Jacob Phragmén 1742—1747. Född ca 1704, avsked 1747.

Johan Christopher Wittstock 1747—1752. Stupade 1760 vid Anklam.

Bengt Giärling 1753—1761. Avsked 1761 som fänrik.

Petter Johan Tandefält 1761. Född 1740, deserterade i Pommern 1761 och ströks ur rullorna, död 1785.

Magnus Henrik von Hackwitz 1762—1765. Född 1727, livdrabant 1766.

Martin Johan Kökeritz 1765—1773. Född 1740.

Johan Adolph Hårdh 1773—1778. Född 1744, död 1794 som kapten.

Eric Hamberg 1778. Avsked 1778.

Jost. von Kiöhling 1778—1791. Avsked 1791.

Samuel Lang 1791—1795.

Johan Hällman 1796—1805.

Johan Petter Kampé 1805—1817. Med. f. tapperhet i fält. Förordnad fänrik 1813 för att exercera beväringen. Löjtnant i armén. (Började sin bana som menig soldat.)

Jakob Kjellman 1817—1821. Tidigare löjtnant men transporterad t. fältväbelsindelningen. Kaptens avsked 18/12 1821.

D. J. Sten 1822—1833. Tidigare fänrik vid 2. majorens kompani. Löjtnants grad 1825. Kaptens grad 1829.

Lars U. Landgren 1833—1850. Fick till följd av 1833 års lönereglering som fanjunkare den dittillsvarande fältväbelsbefattningen.

Per Wilhelm Hallquist 1850—1855. Tidigare vid Fernebo komp.

Per Eugen Dahlström 1855—1866. Död 1/6 1866.

Carl Alfred Emanuel Åsbrink 1866—1873. Befordrad 17/10 1873 till underlöjtnant vid Alfta kompani.

Johan Styf 1873—1878. Född 1823. Avsked 9/3 1878. Död 1904.

Per Wästberg 1878—1891. Född 1841. Avsked 24/8 1891 med pension. Död 1902.

Carl Erik Falk 1891—1894. Född 1844. Avsked med pension 23/4 1894. Tidigare sergeant vid komp. Död 1929.

Lars Hedenborg 1894—1901. Född 1854. Död 1901.

Henning Laurentius Bergström 1901—1906. Född 1857. Död 1906.

Per Steiner 1906—1916. Född 1865. Död 1941.

LIVKOMPANIETS SISTE "KAPTENLÖJTNANT"



Kapten Janne Högman

Kaptenen vid Kungl. Hälsinge regemente *Janne Ragnar Högman* föddes i Värmskogs s:n i Värmland den 17 maj 1880. Hans föräldrar var fanjunkaren, underlöjtnanten i armén, Janne Högman, f. 1839, † 1908, och Anna Lisa Persson. Han tillhörde Karlstads h. allm. läroverk åren 1889—97 och blev underlöjtnant vid Hälsinge regemente 1900.

Högman var en genuin värmländning och förblev så hela sitt liv ifråga om både lynne och dialekt. I Karlstads gymnasium blev han ej flyttad från d.v. 6:2 till 7:1, utan fortsatte därför studierna vid "Studentfabriken" i Uppsala, där han avlade studentexamen ett år före sina klasskamrater i Karlstad. Från hans muntliga förhör i zoologi berättas: Professorn: "Nå Högman, hur har vi det nu beställt med grodornas blodomlopp?" Varpå H. på sin värmländska svarar: "Ja, inte ä de nô vidare bevänt me de, men nog har di så di reder sej." Han klarade sin examen.

H. som var ogift bodde i Gävle en lång tid på Nygatan 3 med sin mamma, som han var mycket fäst vid. Eftersom undertecknad även var värmländning hade vi många gemensamma intressen. Vi spelade båda fiol och hade många musikstunder i hans hem, samt sjöngo även gluntar m. m., då hans mor ackompanjerade på piano. Han hade också syskon i Gävle. En av hans systrar var gift med kaptenen vid regementet, sedermera översten Arvid Genberg, och en syster var en tid sjuksköterska vid regementet.

Otroligt många äro de historier som berättas i sammanhang med Janne, som han alltid kallades av kamraterna.

Det var under den stränge överste Carl Alexander Focks tid. Janne hade mycket stor respekt för översten och drog sig gärna undan med sitt livkompani. Vid en morgoninspektion sökte översten förgäves livkompaniet, som Janne omsorgsfullt gömt i skogen i sydvästra hörnet av Lilla övningsfältet (där kammarskjutningsbanan då var belägen), där han kände sig relativt trygg. Janne, som hela tiden utförde noggrann spaning, fick plötsligt till sin förskräckelse se översten i galopp styra färden rakt emot hans gömställe. Nu voro goda råd dyra. Janne satt upp på sin häst och galopperade regementschefen till mötes, anmälde sig och avslöjade var med kompaniet övades. Men tillade: "Eftersom översten är ny på regementet, så kanske en vördsamt kunde få be om nåra goe råd å lärdomer om hur en ska bete sej med..." Därmed var överstens möjlighet att utöva av Janne fruktad kritik eliminerad och svaret blev endast ett högljutt: Ut! Janne var räddad. För den gången.

Vid en middag på officersmässen förde J. till bordet fröken Lilly Fock, dotter till nyss avgångne chefen, överste Fock. Efter middagen gick J. med sin dam ut i samlingssalen, varest många porträttmålningar av f. d. regemenschefer pryda väggarna. Då de passera Focks porträtt frågar fröken Lilly: "Nå, vad tyckte kapten om min pappa?" Varpå J. vridande sina små mustascher svarade: "Jo, de ska ja säje fröken Fock, att vi tycker allt att de ä bra skönt att ha'en hängandes på vägga."

Då jag var subaltern hos J. på Livkompaniet var där även placerad underlöjtnant Hinnerson, sedermera flygplatschef i Göteborg. En dag hade H. under exercis på Lilla fältet blivit "utskälld" av överste Fock för någon obetydlighet. H. kom sedermera till kompaniexpeditionen och beklagade sig nästan gråtande för sin kompanichef, varpå J. utlät sig: "Hör Du Hinnerson, va i all världen ska Du på Lelle fälte å göre, när Du har hele store skogen å gömme dej i."

Generalen Lars Herman Tingsten, själv en gång officer på I 14, inspekterade som infanteriinspektör regementet. Tillsammans med officerskåren intog han sin lunch i officersmässen. Där stod även dukat med en flaska brännvin. Detta behagade tydligen ej generalen, som frågade om det alltid dracks snaps

till lunchen. Då framträdde den lille Janne, vände sig till generalen och sade: "Nej general, men idag ä de allt som lite högtidligare." Snapsen fick tagas.

En vacker vinterdag övade livkompaniets båda plutoner vid "B" i Björnvret, då Janne uppenbarade sig i knälång livpäls, uppklev på en hög sten och kommenderade: "Löjtnanten ställer sig här och sergeanten där. Å så ska i samles här omkring mej, hele kompaniet." Alla väntade på några kloka föreskrifter för övningarnas bedrivande, men då kom det: "Dä ska jag säje er pôjker. Bena i håre har I, och lukter parfym gör I, prässade böxer vasse som rakkniver har I. I ä fine sôm filmhjälter! Men spôtter snus i take på kômpaniet dä gör I era lymler. Vet skäms på er allihop!"

J. hade ej många kommenderingar utanför regementet, där hans tid förflöt först som subaltern och sedan som välbeställd kapten och kompanichef på Livkompaniet. Där var han mycket omtyckt av sina mannar, för vilka han var som en far, utan att dock pruta av på ordning och utbildning. En gång var han dock av översten Georg Nyström beordrad på en kommendering i Stockholm, från vilken han efter sin hemkomst skulle hålla ett föredrag i officersmässen. Jag minnes nu endast inledningen: "Ja hade ju visserligen dagtraktamente, å de räckte nog te', men värre va de me nattraktamente."

Vi hade manöver i Trödjetrakten. Kompaniets tältbivack var belägen mitt i skogen på därvarande ås. Officerarna hade tillåtits äta sin middag ett par kilometer därifrån i en gård, varifrån vi återvände till bivacken först efter mörkrets inbrott. J. (och även jag) hade nog druckit en del farliga drycker efter middagen, varför vi hade svårt att hitta tillbaka till bivacken i mörkret. Då vi arm i arm en lång stund irrat omkring stannar plötsligt J. och andas in. Så utbrister han: "Hör Du Wennsten, nu tror ja allt att vi ä hemme, för här lukter de skit." Och mycket riktigt, vi va' hemme.

Under en vintermanöver i Hamrånge skulle kompaniet utspisa sin sena middag i en lada. Då det var mörkt, föreslog en av J:s subalterner att en lykta skulle hängas upp i ladan, varpå J. genmälde: "Ja vill inte ha nån eld i lader, å nog ser di å tugge å svälje ändå."

En dag hade ett fältingenjörkompani uppvisning för regementets befäl av de då nya eldkastarna. När vi en stund åsett

det fruktansvärda vapnet utbrast J: "De' skulle allt fan ha helskägg och gå mot en tocken där."

Janne läste en dag i tidningen att en av hans studentkamrater blivit utnämnd till professor. Detta utmynnade i följande reflexion: "Ja-ja! En skulle törhända ha ägnat sej åt vetenskapen. Då hade en kanske vare professor vid de här lage, i stället för å göre som vi: ruse som vettvillinger mot en rö skärm."

På tal om några civila bekanta, som alltid ville vara med i svängen, lade J. in sitt ord: "Inte ä di nônting, int ser di nô ut, å inte ens en litten skandal kan di ställe te — å ändå vill di vare me'."

I maj 1930 fyllde J. 50 år. Efter sin mors död hade han sin bostad å Nygatan 28. Vi hörde ej något från hans bemärkelsedag och undrade mycket hur denna hade gestaltat sig. Dagen därefter mötte jag J. i "Esplanaden", till synes djupt filosoferande. Jag frågade då genast hur han firat sin 50-årsdag. "Kom med mej hem ska Du få höre", sa' Janne. "Jag hade bestämt mej för att tillbringe dagen i stillhet. Då jag satt hemme å läste knacka det på dörrn. Stig in, sa jag, vem har jag den äran å träffe? — Det är djävulen, sa den besökande. Nu Janne, ska Du inte på Din 50-årsdag sitte här å uggle. Ta på Dej och följ med på Grand Hotell, så tar vi oss ett glas punsch och kanske lite mer. — Nej Du, Din fan, sa jag, ikväll ska jag sitte hemme, dra Du igen åt helvete. — Då geck han. Jag återupptog min läsning omkring en timme, då det återigen knacka på dörrn. De va djävulen som kom tillbaka. Han upprepa sin inbjudan till Grand å vädja till mina innersta känslor — och nu geck jag allt med. — Men nu ska Du få ett glas punsch, Du åg."

Till sist: Janne mediterar: "Jaa, ser Du, när jag nån gång får semester på sommern, då reser jag te Värmskog. Där ä ja född å där känner jag mej hemme. Dä ä så vackert där å ja trivs så gôtt. Jag tar go tid på mej. Men när jag vart där såpass lång ti, att jag tycker våran gamle lagårdspige börjer bli vacker, då ä de jag som packer och ger mej iväg."

Ja, detta var ett axplock ur Jannes historier. Många fler finnas säkerligen, men de berättade kan nog i stort ge en bild av "originalet och klassikern".

Det nu sagda kanske kan framställa Janne som en mycket ytlig människa. Men så var dock ingalunda fallet. Han var en

sunt tänkande man, som njöt av det goda livet kunde ge honom, och drömde sig ofta till sitt fagra Värmland med dess stämningar och minnen. Han var mycket omtyckt i kamratkretsen, där hans historier alltid uppskattades och gärna berättades.

Endast två år efter sin 50-årsdag avled Janne den 19 maj 1932 på Gävle lasarett till följd av en brusten blindtarm. Han jordfästes på Gävle gamla kyrkogård och ligger begraven på Värmskogs kyrkogård.

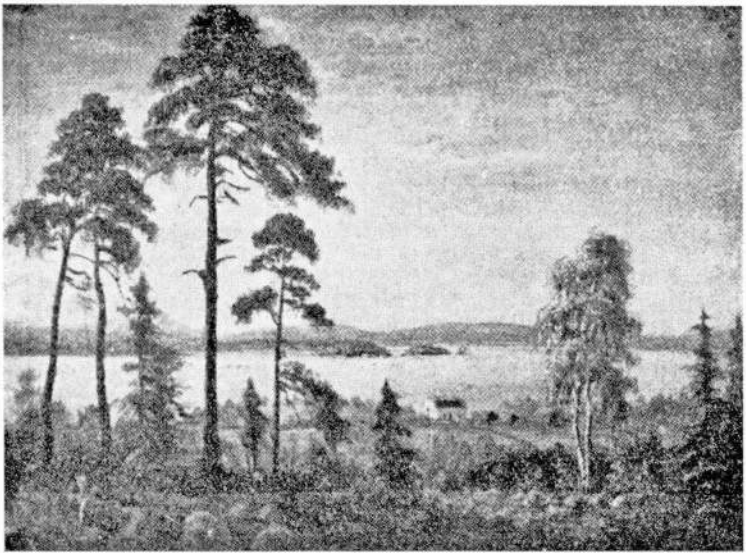
Eric Wennsten

Kom ihåg!

Regementets Dag i Bollnäs

söndagen 25/8 1963

FÄNRIKSBOSTÄLLET PÅ LIVKOMPANIET



Det av konung Carl XI genomförda s. k. yngre indelningsverket innebar bl. a. att Kronan skulle bestå regementets ordinarie officerare och underofficerare med boställen, vanligtvis belägna inom kompaniets område..

För Hälsinge regementes vidkommande kunde emellertid dessa planer endast delvis förverkligas och skälet därtill var att kronohemman icke fanns i tillräckligt antal inom länet. De flesta av officerarna kunde dock därvid tillgodoses och till dem hörde fänriken vid Livkompaniet. Åt honom anslogs hemmanet Sibo nr 2 i Hanebo socken om 8 öre- 23 1/2 penningar skatt som Kronan inköpte på 1690-talet av bonden John Jonsson till ett pris av 300 daler kopparmynt.

Oljemålningen ovan av "Sibo Militieboställe" är utförd av hälsingekonstnären S A Blombergsson (1810—1875) och hämtad ur Gammal Hälsingekultur 1931 av S Brun och A Vestlund.

SORGLIGT OCH LUSTIGT UR TINGSPROTOKOLLEN

Hälsinglands lagläsare under trettioåriga krigets tid var Lars Kielbjörsson från Norrbo by. Genom sina drastiska och rättframma tingsprotokoll har han givit oss en ovärderlig inblick i och goda glimtar av liv och tänkesätt från denna avlägsna tid. Han kan därför betraktas som vår förste infödde "litteräre" Bollnäsbo. Här ett utdrag ur hans tingsprotokoll från 1632:

> Knekten Nils P, som prästerna i södra kontraktet legt, var anklagad för dråp på en annan knekt Olof L på Heden. O var bjuden till länsman P J på aftonmåltid, då Nils kom dit gångandes från prästgården och begärde skjuts till Arbrå, men länsman sade, att det stridde mot K M:ts mandats lydelse. Han begärde då att få leja häst för pengar, men länsman bad honom gå till gästgivargården (i Häggesta). Sade N att gästgivarn inte var hemma, därför begärde han häst för att fara till sin andre värd Mäster Erik i Järvsö.
> Bad så länsman honom gå in i stuvan jämte en annan knekt David Björsson och där begynte de "discutera", vilkendera som var bättre, präste- eller bondeknekt. Denna discurs varade några timmar, tills länsman bad dem vända igen med sitt krakiel och bättre förlikas och draga sin kos av stuvan och gården. Denna förmaning aktade de ej utan höllo fort med sin träta, tills Olof sade, att David hade sagt att en prästeknekt skulle inte pissa ens på en bondeknekt, varpå Nils svarade: Vad kommer det dig vid? och slog handen i bordet inför näsan på honom, och med detsamma satte de varann i halsen, och Nils slog Olof i ansiktet med en smal matkniv strax nedan ögat, och så fick Olof honom under sig på golvet och slog honom några näveslag och spjärnte honom tills han och de andra fingo kniven utav honom. Men av Olof rann mycket blod. Dock satte han sig med de andra och drack, sägandes, det skulle inte mycke skada honom. Gick så och sov, och hade mycket blod runnit av honom, då han sov. När han vaknade, klagade han för håll. På tredje dagen kände han sig bättre och gick på sin kaptens begäran i förlikning, ty han skulle ut på tåg och resa, men fjärde dagen blev han sämre, sade upp förlikningen och bad länsmannen sätta knekten i kistan, som ock skedde. Och kaplan Herr Joen svor på lagboken, att han sade sig ej bida döden av annat än nämnda knivhugg. Domen blev döden.

Tingsprotokollen från denna bistra tid får alltmer att göra med socknens knektar, som från Europas slagfält förde med sig en hel del mindre tilltalande krigarolater. Blodiga slagsmål, rån, dråp, lönskalägen och mökränkningar hörde till ordningen för dagen.



Teckning av Sven Rydén

Hordomsbrotten taxerades efter stigande bötestaxa, så att ogifta knektar, och det rörde sig mest om dessa, fick böta mindre för lönskaläge med "löskonor" än med i "äkta säng födda pigor". Dyrare än mökränkning, med eller utan äktenskapslöfte, var änkekränkning. Unga knektänkor fanns det gott om i dessa krigsåren. Var någon eller båda parterna gifta, hette det "enkelt respektive dubbelt hor" och straffet blev döden utan förbarmande.

Det var dock inte bara de "gemene", sådana som Tomas Jägare, Daniel Werre, Mickel Räf, Jacob Tysk, Håkan Gedda och många andra, som förgick sig på detta sätt, utan även befälet gav dåligt exempel under "semestern" hemma. Bårdskäraren Lasse Gudmundsson, löjtnant Bruse, ja, t. o. m. de blivande kaptenerna Abraham Mattsson i Bro och Nils Finke i Änga figurerar i tingsprotokollen i sådant sammanhang.

En sorglustig historia inträffar år 1620, då en knekt Erik Jacobsson, som har sin laggifta hustru i Stockholm, blir dömd för "enfalt hor" med en piga i Finnfara. Fogden befaller länsman hava honom i förvar i socknens fängelse, "det länsman och socknen så illa efterkommit, att de låtit honom rymma sin koos, varför, efter skulden finnes icke allenast hos länsman utan ock hos socknen, som icke haver skaffat annan arrest, som den bort, blev så dömt och avsagt, att socknen bötade 40 mark, länsman 40 mark och konan 40 mark".

KAPTEN FINKE OCH HANS FANA

Vid svenskarnas härjningståg under Karl X Gustaf härs och tvärs genom det arma Polen, var hälsingarna med hela tiden, bl. a. vid erövringen av landets båda huvudstäder Warshau och Krakau under befäl av sin överste Karl Sparre.

En episod att minnas inträffade vid den lilla staden Sandomir vid bifloden Sans inflöde i Weichsel. Staden hade besatts av svenskarna men måste uppges, sedan polackerna skjutit sönder bron över älven. Vid reträtten lämnades 30 hälsingar kvar under befäl av en löjtnant, Henrik Poitz, med uppgift att spränga stadens borgfäste. De väntade med stora smällen en halv timme, då hela borgen var full av polacker, "hvilka sjungit triumphum, förrän de vunnit wictorien". Hälsingarna hade då dragit sig ner till den branta älvstranden, men längre kom de inte, ty alla båtar var borta. En korpral och några menige sam då över den breda och strida floden och hämtade båtar, så att alla blev räddade.

Kampen mot de polska bönderna, vilka gång på gång reste sig, gav för övrigt inte mycken krigarära, men mången god hälsinge fick sin grav i de polska träskmarkerna, det framgår av de årliga utskrivningarna för att fylla luckorna i leden. År 1656 skickades 436 man och 1657 ytterligare 227 hälsingar ditöver och ej mindre än 111 bollnäsknektar stupade under åren 1654—60.

Från dessa polska krigsår låter vi bollnäsknektarna representeras av Kapten Nils Finke.

Han var tydligen en officer, som gått den "långa vägen" mot ärans höjder. År 1631 möter vi honom i tingsprotokollen som den enkle mannen i ledet, som knekt från Änga, i raden av alla de knektar, som det året blev fällda till den sedvanliga 40 marken i böter för mökränkning. År 1639 är han fänrik och vittnar om en av sina knektar, som gjort sig skyldig till samma förseelse, att han inte kunde infinna sig, eftersom han stupat i Tyskland. Böterna togs av knektens huvudlön, som han hade att fordra av rotebonden, och så gick det ut över de anhöriga, som annars fått njuta av den lönen.

År 1640 har vår Nils stigit till löjtnant och är nu bosatt i Stocksäter och under polska kriget blir han kapten. I slaget vid Lowics utmärkte han sig år 1657 och erövrade en polsk fana. Han stupade sedan vid Långå skans i Härjedalen 1659.

Härom skriver prosten Hagelsten till Ärkebiskopen bl. a. följande: "Efter en capitens lik Finke benämnd är uppsatt i vår kyrka en stor polnisk klosterfana såsom ett testamente och vårdtecken efter honom. Nu har kommit ett krigskollegio brev, att fanan borde höra översten Mårten Törnesköld till, som blev slagen, när capiten Finke tog fanan, och att den med rätta skall komma till kungl. rustkammaren. Guvernören J Oxenstiernas brev anländer det ena efter det andra till läns- och tolvmän (mig förbi), att de måtte nedtaga den uti kyrkan och leverera den ifrån sig, men jag haver inte därtill givit mitt samtycke, förrän vi finge rådfråga oss i Consistoriet, så att ej något blir oss fråntaget utan lag och dom. Vi hava ett testamente efter capitenen . . ."

Svaret blev: "De må fanan nedertaga och giva landshövdingen och må veta, att översten skall råda över det, som tagits från fienden att göra med det, vad han behagar".

TROLLKONAN ANNA ERIKSDOTTER FRÅN RÖSTE

Anna var en knekthustru, som nu i 30 år vistats i Södermanland. Hon anklagades för att genom trolldom ha fördärvat sin husbondes hörsel och syn, vilket men bonden genom svår misshandel tvingat gumman (hon var nu 80 år) att genom sin trolldomskonst bota.

Inför rätta tillstod hon, att hon gått till skogs för att träffa Hin Onde, "en lång svart karl med långt svart hår". Av honom fick hon litet svart frö inlagt i svart lärft, som hon på hemvägen kastat över vänstra axeln sägande: "far ut och gör den illa, som inte vill giva med sig".

Hon erkände sig också ha trollat vargarna på bondens får, därför att hon inte fått någon fårbog där i gården till jul.

Hennes mor hemma i Rosta hade varit en namnkunnig trollgumma, berättar Anna, och hon hade sett, hur modern en påskafton tagit fram en kalv till spisen, smort honom på ryggen och farit upp genom skorstenen. Påsken därpå hade hon själv fått följa med till Blåkulla på en ugnsraka. Där var lustigt spel och dans, då "ditkomne karlar och kvinnor samt smådjävlar ymsom

dansade med varandra ymsom smorde dem, så att de skulle vara hemma till hönsgälden".

Anna dömdes till döden, vilken dom verkställdes 15/6 1704.

* * *

En sorglustig historia från 1748 handlar om volontären Lars Zätterstedt, född 1724 i Bollnäs, nu bosatt på kaptensbostället. Prosten Buller rapporterar till Ärkebiskopen: "Han har tagit sig det förskräckliga råd före att förskriva sig den Onde i våld och kommit sådan synd åstad med dessa hans skrivna rader in copia: "Djävul, du äst min och jag är din, gif mig nu penningar! Du gif mig nu min deel! Jag vill nu Djävulen berömma!

Lars Zätterstedt

Att afskriften är med sitt bedrövliga original enligt intygar Lars Heedman (regementspastor på Säversta nr 2).

Urtima tinget förklarar Z skyldig till dödsstraff, domen till Hovrätten överantvardad".

PERSONALIA UR STORMAKTENS ANNALER

Fänriken Johan Mårtensson Polack är den förste kände "Polacken" i Bollnäs. År 1663 är han korpral i livkompaniet och 1669 har han avancerat till sergeant under överste Taubes chefskap. Han och knekten Ryttare står då inför rätta på sockentinget för att ha ihjälslagit en knekt i Jöns Larssons gård i Backan. Knekten hade fyra gånger kommit in på gården och krävt P på en carolin samt okvädat honom: "Du äst, salva venia, inte bättre än en hora och hundfot" etc. P hade då slagit honom med svärdfästet i pannan och Ryttare slog honom över hjässan, så att han "efter två timmar är död vorden". Båda dömdes till livstidsstraff, men socknen gjorde förbön för sergeanten, som alltid förhållit sig "rolig". Han hade dock året förut blivit sakfälld för slagsmål. Hovrätten mildrade dödsstraffet till 50 daler silvermynt böter och uppenbar kyrkoplikt för Polack, men Ryttare halshöggs.

År 1680 omtalas Polack som fänrik och blev sedan invecklad i en långvarig process med en fiskal Ekeblad, som "belastat honom med verbalinjurier av högmålskaraktär", kallat honom

tjuv och skälm och sagt att han tagit mutor m m under jämtländska fälttåget "och detta efter 35 års trogen tjänst hos Kronan", skriver P i sin "libell", dvs. försvarsskrift, mot fiskalen.

I denna skrift relaterar han sina lidanden i polska kriget på följande sätt:

"1665 blev jag i Polen illa slagen över vänstra ögat, så att stjärnor syntes, och det skedde vid Krakow, då polackerna gjorde utfallet från slottet. 1656 blev jag vid belägringen av Warschau illa skjuten i huvudet över högra örat, så att fältskärn tog ut 18 ben av huvudskålen, som stället ännu nogsamt utvisar. 1657 blev jag på flottan illa bränd av en krutexplosion allt ifrån midjan och upp över hjässan, så att där intet helt var. 1658 blev jag skjuten i halsen vid belägringen av Fredriksodde. 1659 fick jag vid Copenhagen båda benen bräckta av stormblock vid stormningen, utav vilket allt jag mycket bräckelig befinnes både på synen, hörseln och ledamöterna."

Kaptenlöjtnant Simon Båghe var inblandad i ett animerat uppträde och slagsmål på gästgivargården i Häggesta år 1681 vid en fest, som länsman bjöd på med anledning av militärens hemkomst från Narva och Ryssland. Där uppstod discours om vem som var finare, en student eller en officer, och utom kaptenen deltog studenten J Lundberg, informator hos prosten och vår kaplan Gestrinius. Trätan övergick snart till skällsord ("kapten rödskägg" m m) och fullt slagsmål, örfilar smällde, och kaptenen blev illa hanterad. Länsmansfrun måste upp "ur sin nattstuga i bara särken". Det blev ett drama på 14 sidor i tingsprotokollet med många inblandade, både män och kvinnor, bl a fru kaptenskan, bönder och soldater. Så det var väl en välkomstfest!

Kaptenlöjtnant von Wulffen på Säversta var son till överste von W. Sonen tillsammans med svågern kapten Rotkirch måste försvara fadern mot försmädligt skvaller och ogrundade rykten, att denne skulle ha innehållit avlöning för narvagarnisionen, där hans hälsingekompanier länge legat.

Kapten v W:s förbindelse ("lägersmål") med prosten Watz' dotter Catharina blev en cause célèbre i socknen. Kaptenen skriver till kungs (på tyska) år 1691 och ber om permission att

resa utomlands för att tjäna i främmande härar, en vanlig utbildningsform dåförtiden, och föreslår Rotkirch i sitt ställe. Överste Taube avstyrker, därför att R är opasslig och mönstring stundar, och dessutom måste den nya militärbostaden och hemmanet i Säversta bliva i tjänligt bruk, skriver han, då Herr Samuel (Gestrinius) inte vill sköta det längre.

Kungen tillåter emellertid "fanflykten", och Catharina blir övergiven. Hennes svåger Clewberg skriver till ärkebiskopen och anhåller om "trolovningsskillnad", då kaptenen lockat henne under äktenskapslöfte. Det blir förlikning 1695, sedan v Wulffen nu gift sig i Liffland, så att han får punga ut med 600 daler kopparmynt + lika mycket till barnets uppfostran.

J. E. Blomberg

Visa "BOCKEN" för Dina bekanta!

Intressera dem för KAMRATFÖRENINGEN och skaffa nya medlemmar.

Gör en positiv insats för hembygdens regemente

EN HANEBOKNÄKT MED KRIGSMERITER

Svensk historia är ju berättelser om vårt folks växlande öden under gången tid. Bakom allt som har timat möter man alltid enskilda människor, vilka varit liksom redskap i Ödets händer. I våra historiska läroböcker möta vi dock nästan alltid endast de stora och framstående gestalterna; mera sällan skymtar bilden av den enkla mannen i ledet eller den strävsamme odlaren av karg jord.

Det finns säkerligen mycken oskriven historia, som icke återfinnes i varken Odhners eller Grimbergs verk, men som levat på folkets läppar; historia som förtäljts vid den öppna spisens stockeldssken i kulna vinterkvällar av en minnesgod gråhårsfarbror för lyssnande unga. Detaljerna i berättelserna tåla kanske ej kritisk granskning, men mången gång kan man spåra ett verkligt underlag. Så får man tänka, när man lyssnar till berättelserna om soldaten nr 7 Runnsten, som var indelt soldat vid Helsinge regementes Livkompani.

Kanske en och annan minns från historietimmarna i skolan, att kung Gustaf den tredje och nästan hela svenska flottan med 30.000 man av ryssarna voro instängda i Viborgska viken i sydöstra Finland år 1790. Flottan låg där under hela juni månad och väntade på gynnsamma vindar för att kunna försöka slå sig ut genom den mycket starka ryska bevakningen, som bestod av sammankedjade slagskepp. På den svenska flottan funnos utom båtsmännen även landtrupper, däribland en avdelning från Helsinge regemente. Och här påträffa vi även vår Runnsten. Läget för svenskarna var förtvivlat. Kungen sökte dock genom gott föredöme hålla modet uppe bland sina båtsmän och soldater. Ryske befälhavaren var så säker på sin seger, att han låtit inreda en särskild hytt på sitt amiralskepp, i vilken den svenske kungen som dyrbar fånge skulle föras till Petersburg och överlämnas till ryska kejsarinnan som present på hennes födelsedag. Stämningen bland de instängda svenskarna var minst sagt tryckt. En dag tog kungens förtvivlan överhand. Han tyckte, att

ingen räddning kunde skönjas. Kapitulation och fångenskap skulle bli slutet på hans stolta planer, och det kunde han inte tänka sig att överleva. Då var det mera krigsmannamässigt att springa i luften med sitt amiralsfartyg. På skeppets däck stodo krutkaggar i beredskap. Här berättas, att kungen i sin till synes hopplösa belägenhet tog en brinnande lunta och lade den bredvid en krutkagge, på vilken han satte sig. Nu fick det oundvikliga ske. Men en soldat fick se den brinnande luntan och fattade vad som höll på att hända. Beslutsamt sprang han fram och grep den brinnande luntan och kastade den överbord. Kungens liv var räddat och en katastrof avvärjd.

Den vaksamme soldaten var Runnsten från Kilbyn. Skulle hanebosoldatens bravad, när han djärvt hindrade rikets enväldige monark att sprängas i luften, vara historiskt sann, så kan man nog påstå, att han på ett avgörande sätt ingrep i händelsernas vidare utveckling. För att göra en lång historia kort, så nöjer vi oss med att nämna, att svenska flottan genom en djärv och dramatisk manöver slog sig ut ur den Viborgska viken, även om det skedde med stor manspillan och en kännbar förlust av fartyg. Bland dem som överlevde det s. k. Viborgska gatloppet och följande strider var Runnsten, och år 1791 är han åter hemma på sitt torp.

Nu förflöt en del år under relativt fredliga förhållanden och efter 1792 finner vi Runnsten på ett nytt soldattorp i Belse. Han skötte sina dagliga sysslor men var alltid beredd att ånyo gå i fält, om så skulle påkallas. Och det blev 1808. Det s. k. finska kriget hade utbrutit, och vi minns från historien hur det fördes från svensk sida. Den finska hären måste ju på grund av en oduglig fältmarskalk och ett lika odugligt enväldigt majestät på Svea rikets tron ideligen tåga undan en underlägsen fiende. Finlands försvarare hade gjort upprepade framställningar om svensk undsättning, men det ingick icke i den fjärde Gustafs planer. Först i september månad beslöt kungen att undsätta den vikande finska hären på andra sidan Bottenhavet. Till Gävle hade samlats trupper, som skulle överskeppas till Finland. Däribland fanns också en avdelning från Helsinge regemente och bland dessa ett trettiotal från Hanebo.

Det har berättats, att soldaterna samlades på vissa bestämda platser för att gemensamt tåga till övningsplatsen Mohed.

Sålunda samlades vid "Tångs backen" i Lilltjära bl. a. soldaterna Svart och Löf från Gusbo, Kling från Vallsänge, Tång, Lang, Mört och Klang från Lilltjära. Dessa gingo till kyrkan, där de skulle sammanträffa med kamraterna från andra delar av socknen. Dit kom Rust och Runnsten från Belse, Flink från Hallen, Säv från Acktjära, Käck från Sörfly för att nämna några. Om Flink från Hallen berättas, att han vid uppehållet vid kyrkan gick upp i klockstapeln och skrapade av en kyrkklocka litet ärg, som han jämte litet jord från en grav stoppade i en skinnpåse, vilken han i en läderrem bar om halsen närmast bröstet. Detta skulle enligt vad han trodde skydda honom under kommande dagars faror.

Från Mohed marscherade de till Gävle, varifrån de skulle överföras till Finland. Transportflottan råkade emellertid ut för svåra höststormar och endast en liten del av den kom över till Finland. Bland dem, som kunde landstiga på finska kusten, var soldaterna från Hanebo. Men undsättningen kom för sent. Den ryska hären hade fått stora förstärkningar och finska hären måste vika även om det gjordes tappra motanfall. Så kom den avgörande drabbningen vid Oravais, där den finska hären måste vika men icke under flykt utan i god ordning. Det är vid detta slag som vi återfinner Runnsten.

Den från J. L. Runebergs diktsamling Fänrik Ståls sägner bekanta femtonåriga underlöjtnanten Vilhelm von Schwerin hade fått order att med en mindre trupp och två kanoner hejda den påträngande fienden. I hans lilla avdelning ingick soldater från Upplands och Helsinge regementen, och bland hälsingarna befinner sig vår Runnsten. Enligt order skulle Schwerin hålla stånd och slåss till sista man. Under mer än fem timmar hejdades ryssarna, men slutligen hade de flesta soldaterna stupat och Schwerin sjönk av trötthet och blessyrer ned bredvid en kanon. Detta fick Runnsten se och han hade så mycket krafter kvar, att han kunde släpa sin unge befälhavare in i ett buskage, allt under det att ryska kosacker stormade fram över dem. När stormen var över, sökte de upp den finska hären, som fortfarande i flera drabbningar sökte hejda fiendens framryckning. Det har berättats att när Runnsten smög sig genom en skogsdunge för att finna några av sina kamrater, påträffade han den förut nämnde soldaten Flink från Hallen. Denne satt då lutad

mot ett träd och hade ena benet bortskjutet. Runnsten kunde ej göra något för sin av blodförlust halvdöda kamrat men ville säkerligen fullgöra hans begäran, då han bad honom hälsa hem.

Efter Oravais slöts stillestånd mellan de stridande den 19 november. Därvid bestämdes, att finska armén skulle utrymma Finland. Återtåget fortsatte mot norr, och i december marscherade de sista finsk-svenska brigaderna över gränsen mellan Finland och Sverige. Finland var i ryssarnas våld. En del av den av svält och fältsjukan härjade hären stannade i Torneå, men de övriga drogo sig fram till Umeå. Därifrån sökte sig de överlevande till sina hemorter och sina soldattorp. Hur många av soldaterna från Hanebo som återvände är ej utforskat, men med säkerhet vet man, att åtminstone Tång från Lilltjära och Runnsten från Belse återsåg sin hembygd. Och efter alla sina upplevelser vila de nu under torvan någonstans på kyrkogården vid den gamla sockenkyrkan.

Edv. Johnson

SOLDATBREV FRÅN NORGE TILL HUSTRU OCH BARN

Korpralen vid Livkompaniet av Kungl Hälsinge regemente Erik Pihl, som var född 1764 och hemmahörande i Norrbyn inom Hanebo socken, var med bland de hälsingar som 1808 ingick i den s. k. västra armén med uppgift att försvara gränsen mot Norge.

Från Gunnarsby avsände den då 44-årige Pihl ett brev till sin hustru och sina barn. Brevet, som troligen är skrivet av någon skrivare vid regementet, lyder på nysvenska och med inlagd interpunktering:

"Gunnarsby den 17 juni 1808

Min älskade hustru och barn — Gud vare med Eder!

Jag tackar min kära hustru för det sista då vi träffades i Skog och jag får Gudi lov fängna min kära hustru att jag är av Gud begåvad med en god hälsa till denna stund. Gud give att mina anhöriga vore begåvad med samma förmån.

Vi ha nu marscherat över västra fjällen till gränsen 10 mil från Vänersborg och vi har 2½ mil till Fredrikshall, norska fästningen. Vi har ännu inte varit i någon drabbning fast andra regementen har träffat honom och ibland tappat och ibland vunnit.

Vi är nu under general Armfeldts befäl. Vårt göromål är så att postera både natt och dag och här samlas mycket krigsfolk. Gud hjälp oss till det som nyttigt är!

Andra nyheter har jag intet att berätta än vi är nu åtskilda. En del ligger vid ett magasin som kallas Västerede och där mår de bra. Utav Hannbo så är det corporal Krans, Karp, Älg, Bärj, Lönn, Rönn, Sten, Swan, Kiäck, Qvist. Alla både här och där är med hälsan.

Sluteligen hälsar jag till alla anhöriga, släktingar, grannar och vänner, i synnerhet till Erik Jönsson och hustru, Anders och hans hustru. Jag tackar mycket för skickningarna som jag

Gunarp den 17 Juni 1808

Min allrakäre hustru och barn gud vare med eder

Jag tackar min kära hustru för det sista
då vi träffas i skog och jag får gudi lof tacka
min kära hustru och jag är ej gudlov gasar
med en god hälsa till denna stund gud gifve at
vi må av honom vara bevarade med samma för
mon vi har nu mars snart efter västra fjälen
till gränsen 10 mil från Lindesberg och i dag 1
mil till Fredriks hall vänska gästningen vi har än-
nu intet varit i någon beskrivning gäste andra gånge
männen har tröstra honom och i blom kapet och blev
kvar vi är vi under gamla Rebecca fick kalas
vad gärna med är så är at gästera bonde man och
dog och hör som mellas mycket kös folk gick kalas
så till vad som nyligt är andra dig kalas han dag
intet att bo tänka än vi är nu at skilda emel
ligen vid ett mycket sid som kallas väster Ede och där
mär de bra mit af honne bo så är det Empodal krans
kampe dig dag kom den andre dag klev fram Viare
gröst alla både här och där är med hälsan stunde
ligen tackar jag till alla av honne flagit ingar
grannar och vänner i synner beder till Erik Nilsson
och hustru andens och hans hustru jag tackar mycket
av sekningarna som jagfick i skog en tusande falt bok
ning till mina kära arilig person och hustru
och tackar mycket för all kärlek som hat emot mina av
honne och för alla sekningar som jag fick i skog jag hälsar
Pehr Anders, Per, anna och Brita jag önskar eder alla
gud för eder ägo Rotebog hat mott min lilla Erik
väl ligen till tager jag en liten bit pinnekälsa
ning till jag enter allrakäre kära hustru och ömtom
hjärtad liganog kära barn jag inne sluter eder
i den store gudens beskydd jag är eder Rotelige
anen och sucker till lonen Erik Pihl

fick i Skog. En tusenfalt hälsning till min kära Nils Persson och hustru och tackar mycket för all hjälpsamhet emot mina anhöriga och för alla skickningar som jag fick i Skog. Jag hälsar Pär, Anders, Karin, Anna och Brita. Jag önskar Eder allt gott för Eder uppriktighet mot min lilla Erik.

Sluteligen till tager jag med en hjärtelig kär hälsning till Dig min älskade, kära hustru och ömt om hjärtat liggande kära barn. Jag innesluter Eder i den store Gudens beskydd.

Jag är Eder redeliga man och fader till döden. Erik Pihl

P. S.

Jag hälsar sluteligen till min kära Olof och tackar Dig för både brev och pengar. Jag har intet annat att sända Dig än en välmenande förmaning att lära Dig läsa och skriva och vara Din hulda moder tjänstaktig och lydig, så går Dig alltid väl och var öm och aktsam om Din lilla broder Erik.

Så hoppas jag att vi ännu få träffa varandra i glädje och ro. Vad god och låt mig få veta huru det står till med årsväxten och andra omständigheter som kan förefalla. Låt mig veta om min hustru får bärga den vanliga jorden vid Prästgården.

Till slut hälsar jag vänligt till Lars Eriksson, Hans Hansson och deras anhöriga.

Jag tackar allesammans för all hjälpsamhet mot mina anhöriga.

Jag kan intet med något annat vedergälla än med en ödmjuk tacksägelse.

Jag hälsar till Pastor Bakström rätt mycket och ber honom hava besvär för breven dom som Ni skriver till oss. Det blir till Vänersborg och kapten heter Gripenswärd. Erik Pihl"

Såsom han i brevet hoppats, återvände Pihl till sitt torp och erhöll avsked den 5 februari 1813 efter 27 års tjänst under vilka han "med beröm bevistat flere krig".

Av Krigscollegiet erhöll han från 1 juli 1813 ett årligt underhåll av fem riksdaler specie under sin återstående livstid, vilken han med säkerhet framlevde på sitt torp i hälsingesocknen.

Ivar Hillström

De i brevet uppräknade soldaterna hade följande nummer: 41 Krans, 29 Karp, 31 Älg, 114 Bärj (?), 149 Lönn, 99 Rönn, 102 Mård, 105 Lax, 107 Sten, 111 (Swan (?), 112 Kiäck och 117 Qvist.

Brevskrivaren själv var 106 Pihl.

Kaptenen torde vara identisk med Fredric Adolf Gripensvärd, som vid

denna tidpunkt var kaptenlöjtnant vid Lifkompaniet. Han erhöll medalj för tapperhet i fält 15/3 1809 och fick avsked 7/1 1812 "förnämligast i anseende till den sjuklighet, vilken jag under överståndne krig mig ådragit".

— — —

Brevtolkning har utförts av artikelförfattaren.

Uppgifter om soldatnummer och kapten Gripensvärd har lämnats av Erik Wickberg.

Fotostatkopia av originalbrevet till förfogande genom Victor Johnson.

SOLDATTORP I HANEBO



Kihls i Lilltjära, Kilafors, uppfört år 1880

Foto: V. Johnson

HÄLSINGEKNEKTAR FRÅN SEKELSKIFTET

Indelte soldaten Erik Dahl för Norra Rehns soldatrote i Bollnäs socken hette före soldatanställningen Erik Olsson. Han föddes den 19 september 1866 i Bäckänge i Segersta socken och avled den 10 mars 1951 i en ålder av över 84 år. Med sin hustru Kristina Dahl hade han ej mindre än nio barn, fem söner och fyra döttrar. Mest kända av barnen blevo trillingarna Bertil, Barbro och Berta, som alla fingo dopnamn med B som begynnelsebokstav. Trillingfödslar är ju rätt så sällsynta och händelsen väckte stort uppseende i bygden. Men Dahl och hans Kristina togo det lugnt. Det berättas dock att Dahl, som då arbetade i Lottefors, blivit minst sagt förvånad när bud kom om trillingfödseln.

Vi som nu har förmånen leva med Europas högsta levnadsstandard kan nog knappast göra oss en riktig föreställning om svensk levnadsstandard för hundra år sedan. Så sent som år 1868 upplevde svenska folket det hittills sista nödåret med bark i brödet på sina håll. Den tidens människor hade i huvudsak endast den mänskliga muskelkraften att lita till i produktionen. Hästar, oxar, vattenfall och vindar lämnade mindre bidrag. Vår tids teknik har ställt kraftresurser till vårt förfogande som man för hundra år sedan ej kunde drömma om. Årtiondena inom detta århundrade har medfört en större ökning av kraft till vårt förfogande än alla tidigare årtusenden i vår historia tillsammans.

Erik fick tidigt deltaga i arbetet. Han växte upp till en stark och ståtlig yngling. År 1888 slutade soldaten Ek på soldattorpet i Norra Rehn och Erik övertog knektkontraktet och torpet. Därvid erhöll han soldatnamnet Dahl. "Kaka söker maka" säger ordspråket och när nu tak över huvudet stod till förfogande inträdde han i äktenskap med sin Kristina. Han var då 22 år gammal. Livet log mot de unga tu som nu hade en egen härd. Långa och tunga arbetsdagar slogo ej ned humöret. Liksom



Erik och Kristina Dahl, Rehn, Bollnäs

Per och Kersti en gång i Snoilskys dikt voro de optimister. Mellan mötena på Mohed var Dahl jämt ute på arbetsuppdrag för att skaffa inkomster. Flottningsföreningen rensade Ljusnan för flottningen och byggde stora "stenkistor", stenmurar till skydd för flottningsvirket. Dahl blev specialist på dylika anläggningar liksom på stenarbeten över huvud. Stenblocken hämtades på olika ställen men framförallt i de så kallade "grävsvinshålorna" i Rösteboskogen. Dahl sysslade även med flottnings- och byggnadsarbete. Allt han gjorde gjorde han väl. Fusk var uteslutet. Hederligt skulle arbetet vara.

Erik Dahl beskrives som en ståtlig man med rak hållning. Det syntes att han var soldat. Till sin läggning var han glad och munter. I vänners lag släppte han skämtet fritt och lät humorn flöda. I hemmet höll han sträng disciplin utan hårdhet. Han visste hur det skulle vara. I bygden var han alltmänt omtyckt och värderad. Man kände att man kunde lita på honom.

Erik Dahl tjänstgjorde som soldat vid livkompaniet från år 1888 till år 1903. Sistnämnda år tog han avsked efter femton år och sju månader i tjänst. Indelningsverket upphörde så sakteliga. Han bodde kvar på torpet, friköpte en del av detta och byggde om hemmet. Det innehas nu av en dotter och måg. Den

gamla "rotekistan" som en gång innehöll soldatens utrustning förvaras av dem som ett minne.

År 1943 sökte och erhöll Dahl krigsmanspension. Aktstycket lyder som följer i avskrift:

Kungl. Arméförvaltningens civila departement
försäkrar härigenom
avskedade soldaten vid Kungl. Hälsinge regemente
ERIK DAHL

vilken är 76 8/12 år gammal och tjänt 15 7/12 år intill den 17. september 1903, om underhåll från Vadstena Krigsmanshuskassa att utgå från ingången av juni månad år 1943 med årligen tvåhundrafemtio (250: —) kronor. Underhållet utbetalas av Kungl. Hälsinge regementes kassaförvaltning.

Stockholm den 8 juni 1943.

Th. Wijnbladh

Uno Brunskog. G. Samuelson.

Underhållet har tillerkänts Dahl på grund av kungl. kungörelsen den 2/6 1939, nr 225.

NR 15 BJÖRK

På det lilla låga soldattorpets gavel satt på sin tid nedanstående inramade anslagstavla av trä med text:



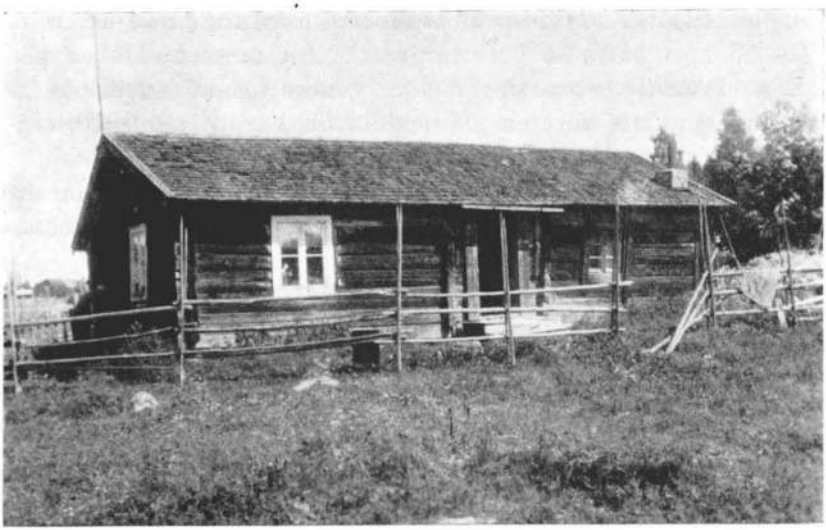
Stor och tydlig var skriften och den förkunnade för envar att här bodde soldaten Lars Björk vid livkompaniet av Hälsinge regemente.

Lars Björk var indelt soldat åren 1889—1901. Innan han blev soldat hette han Lars Persson. Han föddes på torpet Vikbrånan under Sunnerstaholms bruk i Bollnäs. Fadern var smed och arbetade i brukets smedja. Sonen Lars fick tidigt börja göra rätt för sig och följde fadern i smedjan. Lars var klipsk och fyndig och anförtroddes endast elvaårig att ensam gå med ett viktigt bud från Sunnerstaholm till Växbo. Vem sänder i våra dagar ett barn på en slik fyramilsfärd? Men det gick därför att det måste gå. Skolgången var förlagd till "Fasta skolan" på Sävsberg, så kallad emedan den på den tiden var socknens enda stationära skola. Skoltiden var ej lång. Femton år gammal tog Lars plats som dräng hos en bonde i Vevlinge. Tidens lönestandard kan utläsas ur att modern som flicka haft plats som piga i en bondgård för femton riksdaler (kronor) om året i kontantlön samt ett par näverskor och en omgång kläder in natura. Sommartid arbetade hon tidvis som fäbodstinta miltals från bygden. En duktig och säker dräng kunde tjäna 30 riksdaler i årslön jämte något in natura.

Efter ytterligare ett par drängplatser blev Lars år 1889 soldat nr 15 Björk. Han gifte sig och han och hans hustru Sigrid flyttade in i soldattorpet den 1 maj år 1890. Stugan var inte nybyggd utan flyttad tre gånger. Den hade förut varit med om ovanliga händelser. Före en flyttning hade den varit bebodd av en tjuvgömmare kallad Lapp-Olle. Två i bygden fruktade rövare "bröderna Ljungarna" hade sitt tjuvgodslager hos Lapp-Olle. En gång när "Ljungarna" kommit på besök överraskades de av länsman med fjärdingsmän som varskotts av en angivare. En av bröderna greps men den andre högg ihjäl en av männen och kom undan men greps senare.

Mellan regementsmötena på Mohed fick Björk liksom Dahl genom arbeten av olika slag bättra på den magra inkomsten. De arbetade ofta i lag både i skogen och i flottningen. De voro goda vänner, grannar i samma by och soldater i samma tropp.

På regementsmötena omväxlade hårda övningar med lätta. Kvällarna förflöto trivsamt i vänners lag. Historierna avlöste varandra. "Man är mans gamman", sade våra förfäder. Det hände en gång att en spjuver vid namn Bäckvall från Ovanåker,



Soldattorpet "Lövs i Gusbo". Hanebo sockens sista ryggåsstuga, byggd omkring 1800

Fotot taget 1947

som kunde "trolla" och "förvända synen" på folk, förklarade sig kunna krypa genom hålet på en stor på marken liggande pumpstock. Till de goda åskådarnas häpnad försvann han in i pumpstocken. Om en stund kom en kvinna och sällade sig till åskådarna. "Ser Ni inte, att han kryper ovanpå stocken!" utropade hon obetänksamt. Men det skulle hon inte ha sagt för strax tyckte hon att vatten forsade fram varför hon lyfte upp kjolarna över huvudet så att de ej skulle bli våta. Så fick hon vandra naken på gräset till allmänhetens åtlöje. Denna händelse är ju en trogen återberättelse av en av bröderna Grims sagor. Det påstås dock att den inträffat på en "Persmässa" i Edsbyn. Vad säger Edsbyborna? På Mohed fanns även "ett stånd där starka drycker salufördes". Ovannämnde "trollkarl", som lär ha varit en skicklig "hypnotisör", köpte gärna "starkt" men betalade med en barkbit eller träbit som säljaren tog emot i tron att det var fullgott mynt. Ett slikt uppförande ledde naturligtvis till mellanhavanden med rättvisan. Han kunde bli tagen, slagen i järn och satt på fångkärran. När man kört en stund var det bara en granbuske eller en stubbe som fjättrats i kärran. Nå, hälsingarna voro förr kända för att kunna taga rättvisan i egna händer och så lyktade "trollkarlens" saga.

Soldat Björks sonson brukade ibland säga till sina föräldrar: "Gå Ni bort bara, så berättar farfar för mig om Mohed och om soldater!" Sambandet mellan generationerna var här levande. De gamla voro en glädjekälla för barnbarnen och barnbarnen voro en glädjekälla för de gamla.

Till skillnad från kamraten Dahl brydde sig Björk ej om att ansöka om krigsmanspension från Vadstena krigsmanshuskassa. Han ville inte "bråka".

Lars Björk beskrives som en ovanligt driftig och arbetsam man, stark och uthållig. Till läggningen var han glad och språksam. Han trivdes i vänners lag. Genom sina goda egenskaper åtnjut han allmän aktning i bygden. I sitt äktenskap med Sigrid Björk hade han två barn, en dotter och en son. Sonen Edvin Björk bebor nu det gamla torpet som för länge sedan friköpts och moderniserats. Edvin Björk och hans hustru bevara minnena från Nr 15 Björk som dyrgripar. Knekttavlan, som en gång prydde yttervägen, är i säkert förvar. Den mäter en höjd av 46,5 cm och en bredd av 34,5 cm.

I allmänhet brukade ett soldattorp omfatta omkring tre tunnland åker. Björks soldattorp omfattade ungefär fyra tunnland beroende på att åkerjorden var splittrad på två ställen.

Bönderna fingo i allmänhet hålla en soldat på ungefär 21 öresland skattlagd jord. Soldatrotens förnämsta bonde hade vanligen hand om rotekistan där soldatens utrustning förvarades under sigill. Soldat Dahls ännu bevarade rotekista är utförd i 3/4 tums virke, hyvlad furu. Längden omkring 103 cm, bredden omkring 60 cm och djupet omkring 60 cm, allt invändigt mått.

ANDRA SOLDATER

Soldater som etsat sig fast på gamla näthinnor äro den jättestore Ros och den kraftige Kraft, båda i Rabo, knektar för bönder i Stocksätter. Andra äro fanjunkarna Kiölling och Almqvist. Korpralen och svärdsmedaljören Engman i byn Änga i Bollnäs blev över 90 år gammal. Han skildras som en ovanligt välvillig och plikttrogen man.

Från gamla läppar stammar berättelsen om 1864 års dansktyska krig. Hälsinge regemente marscherade då till Stockholm



Livkompaniet vid sekelskiftet

för att intaga gardets plats i Stockholms garnison. Gardet hade nämligen förlagts på Själland i Danmark för att eventuellt ingripa på dansk sida i kriget mot tyskarna. Det blev emellertid intet ingripande.

År 1867 marscherade Hälsingesoldater åter till Stockholm. Denna gång för att arbeta på ett järnvägsbygge i Huddinge. Avlöningen var tjugofyra skilling eller femtio öre om dagen. Matsedeln var enformig och maten stadig. Ärtsoppa två gånger om dagen. Bröd, salt och rå sill utdelades för tre dagar åt gången. Fårkött från Island stod på matsedeln en gång varannan vecka. Många soldater voro så vana och skickliga kockar att de hellre togo ut sina livsmedelsportioner och lagade maten själva i koklag. Men det tilläts ej alltid på högsta fanjunkarhåll.

Indelningsverket är ej mer. Under århundraden har den indelta soldaten med nit och trohet fyllt sin uppgift och därför kunnat överlämna ett fritt och självständigt fädernesland till oss, sena tiders barn. I våra dagar äro krigen mer ödeläggande, nederlagen mer tillintetgörande än i forna "barbariska" tider. För att kunna rädda oss från sådana olyckor måste folkets hela kraft sättas in i det totala försvaret av fred, frihet och framtid. Endast de folk som äga vilja till liv komma att kunna bevara livet. Kulan har alltid sista ordet. Döden kan ej överklagas.

De gamla gå bort. En efter en försvinna de från livets skådeplats och gå över i minnenas värld. Med de gamla dör också berättelser, sånger, sägner och föreställningar; ett helt kulturarv som vi sena tiders barn ha all anledning att söka rädda till en tacksam eftervärld. Här om någonsin ligger fara i dröjsmål. Alla som förstå vad det gäller måste hjälpa till och rädda vad ännu räddas kan. Fotografen med sin kamera, upptecknaren med sin penna, konstnären med sitt ritstift. Alla ha de samma angelägna ärende att uppnå ännu kvardröjande kontakter med en svunnen värld.

Edvin Hedenmalm.

Kamratföreningen

försäljer från lager:

Bocken 1961	Allmän del	Pris 4: —
Bocken 1962	Staben	Pris 4: —
Med Hälsinge regemente i beredskap		Pris 4: —
Kamratföreningens nål		Pris 3: —

Beställning sker enklast genom att beloppet insättes på Bockens postgiro 583580 Gävle, med angivande på talongen om önskad leverans.

"Bröder viljen i gå med oss ://:
uppå halta Lottas krog i Göteborg"
"Femton öre kostar supen..."
"Varmed skola vi betala..."
"Med kyssar skola vi betala..."
"Nu är halta Lotta döder..." o. s. v.

Naturligtvis hör "Halta Lotta" till de vanligaste marschvisorna även på Hälsingarna. Någon svårighet att lära orden kan ju knappast finnas. Och så har sången den tunga rytm, som en sång för tungt lastade, trötta krigare skall ha.

Men det har sjungits andra, riktigt hyggliga, hemmagjorda marschvisor också!

Överste Stålhane ordnade en höst i slutet av 20-talet manöver uppe i Hamrånge. Det hörde nu inte till vanligheten att Hamrånge på den tiden var skådeplats för krigiska övningar. Alltid händer det något. Nu hände bland annat att kapten Boman i stridsivern blev så påstridig, att översten "arresterade" honom i en lada mitt i stridslinjen. Dock syntes Boman i kvartsfigur i ladgluggen, eldande sina trupptecken. Detta och annat gav uppslag till en hemmarschvisa, författad av *Nisse Eriksson* från Torsåker, sedermera känd operettskådespelare.

Melodi: "Mors lilla Olle"

Morsans små gossar har varit i krig
suktat från kyssar och småflickors blig
Nu har vi legat i rökiga tält
Det har sina sidor att ligga i fält.

I Hamrånge sörja de flickor nu
besvikna på hoppet bli krigarefru
De lova' så mycke' — som vi skulle få
bara de slapp att så ensamma gå.

Vi kom till en lada och den var röd
Där satt det en fånge i krutrökens glöd
Vi undra' vad fången kan vara för en
Furir eller löjtnant — måhända kapten?

Och när man nalkades Gävle och passerade vattenledningsverket vid Avan klämde man gärna i med slutverserna på en visa om det mångbesjungna kronkäket:

Melodi: "Vi går över daggstänkta berg"

"Och korven säjer vov-vov — jamar till, fallera!
Den fina osten vill ej ligga still, fallera!
Och ur oss kramas svetten
som vi får tillbaks i skvätten
utav soppan, som är kokt på spicken sill ://:

Efter diverse utvikningar i den stilen kommer man småningom fram till "mjölken som är blå" och därmed de sista tre stroferna, i vilka alla klämde i med full hals:

"Men vår kossa ej behöver
timotej och saftig klöver,
ty hon heter Gävle vattenledningsverk ://:"

Ibland gick marscherna och de krigiska övningarna österut, i Älvkarlebyriktningen. Från ett sådant tillfälle härrör följande marschvisa av okänd författare. Visan, som tillkom åren närmast efter regementets förflyttning till Kungsbäck, sjöngs på den fosterländska melodin: "Den snöiga Nord..."

"Vi gingo på fältmarsch till Älvkarleby
och hurrade och skreko uti himmelens sky
så båtarna alla på fjärden slog back
och snälltåget ner till Tierps fäbodar stack.

Vi vattnade i Gavleån vår trasiga pjäx,
se'n lågo vi på sjukhuset i dagarna sex.
På markis vi drucko kamraternas skål
och sköto i fiender av papp stora hål.

Men stundar det allvar, govänner, en dag
då spännes vår slagfjäder skarpt över lag.
När härskaror väldiga härja och slå,
Gud nåde dom alla när vi hälsingar går på!"

Bland marschvisor som en tid sjöngs rätt mycket och rätt bra, särskilt på 5. kompaniet, förtjänar följande att räddas undan glömskan. Tyvärr vet inte författaren hur melodin låter, men det är en marschsång med den markerade tunga rytm, som underlättar för soldaten att "vila på stegen". Soldaten skall — som bekant — vila på stegen och få ro i graven.

"Kom, pöjkar, låt oss alla tralla på en visestump
å ja, kläm i för vårt femte kompani
De' lättar marans skump när vi går fram i kronans lump
å ja, kläm i för vårt femte kompani.

En junidag på morronen när himlen grät sej blind
å ja, kläm i för vårt femte kompani
På svaga knän vi tåga hän mot vaktens gallergrind
å ja, kläm i för vårt femte kompani.

En vapenrock dom hängde på oss av normalprofil
å ja, kläm i för vårt femte kompani
Och ett par skor att luffa i en jädrans massa mil
å ja, kläm i för vårt femte kompani.

En bössa utan gravrost stack dom te oss i vår hand
å ja, kläm i för vårt femte kompani
Se'n va vi klara att försvara kung och fosterland
å ja, kläm i för vårt femte kompani.

Så fick vi ställa opp oss då — me tårna i en rad
å ja, kläm i för vårt femte kompani
Och magen in och bröstet ut och minen lagom glad
å ja, kläm i för vårt femte kompani.

Så vändas vi, så skändas vi, så lär vi oss stå still
å ja, kläm i för vårt femte kompani
Så rättas vi, så mättas vi med kusar, gröt och sill
å ja, kläm i för vårt femte kompani.

Och efter diverse utvikningar kring dubbelposter och fältmarscher m. m. slutar denna visa — lika väl som Karlsborgsvisan — med korumpsalmen:

Så går en dag än från vår tid och kommer aldrig mer
å ja, kläm i för vårt femte kompani
Men det gör heller ingenting — för de finns många fler
å ja, kläm i för vårt femte kompani.

Torsten Wiklund

"BOCKEN" *är* ***ett*** *medel*
att skapa kontakt
mellan regementet och bygden

KAMRATFESTEN
den 25 augusti ***ett annat***

ETT STYCKE HISTORIA OM MAT OCH PENGAR



Mathallar och kokhus på Mohed

Skillnaden mellan en militär matsal och en civil folkrestaurang med barservering är inte nämnvärt stor i våra dagar. Annat var det förr i världen, när Mohedsrekryterna kokade sin ärtsoppa i det fria och åt den under bar himmel. Visst blev väl soppan därvid tunnare under gråa regnvädersdagar, men också i gengäld desto tjockare, när blåsten rev upp sanden på den öppna heden och drev in dammolnen över kokgroparnas puttrande kittlar och de jordfasta borden bland tallarna nere vid Florsjön — så i själva verket kan man väl säga, att allt till slut ändock jämnade ut sig.

Olägenheterna med måltider i det fria var dock påtagliga och födde tanken på att uppföra mathallar för manskapet. Då emellertid statsanslag saknades för byggnationer av detta slag, föll det på resp. kompaniers lott att realisera projektet. Arbrå kompani torde därvid ha gått i spetsen, men övriga kompanier följde snart exemplet, och i anslutning till vart och ett av lägerplatsens tvenne kokhus växte inom några år fyra mathallar upp.

En lycklig slump har gjort, att åtminstone Livkompaniets mathallshandlingar bevarats till våra dagar. Denna mathall tycks ha stått färdig sommaren 1889, då kompaniet upptog ett lån på 1.000 kr. ur officerskårens enskilda kassa för att kunna betala byggnadskostnaderna.

Enligt lånehandlingen förband sig kapten Johan Sundstedt i sin egenskap av kompanichef

"*att* årligen den 1 juni visa intyg att nämnda byggnad är brandförsäkrad;

att årligen vid regementsmötets slut erlägga fem (5) procent årlig ränta å återstående kapitalskuld; samt

att årligen vid regementsmötets slut avlämna redogörelse för medel, influtna under mötestiden för begagnande av mathallen, beräknade efter 50 öre per man för hela mötet av varje stamanställd och 3 öre per dag av varje beväringsman, samt till redogöraren för bemälde kassa inleverera, vad som därav återstår, sedan brandförsäkringsavgift och ränta blivit gäldade."

Hallen var uppförd i en våning och med en vind, som sträckte sig över hela hallens längd. För företagets ekonomisering upptogs som nämnts en mindre avgift av var och en, som önskade intaga sina måltider i hallen och som därjämte ville förvara sina civila persedlar på mathallsvinden. Detta erbjudande tycks ha accepterats praktiskt taget hundraprocentigt även av beväringsmanskapet, och mathallen visade sig också snart vara en lysande affär.

Avgiften för att bli delaktig av mathallens välsignelser utgjorde för beväringsmanskapet 3 öre pr man och dag, medan kompaniets stamsoldater, som ju var hallens ägare, betalade en årlig engångssumma av 50 öre pr man. Räkenskaperna visar, att beväringen på detta sätt redan 1889 bidrog med kr. 51: 06

under årets första beväringsmöte (23 dagar) och kr. 63: 90 under årets andra möte (15 dagar), medan de 127 stamsoldaterna under regementsmötet erlade kr 63: 50.

Affärerna gick lika bra även i fortsättningen — bl. a. avkrävdes beväringsmanskapet 1893 även 10 öre pr man "för begagnande av kompanibänkarna" — och så småningom kunde man först reducera stammanskapets avgifter till 20 öre pr man och slutligen helt slopa dem.

I förhållande till inkomsterna var utgifterna för "mathallsrörelsen" relativt blygsamma. De gällde huvudsakligen materialutgifter för underhåll och reparationer, medan själva arbetet synes ha utförts gratis av soldaterna själva. Redan 1895 kunde också lånet hos officerskassan slutbetalas.

Sedan mathallen blivit skuldfri, steg behållningen av rörelsen i raskare takt, och på så sätt tillkom den s. k. kompanikassan. Delägare i denna var kompaniets stamsoldater, och kassan kom nu i allt större utsträckning att utnyttjas till deras fromma. Det skedde för de mest olikartade ändamål, betalning av bristande persedlar, budskickning, "tvättning av blårandiga kläder och kalsonger, tillhörande vakanta rotar" o. s. v.

Kassan hade hela tiden omhänderhafts av någon av kompaniets underofficerare, och dess kontanta medel fanns insatta i Bollnäs sparbank. Sammanträden hade emellertid hållits endast sporadiskt, men fr. o. m. 1898 bli dessa regelbundna. Det första protokollförda mötet hölls sålunda på Mohed den 3 sept. nämnda år, och därvid beslöts bl. a.

"med anledning av att kompaniets manskap ej sedan 1892 erlagt någon avgift till nämnda kassa, att de sedan nämnde år antagna soldater skulle till kassan erlägga en inträdesavgift av 2 kronor 50 öre per man, vilken avgift för de under 1893—98 antagna skulle inbetalas under loppet av 2:ne år med 1 krona 20 öre per år, och för dem, som hädanefter antages eller från och med år 1899, skulle denna avgift inbetalas under 1. året av tjänstgöringstiden. — Beslöts beträffande volontärernas avgift till nämnde kassa, att de skulle erlägga 25 öre per år i årsavgift, räknat från 1. tjänstgöringsåret".

På kreditsidan det året förekommer 130 kr. för stenarbete vid mathallen, omfattande uppförandet av en stenfot av tuktad sten, "minst 4 fot hög, 2 fot tjock samt 2 fot från väggen i nedre och 2 fot 4 tum i övre kanten, längs hallens hela östra sida

samt vid norra och södra gavlarna ned mot ingångarna", där murhöjden skulle avpassas efter markens lutning.

Vid sammanträdet 4 sept. 1899 fick soldaten 139 Blank i uppdrag att förfärdiga 12 sittbräder och 40 bockar till dylika. För att få mathallsvinden ljusare beslöt man vidare att ta upp två mindre fönster på gavlarna, ett på varje sida om de förut befintliga. En dörr med lås skulle anbringas för uppgången till södra delen av vinden, vilken avdelning sedan icke mer skulle upplåtas till förvaring av beväringsmanskapet tillhöriga effekter. Ur kassan togs också pengar för inköp av 100 st. "Undervisning för Infanteristen", och fr. o. m. detta år började man även dela ut julgåvor à 20 kr. till änkor efter avlidna soldater vid kompaniet. Kassamannen sergeant Styf tillerkändes ett litet arvode på 8 kr., och sergeant H. Bergström beviljades ett räntefritt lån på 100 kr. "på grund av vid eldsvåda den 18 aug. förlorade effekter", vilket lån f. ö. följande år avfördes i form av kassamansarvode åt låntagaren för åren 1898—1900.

År 1900 fann man tidpunkten vara kommen för inköp av ett bleckskrin med lås till förvaring av kassans räkenskaper och handlingar. För "20 ex. ändringar i ex.-reglementet" utbetalades 80 öre, och soldaten 84 Hägglund beviljades en ersättning av kr. 1: 75 "för bevakning av arresterade soldaten n:o 50 Sten under 4 dagar".

Vid sammanträdet 1901 diskuterades ett förslag om att bekosta en vård på framlidne fanjunkaren Hedenborgs grav, men protokollet berättar, att "förslaget enhälligt avslogs". En dyrbar krans — den kostade hela 12 kronor — avsändes emellertid till båren. Av räkenskaperna framgår också, att soldaten Blank fick kr. 6: 09 för bevakning av den arresterade 74 Röstberg 8—13 sept. 1901.

Kassans ställning var nu så god, att t. o. m. revisorerna fick arvoden, och 1902 anslogs hela mathallsinkomsten för året, kr. 112: 77, till det vid skolan tjänstgörande stammanskapet, ävensom 1 kr. pr dag till volontärkorpral 152 Juhlin för 32 dagars tjänstgöring "å militärarbetarna".

I februari 1903 inlöstes mathallen av kronan för 400 kronor, och i november 1905 övertog regementet även kompaniets bänkar till ett pris av kr. 1: 25 pr styck och 50 öre pr bock. Kassans inkomster kom i fortsättningen att utgöras endast av räntemedel. Redan hösten 1903, då behållningen var kr. 690: 99, hade



Interiör från mathall

förslag väckts om kassans upplösning, men något definitivt beslut i frågan kom ej till stånd. Man fortsatte tills vidare med utdelning av sedvanliga gratifikationer och ersättningar, och bland mera originella sådana kan noteras 8 kr. år 1904 till vice korpral 96 Hemlin "för det han år 1902 genom rymning gick miste om den gratifikation, som av Hanebo kommun utdelades till instruktörer vid beväringsrekrytskolan".

Ett djupt ingrepp i kompanikassan gjordes 1906, då man beslöt att "göra en utdelning till de i tjänst varande delägarna på så sätt, att minst Etthundrafemtio (150) kronor behållas i kassan, varefter de, som har inbetalt de högsta beloppen erhåller dubbelt så mycket som de, som har inbetalt de lägsta". Behållningen minskade därigenom till kr. 166: 31.

Den 22 sept. 1912 samlades kassans medlemmar för sista gången till allmänt sammanträde på Kungsbäck under ordförandeskap av kompaniadjutanten, fanjunkare P. Steiner. Av kassans återstående 21 medlemmar närvar endast fem, nämligen distinktionskorpralerna 9 Cedergren, 98 Forsberg och 120 Styf samt soldaterna 104 Frid och 109 Nilsson.

På distinktionskorpral Styfs förslag beslöts nu att kassan skulle upplösas och dess medel delas lika mellan de i tjänst kvarvarande delägarna. Vidare enades man om att som gåva överlämna kassans dokumentskrin till fanjunkare Steiner.

Så återstod då endast beslutets verkställande. Det blev kr. 1: 44 per man, som distinktionskorpral Styf kunde utdela i december samma år, en blygsam men dock julslant till den lilla återstoden indelta knektar på regementets Livkompani, nämligen

dist.-korpral 9 Cedergren, soldaterna 16 Röst, 29 Näslund och 30 Tholén, dist.-korpral 32 Säf, soldaterna 39 Thyr, 41 Ångman, 67 Nordling och 97 Berglund, dist.-korpral 98 Forsberg, soldaterna 104 Frid och 107 Bergqvist, sjukvårdskorpral 108 Lod, soldaterna 109 Nilsson, 111 Tegnér, 112 Öhrn och 119 Hedberg, dist.-korpral 120 Styf samt soldaterna 129 Säll, 149 Åström och 150 Englin.

Erik Wickberg



Lägerliv på Mohed 1890. Från v. indelte dist.-korp J. F. Nord, vpl Hildor Lundvik, Gävle samt längst till höger vpl Isidor Söderblom, Storvik

RÄTT- OCH SKYLDIGHETER SOM INDELT SOLDAT

Livkompaniet vid Kungl. Hälsinge regemente har gamla anor och det ansågs nog som en viss heder att tillhöra detta kompani. Och det var inte endast ynglingar från de socknar, som hörde under detta kompani, som blev soldater under denna fana. De kom även långväga ifrån, från andra socknar och även andra landskap. Men alla blev de bofasta på sina rotetorp, blev odlare av jord och ett värn för bygdens och landets frihet.

När man vandrar genom en by — vilken som helst i socknen — är det mycket, som minner om de gamla soldaterna. Ännu står det gamla knektgårdar kvar, några forfarande så som när de en gång byggdes för att bli hem åt soldaten, hans hustru och oftast många barn.

Det finns också många namn på ägor som erinrar om indelningssoldaterna. Vi har sådana som Mörtåkern, Langsåkern, Tångs backen, Flinks åkern och många andra platser där soldater brutit mark för sina enkla torpstugor.

Soldaterna fick ofta mark anvisad i utkanten av byn, där åkrarna ökade under idogt arbete. Fotsbredd efter fotsbredd av odlad jord erövrades från skogsmark och gammalt svedjeland. Det var sega, duktiga män, som antogs till soldater. Män, som ville ha utkomst av jorden, samtidigt som de stodo redo att försvara fosterlandet, om så behövdes.

De indelta soldaterna skilde sig i vardagens id icke så mycket från övriga bybor, men en särställning hade de i några avseende.

Så många bybor behärskade inte skriv- och läskonsten, men soldaterna skolades häruti och blev byborna till god hjälp och nytta. Ensamma var de också om att ha en uniform, som förvarades på torpvinden och togs fram vid högtidliga tillfällen och då knekten "gjorde möte" på Mohed. När söndagen kom hade de sina givna platser i kyrkan. I Hanebo kyrka satt "Tjänstgörande Under Officerare och Corporaler" i bänk 18

på höger sida och bakom dessa satt "Tjänstgörande Soldater, Trumslagare och spel".

Hur gick det nu till att bli soldat och vad innehöll den indelte soldatens kontrakt?

"Werkställigheten af ledningen", d. v. s. anställningen av soldater gick inte så enkelt till i forna tider — och på ett helt annat sätt än i vår tid. Då var det de allvarliga, vadmalsklädda bondgubbarna, som hade avgörandet och det heter därom i ett protokoll från år 1847 (24/10, Hanebo):

"— — — då Soldatledighet inträffar, anmodas församlingens pastor, att så fort ske kan, från predikstolen kungöra att den, som kan vara hugad blifva Soldat, eger att uti på samma gång utlysande sockenstämma fjorton dagar derefter sig infinna, då i händelse af fläre sökande sockenmännen antaga den de för skicklighet anse, och hvilket, i händelse af olika meningar, genom omröstning afgöres. Legnings Roten åligger derefter att ombesörja, det karlen varder för vederbörande Compagnie Chef ofördröjligen upvisad och vid Rekryterings-förrättningen inställd; äfvensom tillse, att karlen varder i rätter tid med uniform försedd och eger den för sådant ändamål att första utbetalningen af Legan emottaga och i samråd med Soldaten använda."

Vid kommunalstämma i Hanebo sockenstuga den 11 november 1866, "uppvisades Drängen Olof Olsson i Granbo, f. Bondsonen Jon Larsson i Kyrkbyn samt Drängen Per Jonsson i Prostgården". Och det tillägges i protokollet, att "alla af stämman utan anmärkning antogs". Detta var inte alltid fallet.

Den 22 november 1868 antogs t. ex. till rekryt "Drängen Carl Björkstrand i Prestgården". Han godkändes av stämman, men det beslöts att "kontraktet med honom nu ej skulle upprättas i och för rekrytering den 27 dennes, utan skulle härmed uppskjutas till nästa rekrytering". Denna skedde den 7 februari 1869, då "Johan Eriksson från Tierp, Upsala län, samt Drängen Lars Olof Adel, född i Hassela men mantalsskriven i Söderhamn" också anmäldes och godkändes av stämman. Björkstrand blev alltså soldat.

Som ovan nämnts var det alltså inte endast från socknen som man sökte till soldat i Livkompaniet.

Om man ser på åldern för anställda soldater i Hanebo under åren 1851—1888 så varierar den från 17 till 27 år. 20 år var den vanligaste åldern, ty här finner man hela 21 stycken.

I ett soldatkontrakt från senare delen av 1800-talet bestämdes att han i städsel och handpenning skulle ha 3 riksdaler och 16 skillingar samt i lega 16 riksdaler och 32 skillingar riksgäld. Denna lega skulle betalas i "två terminer", hälften vid kontraktets underskrivande och hälften vid nyåret.

Han skulle därtill av roten ha "uppklädning till alla delar som fordras till parad utom surtut". Till "nästa höst" skulle han ha en "försvarlig ko" och en tunna säd kallad "modertunna", hälften råg och hälften korn. För "matår" skulle han ha 2 tunnor råg, 1 tunna korn, 1 årsgammal kalv, 1 dito svin, 1 fjärding sill och en fjärding ärter.

Han skulle också ha samma "åker vid torpet som förre soldaten" samt "Dragare till åkerbruket så ofta det fordras". "Vid kommendering" skulle torpet brukas av roten.

För varje år skulle han ha 8 lass ved och kvarnskjuts "så ofta det fordras, likaledes skjuts till alla möten och kommenderingar samt utrustning, som är ett par läderskor, ett par strumpor, en skjorta, det ger roten till arbetskommendering, samt dickspengar".

Till kost skulle roten ge efter "råd och lägenhet samt 2 fjärdingar malt".

När soldaten gifte sig, ingick i bröllopskosten "en årsgammal kalv, ett årsgammalt svin, 6 skålpund rågmjöl, 2 skålpund vetemjöl, 2 fjärdingar malt, 2 kannor brännvin, 3 sommarlass hö utom det ordinarie, bete för en ko".

Om det ej fanns stuga och han skulle bygga sådan på sitt torp, skulle han av roten erhålla byggnadsvirke från skogen. Han skulle då ha "timmer till Stugubyggningen, bestående af 2:ne boningsrum och wind, 14 hwarf hög, samt till nödiga uthus å Soldattorpet. Bränsle och stängselvirke efter behof får Soldaten taga efter anvisning å Legorotens skog, han får ock begagna det gemensamma betet på utmarken för sine kreatur". Och det tillägges:

"Om han sålunda tjenar minst 25 år och i öfrigt sig wäl förhåller, är han berättigad att i sin öfriga livstid, äfven sedan han erhållit afsked, bebo och bruka Soldattorpet, äfwensom hans

Enka efter honom i sin lifstid, såwida hon med honom ingått äktenskap före hans afskedstagande."

Den 24 oktober 1847 beslöt sockenstämman i Hanebo att bilda en "Soldat-Legningskassa". Denna skulle bildas genom att rotehållarna "redan för åren 1851 till och med 1855" skulle "sammanskjuta medel af En Riksdaler Riksgäldssedlar för hvarje Öresland". År 1856 uppgick behållningen till 1.675 Riksdaler Riksmynt. Man beräknade att år 1862 ha över 4.000 Riksdaler.

Till att förvalta denna kassa valdes en föreståndare, som fick en instruktion i 8 paragrafer att rätta sig efter. Denna skiljer sig inte så mycket från dem, som nutida kassörer får — kanske bara litet mera ingående.

Denna kassa skulle "bestrida" — "städsel och lega till Soldater, som i Krigstjänst insättas". Han skulle utbetala årliga uppmuntringspengar till gamla soldater, arvode till ombud vid "Generalmönstringar och andra Roteringen rörande omkostnader". Även "Läkare-Arfvode och Medikamenter för sjuke Soldater" ålåg det honom att betala.

Det var ett ansvarsfullt uppdrag och han skulle med "sin egendom ansvara" för de medel han förvaltade. Större belopp än "Ett Hundra Riksdaler Riksmynt" fick han dock inte utbetala "utan Rotehållarnas begifvande".

År 1850 antogs grunder "för ett nytt Legningssätt inom socknens (Hanebo) Rotehållare" enligt ett förslag till "Reglering af Soldat-Rotarne och Legningshvarfvet". Ansökan härom hade inlämnats av "Hanebo socknemän genom Krono Länsmannen A. G. Blombergsson, förre fjärdingsmannen Nils Ersson i Lilltjära och Bonden Per Persson i Lilltjära efter uppdrag". Om denna anhållan hade också "Chefs-Embetet vid Hellsinge Kongl. Regemente blifvit hörd och med utlåtande inkommit".

Legan skulle nu bestämmas till "ett visst belopp af Ett Hundra Riksdaler B:co", och vidare sades det, att "då Soldat för befunnen vanfrägd i ett eller annat afseende entledigas, den honom vid antagningen, samt till bruk och nyttjande efter afskedet betingade jord bör, efter åtnjutande laga fardag af honom afträdas".

Att Soldaterna, trots sin "fasta inkomst" ej hade så gott ställt ekonomiskt, ser man ibland i gamla handlingar och sär-

skilt gällde detta äldre soldater, som genom sjukdom ej kunde arbeta under tider, då de var hemma från Mohed.

Det blev i längden besvärligt att soldaterna skulle anställas av sockenstämman, varför det beslöts vid stämma med Hanebo kommun den 1 juli 1900, att "legningen" skulle "verkställas från början af år 1901 samfäldt af roteringsskyldige genom legokasseföreståndaren, hvilka anskaffa rekryter, med dem upprätta kontrakt samt utbetala all dem tillkommande aflöning".

En soldat, som redan var anställd, kunde få sitt kontrakt utbytt mot ett nytt efter de nya bestämmelserna. Detta skulle dock ske "mot återgäldande till legningskassan af 200 kronor för förut uppburen lega, beklädnads och byggnadspenningar, hvilka medel erlägges genom afdrag å lönen af 50 kronor under hvart och ett af de första fyra åren från det nya kontraktets trädande i kraft". Legojorden skulle utarrenderas till den "högstbjudande å ofentlig auktion, och njute legningskassan afkomsten deraf under 40 år". Och "soldater med hvilka upprättats kontrakt om kontant årlig lön af 150 kronor, tillerkännes en årlig förhöjning af 50 kronor f. o. m. 1901". Som man ser övergick man nu från att soldaten fått lön in natura till kontant betalning. Jorden arrenderades dock fortfarande av de flesta soldaterna.

Auktionerna å rotejordarna hölls nu ofta "enligt förut skedt pålysning" i kyrkan. Genom de protokoll, som fördes, ser ma huru stora torpen var. Soldaten E. Wests i Västansjö torp "befanns efter verkställd uppmätning och delning af soldattorpet" vara på den halva, som tillföll legokassan "ett 127 fot jämnbredt skifte, utgörande en areal af 8 kv. ref 40 kv. stänger". Och E. West "stannade vid högsta anbudet med 20 kr. per år".

Det är inte så många år sedan de sista soldattorpen återgick till sina stamhemman. När soldaten blev gammal, lämnade han det ibland frivilligt, ty han orkade ej längre sköta jorden.

Under dessa betingelser har soldaterna levat under långa tider. Man har sett upp till dem med aktning och man har känt sig trygg när man vetat att det i soldattorpstugorna funnits vapendugliga män, som stodo redo att gå ut, om så behövdes.

De hade ett hårt arbete hemma vid jorden under de tider, då de icke på Mohed övade sig för eventuella duster med en okänd fiende.

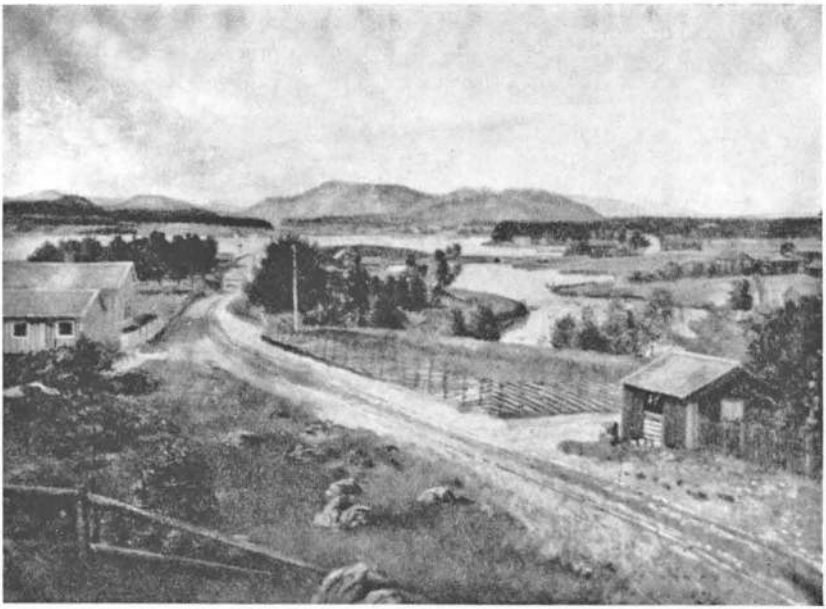
Många årtionden har nu gått sedan de måste ut i strid och vi får vara tacksamma härför.

Victor Johnson

För Fem Kronor

blir Du medlem i Kamratföreningen och erhåller dessutom årsskriften "Bocken" gratis.

Bliv medlem genom att insätta kronor 5: — på Kamratföreningens postgiro 137332.



I officersmässen hänger ovanstående tavla, som på baksidan är försedd med följande handskrivna text:

"Vue från Mohed i Helsingland öfver Florsjön och Nätjärn samt den rödmålade bondgården, der Helsinge Regementes knektekontrakt år 1682 blef underskrifvet; målad af Blombergsson och till undertecknade öfverlämnat såsom minne af gifvarne:

Överste Löjtnant P Bergenzaun
Major O von Wolcker
Kapten Berndes
Kapten A Åkerman
Major P Unger
Reg:ts Pastor Forsslund
Löjtnant W Engelke
Löjtnant R Reuterskjöld
Löjtnant W Brehmer
A G Leijonhufvud"

A G Leijonhufvud var chef för Hälsinge regemente åren 1864—68 och konstnären var Svante Albert Blombergsson, vilken var född 1810 på Sibo militieboställe i Hanebo socken.



Major C. O. Boman hos fotografen (1932) under överste Ehrenborgs överinseende



Kaptenen Pontus Silverstolpe





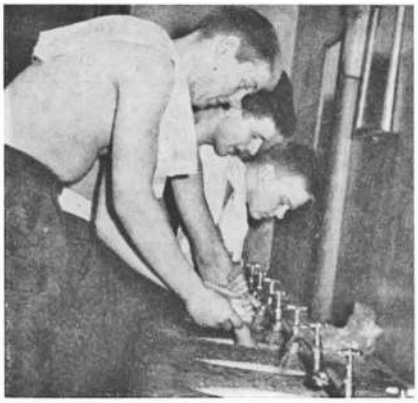
Terrängens begagnande två min. före matsignal!

GYLLENE BOCKEN SOM FÖRBANDSTECKEN

I samband med att uniform m/60 infördes fick regementet som bekant ett nytt förbandstecken. För de flesta av infanteriregementena utgörs förbandstecknet av bilden i landskapsvapnet och för regementet blev således Hälsinglands bock förbandstecken. Tecknet är inte en direkt kopiering av vapenbilden utan har givetvis en modern utformning. Vid denna utformning fanns det flera faktorer som måste beaktas. Tecknet skulle bl a vara estetiskt tilltalande, heraldiskt riktigt och utformat så att det var hållbart i vardagsbruk. Resultatet måste därför bli en syntes av olika önskemål, synpunkter och krav. Det kan kanske vara av intresse att höra något om de överväganden som ligger bakom regementets tecken.

Tecknet har utformats av den kände ädelsmeden Sigurd Persson, som först arbetade fram en modell. Denna granskades ur zoologisk synvinkel av professor A. Johnels på Riksmuséet. Granskningen gjordes mot bakgrund av dels konstnärens frihet vid utformningen och dels den heraldiska stilens krav. Den heraldiska stilen innebär ju bl. a., att det mest karakteristiska — t e hornen på djur — framställs onaturligt stort. Modellen jämfördes dels med ett stort antal fotografier och teckningar, dels direkt med de djur som finns i muséet. Klövarnas utformning väckte särskilt intresse. Det är ju så, att ju hårdare underlag djuren rör sig på, desto mera samlad är klöven. Vilda getter har således — i motsats till tamgeten — en väl samlad klöv. Professor Johnels föreslog därför, att de bakre klövarna skulle vara samlade, för att man inte skulle få intrycket att det var en tam bock. Å andra sidan gav en stor, uppspärrad framklöv ett intryck av vildhet och var därför fullt försvarbar och lämplig i detta sammanhang. Professor Johnels förslag accepterades helt, och sedan tecknet granskats och godkänts av statsheraldikern, fastställdes det i vederbörlig ordning. Och därmed stod hälsingebocken färdig i sin nya gestalt.

Gunnar Bengtsson



Fram för hygien!



Fram för Bocken!

ETT SOLVARV

i kronans kläder

1962



Fram för tolkning!



Fram för tävling!

JANUARI

FÖR FREDEN



Soldaterna Arnoldsson, Viktorsson, Wiberg och Sköld i aktion.

Det är en verklig upplevelse att skjuta granatkastare med svenska FN-soldater berättar I 14-förvaltaren Stig Allevik, sedan i oktober chef för granatkastarplutonen i svenska Kongobataljonen. Deras nästan glödande intresse för att i detalj behärska vapnet plus deras tidigare mycket gedigna utbildning hemma i Sverige, gör att man under påfallande kort tid når topp-resultat med plutonen. 21 träff på 24 granater var ett ostraffbart resultat vi fick vid en skjutning, något som jag aldrig tidigare varit med om. (6/1)

FN-TJÄNST

Kapten Folke Alnevik skall från den 20 mars till och med mars 1963 tjänstgöra som FN-observatör i Palestina, där han skall ingå i den stillestånds-kommission som handhar frågor rörande Israel och de därintill gränsande arabländerna.

Folke Alnevik är ett känt namn i idrottskretsar och bärgade 1948 en bronsmedalj i stafett vid olympiaden i London.

I 14-BOCK

När den nya åldersklassen i vår



rycker in till Hälsinge regemente får I 14-rekryterna uniformer med de nya förbandstecknen m/60 på axelklaffar och i mössan. Ädelsmeden Sigurd Persson har svarat för den konstnärliga utformningen.

FÖR KRIGET

STOCKHOLM TT. Alla krigsdugliga skall liksom hittills utbildas. Detta är riktpunkten för de förslag som utredningen om totalförsvarspersonalbehov nu lagt fram. Utredningen avvisar därmed en kategoriklyvning dvs. att vissa vapenföra gallras ut från värnpliktstjänst.

FÖR TRIVSELN



Moderniseringen av kasernerna vid Hälsinge regemente fortsätter sakta men säkert.

För några år sedan kunde soldaterna i A-kasern flytta in i nyrenoverade lokaler och glädja sig åt bl a ljusa, moderna och trevliga tvättrum med varmt vatten i duscharna.

Lagom till vårens rekrytinryckning beräknas B-kasernen vara färdig i samma fina skick och för kommande budgetår har Fortifikationsförvaltningen anvisat 300.000:— kr till C-kasernens modernisering. (11/1)

FÖDELSEDAGAR

90 år (4/1) f d indelte soldaten vid Lifkompaniet nr 102 Karl Ulrik Bohlin, Hanebo. I tjänst 1886—1901.

— 60 år fyller 10/1 kaptenen i reserven T O H Behmer.

— 60 år fyller 18/1 förman N O Johansson.

— 50 år fyller 4/1 fanjunkaren i reserven A G Lehnbom.

— 50 år fyller 26/1 kaptenen i reserven Å Norman.

PÅ REG.-ORDER

Majoren vid I 13 N E Hjelmström utnämnd till överstelöjtnant vid I 14.

Sergeanten I Sjödin utnämnd till fanjunkare vid regementet.

Fanjunkare A Hjelm förordnad i arvodesbefattning som expuoff vid personaldetaljen.

Furiren Lundén antagen som officersaspirant vid regementet.

Förrådsarbetare A V Gezelius anstånd med pensionsavskedet till utgången av maj 1963.

Tillstånd att kvarstå i reserven har medgivits

Övl E Hammarström	till 1964
Kn N G B Dybeck	till 1963
Kn R E Edling	till 1963

FEBRUARI

TROSSÖVNING



Repförbandens tross domineras av moderna motorfordon. Under måndagens (19/2) fältmässiga inryckning dröjde det ett fåtal timmar innan traktorer med fältutrustad personal gjorde den första förflyttningen i terrängen. Kapten Stenmarck ger på bilden order till ledarfordonet i traktorstyrkan.

PÅ REG.-ORDER

Kaptenen S Å Åselius, I 14, har beviljats inträde i regementets reserv.

Militärpastorn vid I 14 Torsten Norrfjärd lämnar regementet och Staffan omkring 1/4 för att tillträda komministertjänsten i Tuna och Stavby församlingar inom Alunda pastorat.

Till löjtnanter i regementets reserv har förordnats fänrikarna i reserven E L Littorin, H A Jonsson och B L Eriksson. (9/2)

Milo-befälhavaren, generalmajor Malcolm Murray, förrättar utbildningskontroll vid regementet. (23/2)

Föreningen Gefle försvar höll på fredagen (24/2) årsmöte under ordförandeskap av överste Hans Berggren.

FÖDELSEDAGAR

80 år (1/2) f d soldaten Anders Johan Åberg, Ulfsta, Ockelbo. I tjänst 21 år vid Ofvansjö kompani.

— 80 år (3/2) f. soldaten vid Livkompaniet nr 39 J A Thyr, Landafors, i tjänst 1900—41.

— 50 år fyller 8/2 ekonomibiträdet E Stödberg.

— 50 år fyller 8/2 tyghantverkare K Gösta Höök.

† 20 febr. F d kaptenen vid regementet Gustaf A Z Holmstedt, 81 år, pensionerad 1945.

BEFÄLSÖVNING



300 man värnpliktigt befäl inryckte (9/2) till befälsövning och som en nyhet för året anordnades ett par dagar efter inryckningen en skyttetävling med kpist. Tävlingen blev mycket spännande i det vackra vintervädret och som slutsegrare i de fyra klasserna återfanns fr v: Fk Linder, krp Olsson (totalsegrare), fu Larsson och serg Zacko.

FARLIG ORM

En sprängladdning om ca 10 kg åstadkom skador — dessbättre inga allvarliga — på egna hem vid Drabantvägen. En s. k. minorm var orsaken till fönsterkrossningen och den bildade tryckvågen gick ca 400 meter från sprängplatsen till bebyggelsen.

DIFFERENTIERING

Andra lagutskottet tillstyrker försvarsministerns förslag om att repövningarna vid armén, kustartilleriet och flygvapnet under tiden 1 maj 1962—30 juni 1963 skall ges differentierad längd. För de flesta krigsförbanden blir det dock 30 dagars repövning. (21/2)

KÄRLEK—TANDVÄRK

I stället för att besöka regementets sjukhus rymde en värnpliktig till sin fästmö i Sundsvall och återvände efter sex dagar.

Rådhusrätten beslutade att den vpl, som tidigare rymt från tjänstgöringen, skulle genomgå liten sinnesundersökning. (10/2)

*

Efter en natt med tandvärk sjukanmälde sig en värnpliktig och väntade i 25 minuter på sjuksystern i stället för att anmäla sig. Nikotinbegäret drev honom in på en toilett där han väcktes en halvtimme senare.

Rådhusrätten fann honom skyldig till tjänstefel och utdömde fem disciplinböter à 3: 75. (23/2)

MARS

PRIMA SOLDATVIRKE



Fr. v. Sture Brorsson, Alfta, Lars Eriksson, Årsunda, Göran Truedsson, Söderhamn, Arne Kring, Edsbyn och Kjell Berglund, Lidingö — kompaniernas bästa soldater.

UNDERHÅLLSTJÄNST

25 underbefäl — rustmästare och överfurirer — från sex regementen tog på fredagen (16/3) sin kvartermästarexamen. Eleverna i kursen, som pågått sedan början av januari, har fått undervisning i konsten att klara underhållstjänsten inom kompaniet. (17/3)

FN-UNDERHÅLLNING

i Soldatkyrkan i kväll kl 19.30. Kyrkoherde Einar Sparrstedt och folkskollärare Sven Olof Persson berättar i ord och bild från FN-tjänst i Gaza. Solosång. Kaffeservering.

Allmänheten välkommen. (7/3)

SEGT KNEKTVIRKE



F. d. soldaten Nils Johan Blom, Gävle 90 år 17/3. Han blev indelt soldat 1892 då han började tjänsten vid Mohed och till Gävle kom han 1908. Blom har "avverkat" 10 regementschefer med general Munck som den första.



F. d. fanj Viktor A. Carlgren, Gävle 90 år 22/3. Han är född i Alfta och kom i tjänst vid I 14 1893, avgick med pension 1923. Carlgren stod kvar i reserven till 1937 och har från 1951 svärdspension.

FN-BATCHEF

Kapten Åke Bendrik har utsetts till ställföreträdande bataljonschef vid den svenska FN-kontingent som i april börjar en sexmånaders tjänst i Kongo. (16/3)

FRÅN REGEMENTSORDER

Såsom ordinarie elever vid Militärhögskolan 1962/64 beordras kaptenerna Stålhammar och Bodecker.

*

SÅDANT HÄNDER



Vid slutprovet för cirkelkursen i arbetarskydd "Varför händer det" deltog följande medlemmar: Fr. v. Arne Leander, Ale Nyberg, Gösta Söderberg och Folke Jansson. Stående fr. v. Roland Hedlund, Sven Forsgren. (2/3)

FÖDELSEDAGAR

— 60 år fyller 21/3 fanjunkaren i reserven G. A. Dahlberg.
— 50 år fyller 15/3 förrådsförman Högberg.

TAPPRA REKRYTER

Regementets rekrytbataljon kämpade tappert under årets stora vintermanöver i Dalarna. Övningsledningen ger både I 14-befälet och soldaterna mycket gott betyg, så regementschefen, överste Axel Henriksson, som hela tiden följde övningarna, har all anledning att sträcka på sig. För I 14-folket har det under inlednings- och slutskedet varit fråga om nattjobb med långa förflyttningar på skidor eller cykel, omfattningsrörelser och snabba stötar mot fiendestyrkorna. Visst har pojkarna tidvis fått slita ont — en nattemperatur på 33 grader är allt i kallaste laget — men det är ytterst få som klagat. Hälsoläget har också varit ovanligt gott, inte fler sjuka än under normala förhållanden. (15/3)

TAPPER RUSTMÄSTARE

I FIB-tävlingen om vilken svensk som genom insatser under år 1961 gjort sig mest förtjänt av titeln "Årets svensk" kom rustmästare Åke Wiklund på tredje plats. Wiklund räddade med stor fara för eget liv en värnpliktig från att dödas av en briserande granat. (2/3)

APRIL

NY UNIFORM



Korpralerna Bo Åhlin och Stefan Östergren i den nya permissionsuniformen m/60. (3/4)

FBU-VINST

FBU:s styrelse i Gävle har i sin årsberättelse för 1961 meddelat att föreningen för närvarande har 230 medlemmar.

Vid föreningens basar i december kunde noteras en rekordinkomst på 3.125 kr.

För tredje året i följd har FBU anordnat barnkoloni på Stagården med mycket gott resultat. (2/4)

Kapten L. Larsson har fått fortsatt kommendering t. v. som skolchef vid AUS.

NY STYRELSE

Det blev nya funktionärer i styrelsen för regementets skytteförening vid årsmötet. På grund av tjänst på annan ort lämnade kapten B. Strindberg ordförandeklubban till kapten O. Rydvall och som kassör inträdde Sven Jonsson efter T. Järnkrok. K. Apelgren övertar sekreteraresysslan efter Å. Julander. (3/4)

NYASTE ARBETSTID

STOCKHOLM TT.

Det förbättrade löneläget och den reglerade arbetstiden för militärbefäl kommer att snabbt utnyttjas för en intensiv nyrekrytering av personal till armén. (25/4)

JUBILARER

— 50 år fyller 10/4 major Ingvar Sjödin.

— 50 år fyller 3/4 fanjunkaren i reserven J. H. Ohlström.

UR RULLAN

Till löjtnant i reserven har förordnats fänrik L. E. G. Kjerrulf.

*

Sergeant Ahlström beordras som elev i signalunderofficerskurs vid arméns signalskola 1962/1963.

*

Avsked med ålderspension från och med 1/4 har beviljats reparatör G. Johansson.

STOLFÖRLUST

44 stycken stolar av rörkonstruktion, färg blå (S 2) ha i samband med "Dan före dan" avlägsnats från Exercishuset.

Kompanichef och kompaniadj verkställa under den 9/4 kontroll vid respektive kompanier. (2/4)

Kungl. Hälsinge regemente

infordrar anbud å leverans av **fläsk, charkuterivaror, ägg** och **grönsaker** för tiden 1/5—31/10 1962.

UPPSKATTAD VINTERTJÄNST



Regementets plutonchefsskola har under tio dagar varit förlagd till Björnänge i Jämtland. Avsikten med vistelsen har varit dels att ge de blivande plutoncheferna och kompanikvartermästarna grundläggande vinterutbildning och dels att ge en viss rekreation. Från vänster ovan korpralerna Hans Jansson, Jan Blomqvist och Kaj Krüger vid övning i genomsökande av en snölavin. (19/4)

SKATTEFRI EKONOMITJÄNST

STOCKHOLM (TT). Rätten till traktamente för värnpliktiga vid resor skall utvidgas. Familjebidragen föreslås att bli skattefria. Däremot höjes inte värnpliktsavlöningen. Det bör anstå tills förslag avgetts av 1960 års värnpliktsutredning. (17/4)

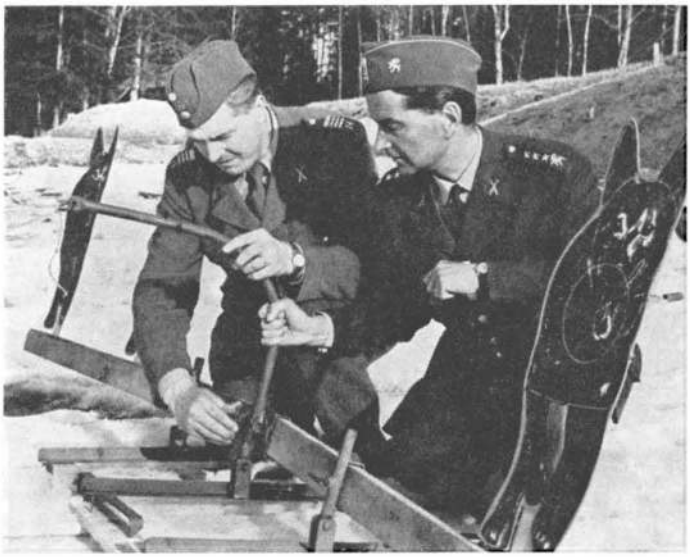
MO har anhållit att stadsfiskalen i Gävle skall låta honom ta del av utredning och ev. beslut i åtalsfrågan med anledning av en övningssprängning vid regementet för en tid sedan. Sprängningen medförde att några fönsterrutor i ett hyreshus skadades och rappningen lossnade från en husvägg. (26/4)

KÖKSBITRÄDEN

anställas tillfälligt under sommaren i matinrättningen, I 14, Gävle. Hänvändelse till Husmor, tfn 154 80/68.

MAJ

UPPFINNARE



Rustmästare Sven Jonsson vid Hälsinge regemente har konstruerat en ny typ av figurställ för fält- och stridsskjutningar. Den fungerar betydligt säkrare och snabbare än den gamla typen och är framför allt betydligt lättare att hantera. De nya ställen prövas nu på olika förband och utfaller proven till belåtenhet kan man vänta en större centralanskaffning för krigsmaktens behov. Här ovan uppfinnaren tillsammans med tygofficeren, kapten O. Rydvall.

HIPPOLOGER



Gävle Fältridtklubbs traditionella ryttargala avverkades i går (6/5) med stora nationella tävlingar på Lilla fältet vid Kungsbäck.

I fälttävlan segrade Sture Carlsson, Umeå, överlägset på Hoppsan. Kände hemmaryttaren Olle Barkander hamnade på tredje plats med sin Taxi. Övriga klassegrare blev:

Klass II, lätt A: Patrik, O. Barkander. Medelsvår klass A: Kaskad, Tor Burman. Klass V, lätt A: Solinar, G. Hjerstedt. Klass IV, medelsvår B: Kaskad, Tor Burman. Klass VII, lätt B: Stanni, J.-O. Johansson. Banhoppning, lätt A: Ali Baba, Per Fresk. Till vänster rustmästare Åke Wiklund på Sonny Girl.

REKRYTER



På måndag (7/5) ryckte omkring 200 blivande I 14-krigare in vid regementet. Det var värnpliktiga grupp A — underbefälsuttagna, som drog på sig vapenrockarna. Muck blir det för den här omgången i slutet av mars nästa år. På bilden visar Jan Brodin, Gävle, upp en del av den nya utrustningen.

FÖDELSEDAGAR

— 65 år fyller 3/5 musikfanjunkaren i reg reserv Karl Ivar Norman.

— 60 år fyller 6/5 förrådsman Thunander.

AUDITÖRER

Kungl. Maj:t har förordnat rådman Ormegard att t. v. vara auditör och rådman von Post vice auditör vid regementet. (11/5)

DUSÖRER

Järbo uddemantalskassa kommer att upphöra, då den icke längre har någon uppgift att fylla.

Kassaboken avslöjar att 1924 utdelades medel till då kvarvarande soldaterna H. Grip, Per Häll, Johan Svan, Joh. Holm, Erik Berg och korpralen A. Nord.

SKYTTE

Fanjunkare L. P. Gustavsson har tilldelats Svenska Pistolskytteförbundets förtjänstmedalj i silver. (29/5)

*

Årets uppgörelse mellan Cajanusskyttarna och I 14 Skytteförening resulterade i att Cajanus segrade för tredje året i följd med 41 poäng till godo.

*



I samband med skytteriksdagens öppnande 28/5 erhöll kapten Oskar Sundberg överstyrelsens förtjänstmedalj i silver för sitt mångåriga uppdrag som Kungl. Maj:ts ombud i skjutbanefrågor.

JUNI

LOTTORNAS DAG



Lottadagen och Gävleborgsförbundets 20-årsjubileum i Högbo firades på söndagen (3/6) i strålande väder. Dagen inleddes med en värdig högtidlighet i kyrkan, varefter följde mer lätt underhållning med spelmanslag, tal och uppvaktningar i långa rader. I festmiddagen på Högbo herrgård deltog 400 gäster, vars tack för maten och dagen framfördes av rikslottachefen. På bilden rikslottachefen Ingrid Norlander, flankerad av fr v Ingegerd Åström, kårchefen i Sandviken, Anna-Greta Rönn, förbundschefen i Gävleborg, Lisa Andersson och Hilda Norberg. (4/6)

SKYTTETÄVLING

— Militärens roll i en mammuttävling (Riksskyttetävlingen 1—3 juni) av det här slaget är synnerligen viktig.

— Men det blev alldeles för mycket militärisk drill på vissa håll menade många skyttar.

— Populär även ur åskådarsynpunkt blev lördagens (2/6) stridsskjutning med kpist och gevär i niomannagrupp. Tävlingen gick ut på att från en eldställning bekämpa uppdykande mål under fem min. Perfekta arrangemang. Stationschefen, löjtnant K.-E. Björk, kan sträcka på sig. (4/6)

SIMLÄRARE

Vpl befäl eller reservbefäl sökes till I 14 simskola 1/7—omkr 1/9, huvudsakligen kvällsarbete. Lön utgår efter militär grad.

Upplysningar lämnas på Utbexp, tfn 154 80/46.

SVENSKA ORDNAR

Riddare av Svärdsorden: musikdirektören av 1. klassen E. I. S. Mårelius, kaptenerna O. Rydvall, O. Westerlund, B. Stålmarck. Svärdsman: förvaltare Å. Julander. Svärdsmedaljer till rustmästarna S. Å. Groland, N. E. Ygert och S. B. Söderberg. (6/6)

RYTTARTÄVLING

Den kände OS-ryttaren, kapten Olle Barkander, blev på lördagen (16/6) nordisk mästare i fälttävlan på sin häst Dan. (18/6)

RYSK ATTACHÉ

Överste Bengt Hjelm, I 13, Falun, har utnämnts till arméattaché vid beskickningarna i Moskva, Warszawa och Prag. Han tilläggs generalmajors tjänstegrad under denna tjänstgöring.

Överste Hjelm är född i Torsåker 1905 och Gävlestudent. Hans fader var uoff på I 14. (7/6)

GENERALENS DAG



"Det oväntade blir allt vanligare. Ett modernt krig fordrar att den värnpliktige själv fattar ett snabbt beslut. I en sådan här invecklad apparat fordras det, att varje kugge fungerar perfekt," yttrade militärbehälhavaren, generalmajor Malcolm Murray bl. a. vid sin mottagning och inspektion av årets rekryter. På bilden generalen inför trupperna på idrottsplatsen. På jeepen militärbefälhavarens kommandotecken. (8/6)

FÖDELSEDAGAR

— 60 år den 30/6 förrådsmannen K. D. E. Svensson, Fo 21.

† 2 juni F d soldaten A. F. Stålhandske, Ockelbo, född 18/10 1870, fast anställd 1892—1900.

29 juni F d fanjunkaren P. E. Wallsten, född 29/6 1884, fast anställd 1901-34. Belönad med Gävle Dagblads kulturpris 1960 för kulturvårdande verksamhet.

UR RULLAN

Major K.-A. Nordlund anhåller hos Kungl. Maj:t om avsked från 1/10. Han tjänstgör f n som skjutbaneofficer vid Fortifikationsförvaltningen, vilken befattning han fortfarande kommer att inneha som arvodist. (6/6)

— Löjtnant F. Nilsson blir repetitör vid Infanteriskjutskolan 15/10 1962—30/8 1963. (13/6)

— Förvaltarexamen i förrådstjänst har avlagts av fanjunkare O. Wickander. (18/6)

— **Försvarsstabschefen** hemställer att kapten B. Strindberg får förordnas på en för pensionerad officer avsedd befattning vid försvarsstabens personalvårdsbyrå. (13/6)

JULI

FRÅN FLYDDA TIDER



"Ute vid Kungsbäck har i dagarna uppförts ett gammalt soldattorp från Tallåsen i Ljusdals socken, fordom tillhörigt Järfsö kompani. Byggnaden har skänkts af Marma sågverksbolag samt transporterats hit och uppsatts på bekostnad af regementets lägerkassa. Det gamla soldattorpet har placerats snedt emot soldathemmet på andra sidan vägen. Området däromkring kommer att planeras med björkar och annat grönt."

(Gefle Dagblad 28/7 1912)

*

"Med anledning af den nu rådande starka värmen är vid Helsinge regemente anbefallt att inga ansträngande öfningar få hållas under den varmaste tiden af dagen. Öfningarna skola försiggå tidigt på morgnarna och på natten. Signallistan är ändrad, så att reveljen går kl 5 och öfningarna börja kl 6 f. m."

(Gefle Dagblad 18/7 1912)

STUPAD I KONGO

Den vid en bilolycka i Kongo den 5/7 förolyckade fänriken Per Nordström från Avesta jordfästes på fredagen (20/7) under militära hedersbetygelser.

FÖDELSEDAGAR

— 60 år (17/7) kaptenen i regementets reserv Gösta F Lagerqvist.
— 50 år (27/7) intendenten vid Fo 21 kapten S Folke Elson.

PÅ REGEMENTSORDER

Kapten G Pettersson har förordnats som hemvärnsofficer vid Fo 21 tiden 1/7 1962—30/9 1967. (13/7).

BAKSIDA

Under 12 dagar i arresten fick en repsoldat fundera över om det inte varit klokare att följa med till manöverområdet i stället för att uppsöka läkare, som han uppgivit.

Repsoldaten avvek helt sonika från allt krigande och återvände småningom till I 14 efter egna övningar. (7/7)

*

Fyra I 14-soldater på återväg till regementet efter övningsuppehållet krockade på söndagskvällen (29/7) i Söderala.

En affär i Heden fick trappan och en grindstolpe förstörda och bilen blev en skrothög, ur vilken de vpl oskadda kunde taga sig fram.

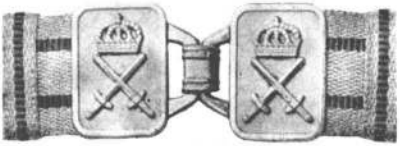
*

Sjuttiofem kronor kostade det en vpl att med kronans lastbil ramma en stadsbuss på Mårdvägen.

Rådhusrätten fann att föraren gjort sig skyldig till vårdslöshet i trafik och åsidosättande av tjänsteplikt.

Till all lycka skadades varken de sju vpl på lastbilsflaket eller de 60 passagerarna i bussen. (7/7)

FRAMSIDA



Nytt paradskärp till uniform m/60 för högtidsdräkt har i dagarna utkommit. Det nya skärpet har i likhet med vissa äldre skärp försetts med två längsgående blå linjer. Tillverkningsmaterialet i övrigt är gulddragartråd. Spännet har fått karaktär av smycke.

Huvuddelen av den inneliggande åldersklassen lämnade regementet på fredagskvällen (13/7) för ett övningsuppehåll på två veckor. (14/7)

Kapten O Dahlström har tilldelats Centralförbundets för Befälsutbildning förtjänsttecken. (6/7)

SYN PÅ KORTSIDAN



Personaldetaljen, som mestadels gör sig påmind för de värnpliktiga vid inkallelser o dyl har ett omfattande registreringsarbete med regementets alla värnpliktiga i åldern 18—47 år.

Vid de större repetitionsövningarna vinter och höst blir arbetsbelastningen särskilt stor, likaså sex månader före dessa tider, då inkallelserna skall skickas ut. Här pågår arbetet med "befälsövning 62" som just ryckt ut.

På bilden t. v. fröken Fastesson och fru Laessker i arbete vid plåtregistret.

AUGUSTI

FÖRE SLAGET



Arménästerskapen i budkavleorientering för aktivt befäl avgörs som tidigare meddelats i I 14:s regi. Tävlingen startar natten till onsdagen 29/8 kl 01.00 i skogarna någonstans i trakten av Bollnäs. Sammanlagt 89 lag med 267 löpare från arméns alla förband samt vissa skolor och staber är anmälda till start.

På bilden ovan arbetar männen bakom den omfattande organisationen med kontroll av banornas utpricknings på kartan. Fr. v. överstelöjtnant Nils Hjelmström, löjtnant Bengt Nilsson, överste Axel Henriksson, furir Sune Fors, kapten Olle Barkander och korpral Anders Romson. (28/8)

*

Andra militärområdets fälttävlan till fots avgjordes på onsdagen (22/8) i trakten av Ramsjö med T 3 som arrangör.

Vinnare löjtnant Bengt Nilsson med fänrik Evert Danielsson som tvåa.

*

Vid Gävle skyttekrets mästerskapstävlingar i Hamrånge den 19/9 blev fanjunkare Arne Hjelm mästare med 188 poäng, fem poäng bättre än tvåan Hugo Englin, Gävle.

*

Sergeant Svanbom 6. kompaniet vann årets regementsmästerskap i militär femkamp med 28 poäng före tvåan korpral Söderkvist, Livkompaniet. (3/8)

MUSIKENS AFTON

Kamratföreningens musikkår ger i dag, torsdag (16/8), kl 18.30—19.30 en konsert i Rådhusesplanaden. Det är nu några år sedan man senast konserterade på denna plats, då bullret från den förbipasserande trafiken ansetts alltför störande. Vid det nya försöket i kväll dirigerar som vanligt Erik Åkerlund och i programmet vid säsongpremiären ingår bl a Kungl Norra Skånska Infanteriregementets marsch (Rydberg), Das Weilche von Montmartre (Kalman) och The Syncopated Clock (Leroy Anderson). (16/8)

Värnpliktiga kan få tjänstledighet i högst sex dagar för jordbruksarbete. Anledningen är den i år avsevärt försenade skörden.

EFTER SLAGET





Plutonchefsskolan avtackades på torsdag (23/8) av överste Axel Henriksson, som betonade att pojkarna skött sig synnerligen bra. Inte en enda bestraffning har utdelats på kompaniet. Alla har godkänts och kommer nu att utnämnas till furirer. Bland eleverna finns sju, vilka beslutat sig för att bli officerare.

Till skolans bäste soldat har utsetts folkskollärare Veiko Skoog från Hofors, som fick mottaga regementets belöningsmedalj i guld och diplom. (24/8)

Försvarsområdet. Arméchefen tillstyrker att fanjunkare Ove Wickander får förordnas på arvodesbefattningen som förrådsunderofficer vid Fo 21 från 1 september. (15/8)

Kapten Bertil Strindberg kommer att av försvarsstabschefen förordnas på en för pensionerad officer avsedd arvodesbefattning vid Försvarsstabens personalvårdsbyrå. Han blir chef för fritidsdetaljen. (18/8)

*

Löjtnant O G Sjöberg i regementets reserv har förordnats till kapten i reserven

Vid regementet avverkades på torsdagen (9/8) "Skyttets dag" vilket innebar att större delen av den inneliggande styrkan var i aktion på skjutbanorna för att visa upp sina färdigheter med resp. vapen.

Ovan får Göran Strömberg 8. komp sin skyttemedalj av överstelöjtnant Hjelmström.

JUBILARER

— 60 år fyller på onsdag (29/8) kapten Gregor Lyxell, regementsintendent vid I 14 1948—52.



50 år fyller 15/8 majoren i regementet Karl Axel Nordlund, officer vid regementet 1935, kapten 1943. Efter KHS 1942—44 bl a taktiklärare vid InfSS 1948—52, militärassistent i Stockholms län 1952—60. F. n. skjutfältsofficer vid FortF.

— 50 år fyller 11/8 fanjunkaren i regementets reserv N E A Kåresjö.

— 50 år fyller 12/8 majoren vid regementet H Westman, stabschef vid Fo 21.

SEPTEMBER

TILL EN STUPADS MINNE



På årsdagen av den tragiska flygolyckan, då det plan störtade med vilket bl. a. Dag Hammarskjöld och FN-soldaten Per Persson från Bollnäs medföljde, hölls i går kväll (17/9) en minneshögtid i Bollnäs kyrka. Samtidigt avtäcktes också den minnesvård som rests på kyrkogården över Perssons grav. Ovan nedlägger regementschefen regementets krans.

TILL KONGO

Förvaltare Sjöström tjänstgör vid FN-bataljonen i Kongo 17/9 1962—10/5 1963.

INRYCKNING

I går (19/9) ryckte höstens repövningsomgång in till regementet för fullgörande av 30 dagars repövn. Förbandet tillhör I 1 men skall utbildas vid I 14.

Kapten Lorichs skall fortfarande vara aspirant vid generalstabskåren intill 31/3 1963.

UR RULLORNA

Fr. o. m. 1/10 har som kaptener i reg. reserv förordnats löjtnanterna B. H. Wilandh och S. Å. Claesson samt till löjtn i reserven fänrikarna Magnegård, C. G. Peterson och von Klopp.

† 14 sept. Överste Gustaf Theodor Casper Ehrenborg, Stockholm, 80 år. Ehrenborg var under åren 1934—1940 chef för regementet.

NYA FÄNRIKAR



Till fänrikar på aktiv stat vid Hälsinge regemente har antagits officersaspiranterna G. S. Lindström, J. T. Lidman och J. A. C. Callenmark.

REGEMENTETS DAG

Hela Hälsinge regemente deltog i regementets dag på söndagen den 9/9. Vid avlämningen på Lilla fältet bildade cirka 800 man fyrkant. Ett särskilt uppskattat inslag vid avlämningen var 1940 års skolkompani, som under kriget utbildades vid I 14 under ledning av kapten R. Lené. Inalles utbildades 80 landstormsbefäl. På söndagen kunde 20 deltaga.

Efter förbimarschen följde perfekt upplagda demonstrationsövningar, vilka följdes av cirka 5000 civila åskådare. Det blev inga döda punkter. Så snart ett avsnitt var klart körde ett väntande i gång. Under skjutproven imponerade precisionen. Hela programmet var väl inövat i minsta detalj. Ledare för uppvisningsprogrammet var major Bruno Gromer.

KAMRATFÖRENINGEN
1940 års skolkompani
i Gävle

deltager i firandet av
REGEMENTETS DAG

på Kungsbäck söndagen den 9 sept. 1962. Samling vid klockstapeln kl 1140. Anmälan till Sven Lundberg, tfn 25734.

FÖRLORAT

Vem tillvaratog ringen i tvättrummet på furirmatsalen åt tjänstgörande lotta på Regementets dag! Gefle Dagblads exp. anvisar.

FÖDELSEDAGAR

— 50 år fyller den 7/9 kaptenen i reg reserv A. Rehnström, Gävle.
— 60 år fyller den 1/9 rektor Albin Kuntze, Hamrånge. Kuntze är krigsfrivillig löjtnant vid regementet.

Kungl Patriotiska sällskapet har för långvarig och trogen tjänst tilldelat sin silvermedalj i 3. storleken till färgeriarbetare Nelly Mattsson och eldare K. G. Johansson samt i 2. storleken till förrådsman J. E. Thunander.

NYA SVÄRDSMÄN



Regementschefen Axel Henriksson fäster svärdstecknet på förvaltare Åke Julander. Rustmästare N. Ygert fick svärdsmedaljen.

OKTOBER

MUCK I EXERCISHUSET



Underhållning för de muckande repsoldaterna vid höstomgången bjöd Gästriklands distriktsloge av IOGT på i exhuset i går kväll. Även övriga fick deltaga. I programmet medverkade bl a Ingeborg Nyberg, lokala solister samt Evakören dirigerad av Sven-Olof Persson. På bilden spelar och sjunger Margareta Hillgren för från vänster Åke Westlund, John Fransson, Björn Smeds och Tage Olsson. (20/10)

NYA REKRYTER

Årets inskrivningar av värnpliktiga sker under delvis nya former. De blivande rekryterna får redan på detta tidiga stadium en orientering om befälsanställning. På detta sätt hoppas man bl a kunna delvis avhjälpa den stora personalbristen bland de aktiva inom armén. (23/10)

FÖDELSEDAGAR

— 70 år (2/10) f. d. musikfanjunkaren N. E. Edling.

— 50 år (25/10) tillsynslärare Sven-Olof Persson, Åbyggeby, personalvårdsassistent vid reg 1953—59.

NYA POLISER

Sexton elever vid polisskolan i Gävle började på måndagen (1/10) en veckas utbildning i vapnens bruk och stridsteknik på regementet. Kursen är huvudsakligen av praktisk art och eleverna kommer från C, W och X län. (2/10)

FN-TJÄNST

Fanjunkare Olsson och öfu Rönn tjänstgöra under tiden okt 1962—maj 1963 vid FN-bat.

Vid ungdomsgården Bäckstugans kurs- och klubbafton i går kväll (11/10) föreläste bl a major Orvar Nilsson och visade färgbilder från sina år i Etiopien (12/10).

RF-MUCK



Efter tolv år som verkställande direktör och chef för Riksidrottsförbundet drar sig överste Torsten Wiklund i mars 1963 tillbaka från sin befattning. RF består i dagens läge av 40 specialförbund, 23 distriktsförbund och 9.700 klubbar med tillsammans 1.400.000 medlemmar. (12/10)

HEMVÄRNARE

Ungdomsplutonen inom Gävle Hv inledde på söndagen (30/9) sina övningar. Ett 40-tal ungdomar under ledning av fanjunkare Samuelsson hade infunnit sig. (1/10)

SIMMARE

Det var dåligt ställt med simkunnigheten bland rekryterna vid inryckningen: endast 80 % kunde simma 50 m eller mera.

Men genom simskolan har man nu nått 94 % simförmåga (= 200 m) och endast 22 elever återstår, vilka också ska lära sig simningens ädla konst, innan simundervisningen slutar. (30/10).

FBU-ARE

Vid FBU-kursen i Marma den 12/10—14/10 kommer bl a förvaltare Stig Allevik att berätta om striderna vid Elisabethville och visa bilder från sin Kongo-kommendering. (6/10)

NY REGEMENTSMUSIKKÅR

Sedan militärmusiken försvann från regementet har starka krafter varit i arbete för skapandet av en egen musikkår igen. Hittills har man i någon mån — förutom "lån" av militärmusikkåren från I 13, som ju också ska betjäna I 14 — sökt lösa problemet vid vissa tillfällen med en Kamratföreningens musikkår. Det nya förslaget har väckts och bearbetats av en arbetsgrupp inom OFM (Organisationskommittén för militärmusiken), i vilken bl a konsulenten, kapten Ivar Hillström ingått. Som stomme i den nya kåren har man tänkt sig Kamratföreningens kår. När förverkligandet kan ske är ännu inte klart. (5/10)

MUCK I MATSALEN

Ärtsoppa och pannkaka är det bästa grabbarna vet, säger både fröken Ingrid Westman och fru Elsa Eklund (från v. på bilden), när de avtackades den 30/10 efter 31 resp 20 års tjänst vid I 14 matsal.

Om man betänker att det varje torsdag kokas c:a 400 liter ärtsoppa och gräddas ungefär 3.000 pannkakor, så förstår man att dessa damer mättat otaliga munnar under sin långa tjänstetid vid regementet.

I fortsättningen blir det alltså bara det egna lilla hushållet, där det blir skönt att slippa den tidiga reveljen varje morgon. (31/10).



NOVEMBER

BATALJONSÖVNING



I 14:s cirka 800 rekryter avslutar i dag (10/11) en tre dagars bataljonsövning, som inleddes med marsch till trakten av Högbo. Efter förläggning och bevakning övade man på fredagen övergång av vattendrag, bl. a. som på bilden med en 9 tons färja, som pionjärerna byggt. Natten mot lördagen gick larm redan kl ett för en kuppförsvarsövning, där det gällde att slå tillbaka ett fientligt anfall mot kusten. (10/11).

SMUGGELJAKT

FN-soldaten Folke Berglund från Överhärde har fått ett fint erkännande av FN-befälhavaren i Mellersta Östern — indiske generalen P. S. Gyani. Anledningen är att Berglund påpassligt stoppade ett smugglingsförsök inom Gazaområdet, där han tjänstgjorde som vaktpost. Generalen ansåg Berglund vara ett föredöme för andra FN-soldater. (14/11)

ENIGT HEMVÄRN

Under stor tillslutning har Hamrånge hemvärnsområde hållit övning under helgen. Övningen pågick i två dagar och instruktörer var fanjunkare Skytt och överfurir Falk. (26/11)

NÅDEVEDERMÄLE

Fanjunkare E. G. E. Ranje har tilldelats svärdstecknet och rustmästare O. L. Vikström och B. E. Jegebrant svärdsmedaljen. (23/11)

UR RULLORNA

Major Gromer tjänstgör vid arméstaben till 1 oktober nästa år. (8/11)

*

Kapten Rune Eriksson har fr o m 1/11 entledigats från sin befattning som kapten vid Fst.

*

Till fänrikar i regementets reserv har antagits resoffasp Norlén, Sund, Bergqvist, Hallén, Engström och Hammarbäck.

ÖB-KUPPÖVNING

På måndagskvällen (19/11) gick stort kupplarm på I 14. All personal sattes i högsta larmberedskap på en blixtorder från högsta ort. Högtalarbilar körde omkring på gatorna och kallade in meniga och befäl och snart kunde man se stridsutrustade soldater i gathörnen och trupper på väg ut ur staden, utkommenderade för att slå tillbaka ett fientligt anfall.

Överraskningsmomentet ingick som ett led i övningen, som avsåg att kontrollera militärområdets insats- eller kuppberedskap, dvs att stridsdugliga förband omedelbart skall kunna organiseras.

REPETITION 1

Infanterikanonvagnar kommer de närmaste dagarna att bli ett höstligt inslag i I 14-bilden. Ett kompani IKV med sex vagnar och ett 70-tal man lastade på måndag (12/11) ur vid Gävle norra. Varje dag skall samövningar ske med de olika kompanierna.

Den 23/11 avslutades IKV-kompaniets gästspel med en större förevisningsövning på Marma.

— "Fy tusan för en sån här stormeld. Man skulle inte ha en chans att klara sig. Killarna skjuter ju perfekt."

Det var I 14-rekryternas spontana reaktion när de från parkettplats såg de sex stormkanonvagnarnas eleganta uppvisning i prickskjutning med 10,5 cm kanoner.

REPETITION 2

Huvudstyrkan vid årets repövning med Gävle försvarsområdestab, omkring 200 man vpl, ryckte in på torsdagen (7/11). Det värnpliktiga befälet har legat inkallat sedan en dryg vecka tillbaka. Utryckningsdag blir den 9/12. För att bereda plats på kasern har tre rekrytkompanier flyttats ut till lägret i Marma.

ENIGA PARTIER

De fyra demokratiska partierna blev på torsdagen eniga i försvarsfrågan. Totalkostnaderna blir i runt tal 3900 milj kr. För de värnpliktiga innebär uppgörelsen betydande förmåner:

— dagpenningen höjs till 4 kr,

— en utryckningspremie på 200 kr,

— fem i stället för tre gratisresor

— familjepenningens maximibelopp höjs med 25 %. (23/11)

RÄVJAKT

Över stora fältet vid I 14 sprängde på lördag (3/11) ett femtontal ryttare fram i vild karriär. Det var Hubertusjakten som årligen äger rum den 3 november.



Ovan dagens segrare, tillika agerande "räv", fänrik Staffan Olsson.

DECEMBER

JULDANS



Julen står för dörren även vid ett militärt förband och bestyren är i full gång. En mera ovanlig förberedelse visar här en avdelning rekryter som på regementets kaserngård "förövar" någon av de trevliga jullekarna runt den jättehöga granen.

CIVILT

Regementets civila personal samlades på sedvanligt sätt i stora matsalen 21/12 kring de dukade kaffeborden.

Överste Axel Henriksson hälsade de 90 anställda välkommen och berättade senare om bl. a. verksamheten vid företagsnämnden.

Intendenten Bertil Palm presenterade sångerskan Barbro Nordström och pianisten Karin Larsson, vilka svarade för uppskattad underhållning. Sedan ett par av lägerkassan filmupptagningar från 1962 visats och regementschefen överlämnat blommor till artisterna, tackade förrådsman Eric Wickholm — ordförande i FCPF — för trevnaden (22/12).

GAMMAL KNEKT

— 90 år fyller idag måndag (17/12) Årsundas äldste manliga innevånare Johan Skog.

Han fick sitt ursprungliga namn Persson ändrat till nuvarande Skog, då han 1892 uttogs till indelt soldat, befordrades 1895 men begärde 1897 att få fortsätta tjänsten som menig.

NY ARMÉCHEF



Militärbefälhavaren för I. milo generalmajor Curt Göransson förordnades i fredagens konselj till arméchef från 1. oktober 1963 och utnämndes till generallöjtnant. Han var under åren 1955—57 chef för Hälsinge regemente.

NY MILITÄRPASTOR

Kyrkoadjunkt Lennart Karlsson i Staffans församling i Gävle har från årsskiftet förordnats som militärpastor vid Hälsinge regemente (22/12)

NYÅRSLEDIGHET

Krigsmaktens personal får beviljas tjänstefrihet på nyårsafton enligt särskilda bestämmelser i en utfärdad generalorder.

JULVAKT



En annorlunda Jul blir det för den här styrkan ur 9. komp, som svarar för vakt och beredskap vid regementet under julhelgen.

"Mammorna" i det jättelika köket har inför helgerna samma bestyr som alla andra med mat och pynt för den kvarvarande styrkan. Under helgerna tillämpas en särskild utspisningsstat som innehåller skinka, korv, lutfisk och gröt samt alla övriga traditionella julbordsrätter.

På julaftonen kommer I 14-tomten att till var och en överlämna en gedigen julklapp från regementets lägerkassa.

BELÖNINGAR



Belöningar i form av medaljer, märken och nyttopriser avhämtades av en lång rad meniga och befäl, när på torsdagen (20/12) regementschefen förrättade prisutdelning i Exhuset för prestationer under årets många tävlingar.

Efter prisutdelningen fick löjtnant Bengt Nilsson och förrådsman Johan Eklöf belöningar för deras skickliga banläggningsarbete i samband med armémästerskapen i budkavleorientering.

Idrottsofficeren, kapten O Barkander tilldelades Svenska Livräddningssällskapets silvermedalj sedan I 14 hemfört förbandstävlingen om högsta antal vpl som lärt sig simma.

För sina insatser inom skytterörelsen mottog förvaltare H Fisk av överste Henriksson (bilden) Gävleborgs läns skytteförbunds medalj i guld.

* * *

Med Patriotiska sällskapets medalj i silver belönades på fredagen (21/12) ekonomibiträdet, fru Elsa Eklund, efter 19 års troget arbete vid I 14. Medaljen överlämnades av regementschefen som framhöll att den belönade kan se tillbaka på en vacker gärning i regementets tjänst (22/12).

VI OCH VÅRT KOMPANI UNDER REKRYTÅRET

REGEMENTSSTABEN

Regementschef:		överste A. Henriksson
Stabsavd. med exp	stabsch	mj Karlström
	expföreståndare	fv Fisk
	expuoff	fj Berlin
	kanslibitr	fru Thimon-Westerlund
	till förfogande	mdir Mårelius
	fänriks- o. aspirantoff	kn Hallste
skrivcentral	kanslibitr	fru I Jansson
	kontorsbitr	fru G Jansson o. Nordfors, frk Myhrberg
budcentral	ch	rustm Olsberger
rättsvårdsdet	auditör	rådman Ormegard o. von Post
	straffregförare	fv Fisk
	förhörsledare	övl de Berg
själavårdsdet	militärpastor	vakant
personalvårdsdet	personalvårdsoff	kn G Nilsson
	konsulent	kn Hillström
	bibliotekarie	rustm Olsberger
rekryteringsdet		kn G Nilsson o. Karlström, fv Julander
Utbildningsavd	utbildningsoff	övl Hjelmström
	adj	kn Stålmarck
	urvalsoff	kn Stålmarck
	idrottsoff	kn Barkander
	motoroff	kn Måhlén
	signaloff	kn Kjessel
	filmoff	kn Stålmarck
	repövnledare	kn G Nilsson
skolhuset	ch	rustm Ygerth
yttre utbanordn	ch	rustm Persson
fotodet	ch	rustm Persson
central befälsgrp		kn Jacobsson, fv Hillergren, Allevik, Bodecker o. Julander, fj Nässert
Mobiliseringsavd	moboff	mj Sjödin
mobdet	bitr moboff	kn Sundberg
	kry- o. signoff	kn Kjessel
	expföreståndare	fj R Hälsingdal
	kanslibitr	fru G Carlsson

personaldet	personaloff	kn Bratt
	registrator	fv O Hälsingdal
	expuoff	fj Hjelm
	kanslibitr	frk Lindqvist, Wallgren
	kontorsbitr	fru Johanneson, Bergström, M Larsson o. Laesker, frk Fastesson
Tygavd	tygoff	kn Rydvall
	expuoff	fj F G Nilsson
	kanslibitr	fru G E Nilsson
	kontorsbitr	frk Stoltz
tygförråd	ch	fv A F Karlsson
	förrådsförmän	Åkerlund, J A Eklöv, Björnkvist
	förrådsmän	Hillblom, Hemlin, Söderberg, T Eklöv
tygverkstäder	tygverkmästare	A V Carlsson
	tyghantverkare	Bodin
	armétekniker	Muhrén, A A Jönsson, G V Svensson, Fornstedt, Jengvert, Nordmark, Bergqvist
skjutbanor	ch	rustm S A Jonsson
övnmtrlförråd	ch	förman Dunder
Intendenturavd	regint	kn Palm
	expuoff	fj Samuelsson
	kontorist	fru Hedin
	kanslibitr	fru Lindberg-Andersson
	kontorsbitr	fru J. Lindström
matinrättning	köksföreståndare	frk B Eriksson
	bitr »	frk Arrhenius
	ekonomibitr	fru Eklund, Hamquist, Magnusson, Engstedt, Holm, Rung, Wallström, Lydell, A Melin, S Melin, Stödberg, Kärrstedt, Selén, Forsman, Svanberg och A Johansson, frk Westman, Gussander, Backman och A Andersson
intförråd	ch	fv Åström
	förrådsförmän	J Carlsson, E Andersson
	förrådsmän	Skoglund, H Persson, A Karlsson, E Andersson, Rehnström, Wickholm
	sömmerskor	fru V Hansson, frk S Persson
Sjukvårdsavd	regementsläkare	dr Holmquist
	bataljonsläkare	vakant
	expföreståndare	rustm Reidle
	översköterskor	syster Wahlberg, Johannesson
	undersköterska	syster M Pettersson
	sjukvårdsbitr	fru Forslund, Lund, Norell
	tandläkare	tandläk Dahlgren
	tandsköterska	syster Almén
Veterinäravd	ch	kn Barkander
	veterinär	stadsveterinär Rönnmar
stalltjänst	stalloff	kn Barkander
	stallch	öfu Bengtsson
	hovslagaröfu	öfu Ersholt

Kasernvårdsavd	kasernoff	kn Palm
	kasernuoff	fv Nygren
	kasernöfu	rustm Eklöf
	till förfog	öfu Sandin
värmeanläggningar	maskinch	Bergfors
	reparatörer	Rydberg, Nordström
	värmeskötare	Mattsson, C G Johansson, Westergren
	eldare	Åström, Hedlund, Hillman
Kassaavd	kassach	fv Sjöström
	kontorsskrivare	fru Hedenström
	kontorist	frk Thunstedt
	kontorsbitr	fru Lenner
Brandavd	brandch	kn Fernquist
	vice brandch	fv Nygren
	brandmästare	rustm Lindström
Verkskydd	verkskyddsledare	mj Sjödin
	stf »	fv Nygren
Dag- o. vakttjänst	dagmajor	mj Sjödin
	ordinarie vaktch	rustm Calissendorff, öfu E A Andersson, L G Jonsson, Sandin
Inskrivningsexp	inskrivningsch	övl de Berg
	expuoff	fj L P Gustafsson
	kanslibitr	frk Öberg
	kontorsbitr	fru Jedenby

BATALJONSSTABEN

I. bat (Liv-, 2. och Kkomp):	chef mj Nilsson	— efter 1/11 kn Bendrik
II. bat (5.—10. komp):	chef mj Gromer	— efter 1/11 mj Nilsson
	Stabsuoff: fj Dahlberg	

LIVKOMPANIET

Chef: kn H Idenmark

Adjutant: rustm Wikström

Instruktörsskola I

Chef: lt Fredriksson

Stf chef: fj Eliasson

Övrigt befäl: öfu Olshage

fu Mattsson

421109-851 Glad, Avesta
430130-753 Alfbo, Alfta
430214-751 Thuresson, Alfta
431013-773 Sundell, Ljusdal
390619-771 Olsson, Gävle
420819-751 Runestig, Gävle

420307-777 Larsson, Sandviken
420922-757 Fernström, Mackmyra
390610-807 Johansson, Nordantjäl
440811-611 Lundqvist, Tärnsjö
420512-843 Jansson, Gävle

Befälsskola I

Chef: lt Hörner

Övrigt befäl: fu Larsson, offasp Östblom

440308-845 Näslund, Lingbo
440327-143 Jansson, Edvalla
440525-759 Hammarberg, Kungsgården
440827-145 Lundström, Älvkarleby
441117-757 Ellebo, Gävle
450623-753 Östlund, Gävle
451010-773 Bergman, Gävle
430118-755 Almén, Storvik
440602-753 Uhlin, Näsviken
420925-771 Gunnarsson, Vallsta

411103-935 Heimonen, Horndal
430923-711 Jonsson, Storvik
430523-773 Karlsson, Avesta
430614-713 Eriksson, Sollentuna
430921-755 Ström, Söderhamn
431118-57 Eriksson, Norra Valbo
431212-875 Andersson, Bollnäs
441227-931 Nilsson, Gävle
430316-775 Järnkvist, Sandviken

Kvartermästarskolan

Chef: lt B Nilsson

Stf chef: fj Stolth

400227-753 Andersson, Gävle
401024-755 Berglund, Södra Valbo
410421-141 Lewrén, Gävle
420510-751 Moltkesson, Alfta
420605-757 Jonsson, Sandviken
430125-693 Björkström, Bollnäs
430129-773 Göthberg, Sandviken
430324-821 Blom, Sandviken
430403-753 Ohlsson, Gävle
410409-875 Olsson, Skellefteå
410426-871 Ivansson, Dengsjöby
420523-83 Jäderholm, Stockholm Sö
420722-81 Regardt, Stockholm ö
430406-121 Schwieler, Djursholm
430615-57 Önnesjö, Bromma
430626-107 Gunér, Stockholm ö
430713-877 Nilsson, Skelleftehamn
430710-393 Olsson, Kiruna
410826-773 Larsson, Fågelsjö

430718-793 Dahl, Sundsvall
430824-871 Söderström, Hudiksvall
430312-823 Eriksson, Oxelösund
431122-771 Stark, Hudiksvall
430317-779 Esbjörnsson, Ljusdal
411109-893 Viklund, Haparanda
411115-711 Westman, Haparanda
420123-893 Lundqvist, Hortlax
420823-903 Ohlsson, Boden
430302-125 Reis, Sollentuna
430814-49 Olausson, Stockholm C
401103-807 Sundqvist, Huddinge
410512-069 Nilsson, Stockholm Sö
411030-109 Danielsson, Solna
420715-805 Lindgren, Örnsköldsvik
410217-803 Lundgren, Örnsköldsvik
430324-811 Ögren, Örnsköldsvik
430419-937 Ernman, Örnsköldsvik
430424-801 Edin, Örnsköldsvik

Klockan är 0900. Kaserngården ser ut som en öken i den uppgående oktobersolen. I fjärran hörs ett alltmer stigande, töffande ljud från livkompaniets traktorer. De borde ha töffat för en halvtimme sedan! Detta är Kvm-skolans första stora övning. Bortåt tiosnåret är traktorerna samlade — något oordnade, men dock rätt till antalet — och uppställda på trosskolonner, vilket endast en expert kan konstatera. BSI som varit klar en timme och som betraktar spektaklet ur en mera erfaren synvinkel, ger kvartermästarna goda råd: "Gå in för schack i stället", m. fl. uppmuntrande tillrop!

Äntligen klara. Avlämning till kompanichefen. "Ordna för cykeltolkning. — Kolonn framåt!" Befälet och BSI verkar ivriga att komma iväg ut på en härlig "rekreationsvecka", en synpunkt som ur kvartermästarnas synvinkel tål att diskuteras. Kolonnen ringlar ut från kaserngården — — —

Mången kvartermästare tänker med vemod och saknad på den härliga tid då utbildningen till största delen var teoretisk. Organisationslära, motortjänst och förplägnadstjänst på lektionssalen har på några få sekunder fått något av en himmelsk prägel över sig. T. o. m. "Helgsabotören" — den regelbundet återkommande 2-milamarschen på lördagarna — förefaller i tankarna acceptabel. Den enda trösten är väl, att befälet inser, att kvm-eleverna inte fått samma fysiska träning som BSI, som konditionstränar så snart de ska någonstans —.

Cykeltolkningen avslutas vid en usa-plats strax söder om Ockelbo. Dagen är kall, otroligt kall. Förstenade livkompanister försöker förtvivlat få fingrarna på den hand, som hållit i tampen på tolklinan, att anta en annan form än den haft under de sista timmarna. Cykeltolkningen har annars gått bra — frånsett de obligatoriska tillbuden i form av några skrubbade knän och armbågar. Nu börjar en cykelmarsch på 5 mil med BSI som farthållare. Envar som cyklat i backarna norr om Ockelbo förstår säkert...

Framåt kvällen vinglar en trött och svärande orm in på förläggningsområdet vid Bofarasjön, väster om Kilafors i Hälsingland. T. o. m. BSI har tappat något av sin ursprungliga pigghet. Kvartermästarna nedkallar helvetets alla onda mak-



Morgon i Bofara. Från v. befälseleverna Göthberg och Jonsson, Sandviken, Edin, Örnsköldsvik, Wiklund, Haparanda och Eriksson, Oxelösund.

ter över armén i allmänhet och kroncyklarna i synnerhet. En röst hörs tungt sucka mellan de ansträngda andningstagen: "Hädanefter kommer jag aldrig att cykla mer, inte ens i det civila."

Under en förvånansvärt febril förläggningsverksamhet bland de raglande befälseleverna hörs snart skramlet av kokkärl. Spridda rop på mat från fjärran talar om för den arme kokgruppchefen att kompaniet inte ätit på drygt tolv timmar.

Efter många sorger och bedrövelser och förskjutningar av den fastställda utspisningstiden blir maten äntligen klar — —. Som rovdjur efter en antilopmiddag går kompaniet till lättjefull vila. Ingen märkte att den utlovade kålgrytan hade blivit kålsoppa under kokgruppens behandling.

Snart lägrar sig tystnaden över de hälsingska urskogarna. I tälten stiger en varm luft mot taket, kaminerna glöder. — —

Friden i tältet bryts alltför snart av eldposten. Klockan är sex! "Upp med er sömntutor!" I ljuset av karbidlampans sista flämtande lågor syns sömndruckna soldater vrida vänsterarmarna högst misstroget för att kontrollera sina armbandsur.

Brrr! Den kyliga morgonluften får alla att huttra efter den korta förflyttningen till uppställningsplatsen. Därpå: fysisk

träning! En morgonpigg löjtnant leder avdelningen till sjön. Den stormande skaran av livkompanister väcker skogens alla fåglar, som sömniga och bestörta drar en morgonlåt. Uppvärmda av språngmarschen anländer vi till sjön, för att bli stående som isstoder. Tvättvattnet är isbelagt! "Jag vägrar", hörs en bekant röst i bakgrunden. Snart plaskar dock alla försiktigt bland isflaken.

Så förflöt ett dygn och ungefär på samma sätt de övriga: fysiska ansträngningar kombinerade med praktiska övningar.

På fredagen var det slut med tältlivet. Alla skulle cykla hem på natten. Men denna gång gick det lättare, kanske beroende på nedförsbackar, hemlängtan eller på att stridspackningarna lättat, då många saker har en viss förmåga att bli kvar på förläggningsplatsen.

A-kasern har aldrig tyckts oss så hemtrevlig som den natten. Alla kastade sig i sängarna och i dem blev vi, som så många gånger tidigare i vårt soldatliv, kvar större delen av helgen.

303 Lewrén

Regementets Dag

äger rum i BOLLNÄS

söndagen den 25 augusti

2. KOMPANIET

Chef: kn Hallste

Adjutant: rustm Wendin

Förberedande plutonchefsskola, skyttetjänst

Chef: lt Wiberg

Stf chef: fj Sörquist

Övrigt befäl: offasp Hegrelius

420830-937 Gustavsson, Avesta
431012-757 Skjutare, Ljusne
430104-771 Wixner, Vallsta
390724-755 Tollerz, Gävle
401218-777 Smedshammar, Sandviken
440714-871 Elson, Gävle
421015-753 Dahlbom, Njutånger
450625-753 Höglund, Gävle
421205-143 Hallin, Gävle
411217-773 Hedblom, Gävle
421121-773 Pettersson, Söderhamn
431205-757 Jansson, Hofors

431102-731 Lundquist, Hofors
391201-759 Hammarström, Sandviken
431213-753 Lööv, Ashammar
440318-773 Nordfors, Gävle
420519-775 Rosén, Gävle
430828-777 Hedin, Österfärnebo
421026-753 Hyttfors, Avesta
430224-809 Fahlgren, Gävle
420422-697 Gustavsson, Avesta
410603-753 Nilsson, Gävle
400910-1 Hallerström, Bromma

Förberedande plutonchefsskola, närpansarvärnstjänst

Chef: lt Söderpalm-Berndes

Stf chef: fj E Jonzon

Övrigt befäl: offasp Laurén

420819-781 Dellenvall, Ange
431031-753 Andersson, Ashammar
411109-753 Rohlén, Gävle
420114-773 Söderberg, Järvsö
420815-751 Lindgren, Hudiksvall
431215-751 Häggström, Hudiksvall
430412-821 Forsberg, Krokom
420725-735 Holmkvist, Krylbo
430430-757 Helsing, Gävle
420802-53 Rossander, Stockholm
420609-775 Lindén, Edsbyn

420403-751 Olsson, Gävle
420306-711 Piehl, By kyrkby
430415-753 Johansson, Hagaström
400817-753 Nilsson, Gävle
440912-67 Arvidsson, Stockholm
431209-617 Englund Saltsjöbaden
391204-803 Melander, Nordingrå
410326-731 Östman, Saltsjöbaden
430415-803 Vallin, Väja
431227-371 Holmgren, Holmön

MÅNDAGAR — — —

De' finns dagar, vill jag lova. Särskilt måndagar. Både i det civila och militära. Men mest i det militära. Kommer ni ihåg måndagen den 4 juni anno 1962? De' gör jag. Då börja' 15 månader i Kronans sängar, 15 månader Kronans mat, 15 månader i Kronans kläder. Mest kanske sängar och mat! Det var den månda'n jag stupa' utanför kanslihuset med en säck utrustning över mej. En hjälpsam korpral (han kom väl ihåg sin egen inryckning, den stackarn!) hjälpte mig levande till kompaniet.

Jag lever än. Som synes. Det har gått bra, över förväntan bra i hela sex månader. En katt har nio liv ...

Kommer ni ihåg den där månda'n i juli efter vår lediga sommarvecka? Strålande sol efter en veckas regn! Man kunde hålle' sig för skratt för mindre. Men solskenet vara' förstås inte da'n ut. Innan midda'n va' vi dyvåta både inifrån och utifrån. Krypning och ålning, förstås. Och allt de' där, ni vet. Och om våra mungipor stod på tjugo i fyra, så inte va' befälets precis på tio i två heller. Nä, nä ... när det dj-s, så ...

Och den där månda'n i september, då vi börja' skogsveckan! Då va' de' ju månda' hela veckan! Med ordentliga "frikationer", som Gurra säjer. Se'n middag och tidig frukost utan omväxling, stup i ett. För å' inte snacka om kompasser, som visade fel, skärmskydd som gömt sig och breda och djupa diken på tvären överallt. Och så alla dom där sjöarna, som vi runda' sista da'n.

Nu efteråt minns man i alla fall dom där strapatserna som någe' roligt och spännande. Konstigt. En katt har ju ...

En månda' till måste jag påminna er om. ÖB-månda'n förstås. LARM vid 18.30-tiden! H-blom och E-lund fick ju bryta mitt i en Tuborg på Skeppet. Och H-ström och G-son röcks halvsovande ur biostolarna på Saga. Kort saga alltså. Eller var de' Aveny? Sak samma! Många fick hals över huvud (hur går de' till?) lämna hemmets lugna vrå. D. v. s. slöandet framför "dumburken". Men på en knapp timme hade vi skruda' oss i "gröna faran" och gruppera' enligt order. De' blev omgruppering, förstås. Va' annars? Första pluton försvarar ...! Andra pluton ...! Ksp! Eldställning vid — —! Eld längs —gatan!

Ph., som hade lite' väl brådis, krocka' en bil med traktorn. Spela' ingen roll, sa' plutonchefen. Eller gjorde de'?

Helknasigt tyckte civilisterna, som snabbt samlades som åskådare. En så'n där som sökte vara tuff — ni vet — fråga' G-son, om hans mamma visste att han var ute så sent. Synd att inte G-son fick visa sina färdigheter i närstrid! En tant va' orolig att ryssen kommit. Hon tröstades milt och försynt av R-en. Vi vände oss bort, så inte tanten skulle se våra smilgropar. H-ström påstod att de' var första gången han låg på gatan. Ingen trodde honom!

Ja, egentligen va' de' en kul månda'! Den kuligaste månda' vi haft. Med en festlig övning.

Å så fick vi en ledi' lörda' för vi skötte oss bra! TACKAR, sa' vi. Ja, de' är sant. De' finns lördagar också. Med minnen. Å vilka minnen se'n! Men dom sparar vi för luckan för å slippa censur i Bocken.

Katten.

KASERNKOMPANIET

Chef: kn Fernquist

Adjutant: fj Lindström

Arbetsavdelning

Chef: rustm Söderberg

340607-123 Werre, Gävle
380425-775 Hård, Sandviken
381231-943 Petterssén, Ljusne
391106-775 Söderström, Gävle
391231-561 Eriksson, Gävle
400220-777 Svedell, Forsbacka
400712-737 Melin, Avesta
410113-823 Hemmingsson, Alfta
410605-773 Berg, Gävle
410807-691 Lidman, Sandviken
411213-773 Persson, Bollnäs
420101-779 Jonsson, österfärnebo
420105-945 Barth, Gävle
420107-773 Hedvall, Sandviken
420211-733 Lind, Bollnäs
420217-775 Modig, Järbo
420220-759 Persson, S Valbo
420308-775 Eriksson, Bollnäs
420309-773 Vestlund, Barkhyttan
420418-3 Olsson, Iggesund
420430-779 Hansson, Bergvik 1
420502-771 Fransson, Vallsta
420511-777 Kroon, Torsåker
420514-773 Grahn, Hudiksvall
420520-937 Smeds, Gävle
420602-759 öhrn, Gävle
420615-755 Eriksson, Kilafors
420617-711 Wennqvist, Avesta
420725-939 Johansson, Söderala
420808-751 Johansson, Enånger
420822-775 Rask, Ovanåker
420822-777 Rask, Ovanåker
420827-973 Ahlenius, Avesta
420924-763 Persson, Hilleby
420926-775 Jacobsson, Gävle
421009-715 Höjland, Gävle
421021-701 Larsson, Söderhamn
421028-779 Stenberg, Torsåker
421101-753 Andersson, Gävle 3
421211-771 Lindberg, Norrala
430102-751 Söderberg, Bollnäs
430102-757 Kilander, Gävle
430122-773 Andersson, Gävle
430215-941 Kaiser, Gävle
430226-773 Björnsson, Sandviken
430305-761 Persson, Storvik
430305-763 Johansson, Söderala
430309-771 Öst, Järvsö
430311-773 Rönnings, Hudiksvall
430312-773 Algotsson, Sandviken 2
430316-733 Johansson, Storvik
430317-773 Jansson, Bergvik 1
430401-773 Andersson, Arbrå
430411-773 Hammar, Kungsgården
430413-773 Bergqvist, Bollnäs
430415-759 Löfving, Gävle 2
430416-765 Bergmark, Gävle
430423-751 Pettersson, Bollnäs
430429-715 Ferm, Avesta
430429-759 Johansson, Storvik
430530-777 Åsberg, Storvik
430619-909 Jakobsson, Rödby
430629-759 Nyström, Sandviken
430701-753 öhrn, Gävle
430704-753 Persson, Gävle 1
430721-751 Jonsson, Bollnäs
430727-777 Österberg, Söderhamn
430820-775 Olsson, Högbo
430827-775 Harrysson, Edsbyn
430827-779 Wetter, österfärnebo
430906-775 Gustavsson, Edsbyn
430910-757 Haraldsson, Forsbacka
430926-751 Berg, Bollnäs
431009-753 Kling, Iggesund
431013-711 Lindén, Avesta
431118-777 Lundahl, Sandviken
431129-581 Liljedahl, Gävle
431129-759 Estman, Holmsveden
431229-593 Ljung, Avesta
431229-773 Waldermark, Gävle
431230-751 Söderlund, Gävle

Körcentral

Chef: rustm Försäter

331116-937 Täuber, Avesta
420322-751 Abrahamsson, Freluga
420401-935 Söderlund, Söderhamn
420415-759 Olsson, Vallsta
420827-933 Nyyssönen, Bollnäs
430225-19 Holmström, Söderala
430331-771 Lundin, Rengsjö
430513-751 Söroms, Ovanåker
430515-515 Öberg, Årsunda
430531-759 Janering, Hofors
430602-753 Westberg, Gävle
430907-777 Helmersson, Österfärnebo

Specialpluton

Chef: fj Sjödin

Stf chef: fu Högberg

420302-771 Bauman, Gävle
420312-759 Källström, Sandviken
420320-755 Löf, Hedesunda
420410-775 Mårtensson, Rengsjö
420501-775 Stålberg, Edsbyn 2
420503-773 Jonsson, Ovanåker
420505-755 Lindgren, Gävle
420610-773 Mårtensson, Runemo
420820-775 Ädel, Torsåker
420901-773 Åkerblom, Rengsjö
420913-753 Norén, Storvik
421025-731 Lund, Avesta
421028-757 Löthman, Gävle
430121-755 Möller, Gävle
430214-775 Persson, Gävle
430226-771 Olsson, Bergvik 1
430226-775 Andersson, Sandviken
430307-775 Ågren, Hofors
430404-771 Englund, Norrsundet
430411-757 Englin, Sandviken
430506-753 Grönberg, Trödje
430508-757 Strömberg, Åmotsbruk
430514-713 Persson, Hofors
430524-757 Båth, Hofors
430526-731 Gunnarsson, Avesta
430609-695 Elovsson, Krylbo
430610-753 Baggström, Enånger
430713-711 Lövbom-Tällén, Krylbo
430720-757 Eklund, Jädraås
430805-753 Andersson, Jädraås
430807-751 Pettersson, Söderfors
430816-775 Jansson, Söderhamn
431004-771 Strandberg, Bergvik 1
431007-933 Nenzén, Hofors
431115-711 Eklöv, Näs Bruk
431116-773 Forsberg, Gävle
431206-757 Asp, Hofors

SÖROMS LAMPOR

En solnedgång på havet kan inte vara mera skiftande än det som händer och sker på kasernkompaniet. Vad är det nu som kan trassla till tillvaron för en stackars kkompsoldat, för att inte använda ordet malaj? Som bekant är ju alla kategorier representerade på vårt kompani. Alltifrån rent föredömliga ner till de mest skrämmande exempel. De sistnämnda utgör dess bättre en minoritet.

Vid sidan om det rent militära utspelas ju en hel del på arbetsplatsen och fritiden, som bidrar till att forma en minnesbild. Hur känns det t. ex. för en ung man som kommer från ett hem med små ekonomiska förhållanden, uppfostrad till ärlighet och rättvisa, när han får se andra kamrater som slösar bort föräldrarnas tillgångar på rusdrycker och dylikt? Hur lider den musikbegåvade som vid varje tillfälle mer eller mindre



På körcentralen: Från v. 16 Olsson och 85 Westberg i smörjartagen.

är tvungen att lyssna till kamraternas rockskivor av billigaste klass. Eller någon som kommer från ett religiöst hem och hamnar i ett gäng svärjande kortspelare. Den icke skolade får många gånger komplex, när han märker att han inte står på samma plan som den skolade och knappt förstår dennes språk. Dessa problem uppstår genom att kompaniet består av yrkesmän från vitt skilda områden, som på grund av kroppsliga skavanker inte är fullt vapenföra.

Men ingen skugga utan sol! Vi kommer ändå inte att glömma vad kamratskapet betyder för var och en. Vi har också lustiga episoder och gemensamma glada minnen. Som t. ex. då körcentralen var nära att ordna sol åt hela I 14.

— Bussförare Söroms skulle ut på en körning. Han hade startat motorn och väntade att bromstrycket skulle stiga. I det ögonblicket kom rustmästare S. och gav honom order, att han skulle ta med sig 3 st 150 W glödlampor från maskinrummet. Det lät som trehundrafemtiowattslampor. Motorbullret från bussen bidrog också till att Söroms ytterligare skulle missförstå det hela, men han tänkte väl under färden till maskinrummet, att en order är en order, hur mystisk den än låter.

Efter en stund ringde det i telefonen från maskinrummet, och en röst frågade om vi hade blivit snurriga. Telefonposten som svarade visste ingenting om beställningen, men tog reda

på vad det var frågan om. Då kröp det fram att bussföraren hade begärt 350 st kvartslampor! Undra på att alla inblandade i historien fick sig ett gott skratt.

— En annan gång: Vid en sjukvisitation uppenbarade sig en av våra rekryter. Ynglingen i fråga led av obotlig förkärlek till inbillade krämpor och älskade att tala om dem. — Då läkaren frågade, vad som fattades honom i dag, fick han en högst kufisk förklaring: "Säg doktorn, jag kan inte förstå, men jag får så förskräckligt ont i öronen efter det jag har ätit falukorv." Doktorn tittade medlidsamt upp. "Unge man, i över 20 år har jag hört och sett de mest förbluffande sjukdomar, men detta är toppen — Ut!!"

5. KOMPANIET

Chef: kn Karlström
Stf chef: kn Kjessel

Adjutant: rustm N E Jonsson

Spaningspluton

Chef: lt Blom

Första spaningstroppen

Chef: offasp Lundén

400214-773 Olsson, Sandviken
400511-695 Fagerström, Gävle
410923-775 Eriksson, Trönödal
420311-751 Svedberg, Runemo
420407-753 Reneland, Gävle
421226-757 Wallin, Sandviken
430201-777 Olsson, Sandarne
430203-755 Wickberg, Gävle

Stf chef: fu Lewin

430203-757 Pettersson, Gävle
430522-777 Olsson, Forsgacka
430522-757 Ledin, Ockelbo
430608-753 Holmström, Bollnäs
430827-777 örn, Högbo
431013-731 Andersson, Avesta
431020-141 Dalén, Gävle

Andra spaningstroppen

Chef: fu Bengtsson

410202-755 Julin, Gävle
410721-757 Asberg, Gästrike-Hammarby
410730-775 Blomqvist, Ovanåker
410909-773 Larsson, Vallsta
420321-771 Ehn, Sandviken
420729-321 Liljegren, Gävle
420828-759 Bergman, Gävle
420920-271 v Heideman, Avesta
421026-773 Arnborg, Gävle
421129-751 Ferngren, Gävle
421207-751 Skoglund, Gävle
430223-623 Karlsson, Hofors
430304-755 Johansson, Sandviken
430305-351 Olsson, Bollnäs

Stf ch: fu Hedin

430505-821 Horneij, Sandviken
430604-775 Persson, Edsbyn
430708-757 Axelsson, Gävle
430727-771 Ahnell, Bergvik
430805-735 Eriksson, Krylbo
430824-777 Klang, österfärnebo
430828-783 Sjödin, Hofors
430910-773 Lindfors, österfärnebo
430913-773 Näslund, Bollnäs
431020-771 Karlsson, Sandviken
431101-751 Lindeberg, Hofors
431121-753 Sandin, Hedesunda
431229-779 Olsson, Sandviken

Signalpluton

Chef: lt Järvestad
Stf chef: fj Hedin
Övrigt befäl: serg Ahlström, rustm Söderlund, öfu Fredman

391214-753 Forsblom, Sandviken
400424-751 Andersson, Bollnäs
400823-773 Lang, Edsbyn
410808-683 Härdin, Hofors
420201-935 Sälgström, Horndal
420203-141 Jansson, Älvkarleby
420207-751 Hedlund, Gävle
420217-755 Skoglund, Holmsveden
420305-773 Häll, Sandviken
420425-773 Lindberg, Ashammar
420519-753 Bergström, Kungsgården
420813-731 Melin, Avesta
420923-757 Engwall, Gävle
421007-751 Skog, Bollnäs
430118-775 Andersson, Österfärnebo
430124-771 Söderholm, Bergvik
430125-759 Norin, Söderhamn
430202-773 Wengler, Hamrångefjärden
430321-763 Ytterberg, Gävle
430330-731 Torstensson, Gävle
430411-809 Jonsson, Gävle
430426-751 Forsling, Edsbyn
430619-777 Wallin, Sandviken
430621-757 Holm, Gävle
430703-731 Eriksson, Avesta
430718-753 Lindroth, Hedesunda
430922-777 Engström, Gästrike-Långnäs
430922-753 Claesson, Gävle
431022-801 Sjölander, Avesta
431026-773 Lindberg, Sandviken

SKOG, SVETT OCH SAMMANHÅLLNING

Gruppfälttävlan! När vi först hörde det nämnas, verkade det kunna bli rätt trevligt. Snart började vi emellertid få skäl att ändra uppfattning. Efter ett par dagar gick de hemskaste rykten på kompaniet. Någon visste med bestämdhet, att vi skulle cykla tolv mil. En annan påstod, att vi skulle orientera åtminstone två mil på natten. Snart visste vi varken ut eller in. Muntrare blev vi knappast av alla rykten.

Nåväl, tävlingen hade inte börjat än, och alla hade vi nog trots allt hopp om att det inte skulle bli så farligt.

En onsdag morgon startade tävlingen och efter litet uppmjukning med handgranatkastning började strapatserna så smått. När vi släpat varsin kroncykel längs en lerig skogsstig eller genom — som vi tyckte — de värsta buskagen i Gävletrakten, var vi dock genast litet mer avogt inställda till cykelorientering. Att packningen på ryggen tycktes väga femtio kilo, gjorde inte saken bättre.

Men värre skulle det bli!

Efter cykelorienteringen var det dags att "springa" hinderbanan. Då blev inte bara våra armar, ben och axlar misshandlade. Uniformen såg vi inte mycket av efteråt. Det vi hade på oss tycktes bestå av lera och rött tegeldamm. Likadant var det med kpisten och resten av packningen. Men vem brydde sig om det. Det orkade vi helt enkelt inte.



Skön ställning: även för icke städare!

Vid utrustningskontrollen fälldes många bittra ord om tävlingsledning och kvarglömda (-lämnade) vantar. Att ha egna vantar i stället för kronans gick inte alls. Alla delade givetvis inte den uppfattningen. Men vi fick tillfälle att svalka våra känslor under en cykeltur på ett par mil.

Efter några timmars vila (underbart förresten!) började det vanskligaste, men knappast roligaste — nattorienteringen. Att ta sig fram i skogen nattetid utan annan belysning än ett par dåliga ficklampor, är närmast en vetenskap, som endast få i gruppen behärskade. Vi visste att det fanns gropar, diken och dyhålor i skogen. Däremot hade vi inte en aning om att det fanns så många och att de stod i rad, där vi skulle fram. Titt och tätt gjorde någon en visit ner i iskallt dikesvatten eller stod på öronen i ett myrhål. Ni förstår nog, att det inte var enbart vackra tankar vi hade om fälttävlingar, om nattorienteringar eller om det militära överhuvud taget.

Men det var inte bara bäckar och liknande, som gjorde livet surt (i dubbel bemärkelse) för oss i skogen. Allting tycktes dj-as. Buskar och grenar slingrade sig om packning och ben eller piskade i ansiktet. Trädstammar och jättestora stenar låg alltid mitt i vägen.

Humöret var inte vad det borde vara, men däremot trötthetен! Det enda som hägrade var en bit mat och en säng — en varm, mjuk, underbar säng! Det blev mot slutet vårt enda samtalsämne.

Men även vi klarade orienteringsbanan och hela tävlingen och efter en sista mödosam cykeltur från Mårdäng till Kungsbäck, fick vi krypa till kojs. Sällan har sängen på luckan varit så skön och sammanhållningen bättre!

301 Lang

6. KOMPANIET

Chef: kn Trång
Adjutant: Öfu B Eriksson
Stf chef: kn Pauhlsson

Första skyttepluton

Chef: Fk Österdahl
Stf chef: offasp Seth
Övrigt befäl: offasp Beminge

430429-761 Olsson, Landafors
421029-759 Bergström, Söderhamn
430417-775 Bertilsson, Trönödal
430421-755 Sundqvist, Landafors
430805-777 Holmgren, Söderhamn
420909-755 Bäckman, Bollnäs
420927-753 Larsson, Gävle
430825-751 Andersson, Vallsta
430507-397 Klockare, Avesta
430522-771 Hjort, Gävle
431217-759 Byström, Åmotsbruk
430422-777 Sigvardsson, Edsbyn 2
430221-711 Johansson, Ovanåker
431206-761 Karlsson, Sandviken 5
420630-775 Bergman, Strömsbro
430910-779 Åberg, Årsunda
420326-753 Strid, Ockelbo
420613-755 Boström, Åmotsbruk
420926-771 Stare, Bergby
420410-751 Linngård, Alfta
430315-751 Persson, Viksjöfors
421208-771 Lindgren, Ljusne
420224-775 Karlsson, Kilafors

430630-753 Nyström, Trödje
430413-893 Thelberg, Ljusne
420127-773 Hjulström, Wallvik
430429-775 Helsing, Söderhamn
421012-753 Andersson, Gävle
430720-751 Persson, Runemo
430801-777 Olsson, Sandviken 3
430429-755 Bergström, Bollnäs
430727-939 Lunder, Gästrike-Långnäs
430219-779 Eklund, Sandviken 4
430619-773 Ljung, Ovanåker
421221-777 Roos, Rengsjö
430222-779 Hemlin, Strömsbro
431212-759 Englund, Edsbyn
430201-759 Vijk, Sandviken
430224-775 Strömbom, Sandviken
430321-757 Lundsten, Ockelbo
430709-771 Aldén, Gävle
430925-761 Vestlund, Gävle 6
430710-763 Holmgren, Söderala
430916-751 Eriksson, Storvik
431021-773 Trossell, Bollnäs
431003-759 Gunnarsson, Bollnäs

Andra skyttepluton

Chef: fk S Ohlson
Stf chef: fk/vpl Wickström
Övrigt befäl: offasp S E Olsson

430310-751 Hedlund, Gävle
420409-755 Sundqvist, Söderhamn
420872-761 Hall, Landafors
420519-761 Gustafsson, Storvik
421003-773 Elofsson, Edsbyn 1
430209-753 Olofsson, Edsbyn 2
430628-761 Gustafsson, Marmaverken
421206-771 Nordlén, Bergvik 1
430301-753 Enberg, Alfta
430713-753 Axmark, Gävle 3

411222-753 Sundell, Hofors
420625-751 Strömberg, Söderhamn
420411-753 Jägbrant, Hälleby
411017-775 Dahlberg, Sandviken
430512-775 Bäckvall, Järbo
421015-751 Vendin, Gävle
420416-759 Lundkvist, S. Valbo.
431025-733 Andersson, Krylbo
410921-931 Hofverberg, Iggesund
420102-935 Lindqvist, Forsbacka

430012-771 Markusson, Gävle
430804-757 Dahlund, N. Valbo
420310-771 Rahm, Kilafors
420728-755 Hägglund, Trödje
420828-771 öhrn, Norrsundet
420831-755 Olsson, Gävle 3
421008-777 Persson, Bollnäs
421111-757 Andersson, Åshammar
421029-333 Håkansson, Söderhamn
430310-755 Lönngren, Hälsingmo
420510-775 Rask, Ljusne
431016-843 Nilsson, Sandviken 5
421101-771 Nilsson, Bollnäs
421106-753 Halvarsson, Bollnäs
421111-772 Olsson, Bollnäs
400422-737 Karlsson, Bollnäs
430409-121 Karlsson, Sandviken 3
420607-757 Eriksson, Söderala
431116-755 Söderström, Njutånger
431129-757 Englin, Nianfors
431201-775 Alvarsson, Voxna bruk
431022-753 Löfman, Söderhamn
431214-771 Lind, Söderhamn

Tredje skyttepluton

Chef: fk Lindström

430620-755 Pettersson, Storvik
430618-753 Wivegg, Söderhamn
430722-755 Nordqvist, Bollnäs
420503-759 Blixt, Mackmyra
401030-931 Heiskanen, Gävle 2
421024-773 Ivarsson, Edsbyn
430323-771 Palm, Bergvik
430814-757 Viklund, Marmaverken
430428-771 Karlström, Lobonäs
430902-771 Voxberg, Edsbyn
430514-767 Olsson, Söderhamn
430521-773 Davidsson, Ovanåker
430415-757 Wåger, Stråtjära
430527-765 Rönnlund, Holmsveden
430131-759 Wallin, Gävle
430330-773 Lindberg, Edsbyn
430617-777 Mattson, Nianfors
430409-771 Eriksson, Järbo
430410-761 Lundgren, Gävle
430413-757 Eriksson, Mokorset
430421-759 Norling, Gävle
431004-757 Pettersson, Sandviken
430516-773 Källgren, Söderhamn

Stf chef: fu Lanvin

431008-735 Sjöö, Bollnäs
430807-771 Johansson, Marmaverken
430901-751 Uppman, Lingbo
430824-751 Berglund, Alfta
430924-773 östansjö, Bergvik 1
430912-755 Ström, Iggesund
439720-773 Olsson, Ovanåker
431006-5 Linzie, Marmaverken
431216-777 Andersson, Sandviken
430728-773 Lennartsson, Edsbyn
430619-771 Edvinsson, Ovanåker
430730-761 Lindqvist, Sandviken
430820-751 Johansson, Bollnäs
430502-751 Häggblom, Alfta
430807-757 Jönsson, Gävle 6
431006-771 Bohlin, Bergby
431021-775 Persson, Bollnäs
431028-773 Eriksson, Ovanåker
431031-751 Johansson, Alfta
431111-771 Bengtsson, Hamrångefjärden
431114-753 Elfving, Alfta
430820-771 Hägglund, Kilafors

Grgpluton

Chef: fj Bender

421003-779 Lundqvist, Hamrångefjärden
430504-753 Johansson, Gävle
430305-759 Larsson, Storvik
420127-413 Eng, Gävle
421028-775 Sundman, Ljusne
421209-771 Svedlund, Norrsundet
430107-755 Eriksson, Storvik
430128-693 Arvidsson, Åshammar
430128-695 Arvidsson, Åshammar
430316-751 Blomqvist, Sandviken 4
430329-759 öqvist, Söderhamn
430817-753 Wanzelius, Söderhamn
430311-771 Alm, Gävle
430324-753 Krantz, Lingbo
430401-753 Hedqvist, Mokorset
430415-753 Buvik, Bollnäs 1

Stf chef: fu E S Eriksson

430419-753 Trosell, Bollnäs
430503-755 Jonsson, Söderhamn
431201-759 Svärd, Ockelbo
420502-757 Jönsson, Söderhamn
430503-773 Åberg, Edsbyn
430608-755 Eriksson, Gävle
430624-771 Jonsson, Bollnäs
431028-753 Sandberg, Åmotsbruk
431118-773 Ljusberg, Ljusne
431206-763 Andersson, Ovanåker
431216-771 Bergendahl, Ljusne
430827-753 Nordlund, Bollnäs
420111-899 Jakobsson, Gävle 3
430104-757 Eklund, Ockelbo
430922-775 Selander, Sandviken

Dagen har kommit. Den dag då vi skall ut på "skogsvecka". På två timmar har vi sadlat om från den härliga sängen till kronans "flåsbågar" (cyklar) och börjar knega oss fram den fem mil långa vägen till Åshammar i Järbo. Efter två mil tycks sadeln under bakens oupphörliga gnidande ha förvandlats till gjutjärn. Efter ytterligare tre mil på små backiga skogsvägar når vi målet och stiger av som svettiga, högröda och flämtande skuggor av oss själva.

Efter en snabblunch på sill och potatis, ger vi oss av till fots. Enligt förutsättningen är vi efterlämnade förband i en av fienden tagen terräng. Varje pluton går för sig själv, och så fort vi hunnit utom synhåll för de andra plutonerna är vi fiender till dem. Vi, d. v. s. första pluton, är under befäl av löjtnant N. och två aspiranter. Vår uppgift är att spana mot fienden och sabotera hans verksamhet. Alltså rena gerillakriget. Vi tycker nästan att det blir som att leka indianer och vita.

Så försvinner vi in i skogsdunklet på väg mot vår första bas. Trädkronornas lätta sus blandas med knakandet av kvistar, som bryts under tunga marschskor. Halvkvävda svordomar när någon snavar flyter samman med spadars och vattenflaskors skrammel. Och hela tiden hörs dämpade röster och ett och annat undertryckt skratt nedifrån kön. Alla tycks inte ha fattat den stora fara som vi svävar i. Ett enda ljudligt flatskratt och någon fientlig bärplockerska kunde upptäcka oss! Därför kommer det för ungefär varannan kilometer öronbedövande vrål framifrån täten. "Det skall vara tyst i kön!" — "Prata inte så förbannat där bak!"

På eftermiddagen kommer vi fram till vår första bas. Det är en stenig ås, som vi tycker erbjuder de underbaraste eldställningar. Tyvärr skulle vi också ligga och sova där bland stenkumlen. Men när det gäller att ordna en bekväm liggplats, lägger den svenska soldaten ned hela sin själ i arbetet. Snart har vi spänt upp våra skärmskydd och kapslat in stenarna i mossa, så att man kan ligga riktigt bekvämt. Men det är en sak som inte blir så bra och det är den s. k. bekvämlighetsinrättningen. D. och D., som avdelats för att klara den detaljen, är nämligen båda bortåt 1.90 långa, så att när personer av mera normal kroppslängd skall förrätta sina naturbehov blir det

i någon sorts underlig knäande ställning mot stången. Det dröjer inte länge förrän vi ligger i skärmskydden framför en härlig brasa och slevar i oss Pem och fläskkonserver. När natten faller kurar vi ihop oss på granrisbäddarna och försöker sova. En del lyckas, andra inte. För när man ligger i skärmskydd och natten är kall, befinner man sig i samma situation som öknens palm, d. v. s. man badar kronan i eld och rötterna i kyla fast tvärtom.

För att komma fram till den andra dagens bas måste vi vada över en liten å, inte så djup men rätt strid. Genom att placera fötterna på stenar i vattenbrynet kan vi klara oss över utan att blöta ned oss alltför mycket. Stenarna är slippriga och överväxta av grönt slem. När vi balanserar oss försiktigt över en och en blir det vadhållning bland åskådarna, om vem som ska klara sig utan att "plurra". En rätt småväxt kille har vissa svårigheter att få benen att räcka till mellan stenarna. Men han kommer fram efter att ha underhållit oss med en serie ekvilibristiska balansnummer. Bara ett enda språng återstår. Han tar sats — och landar i säkerhet på andra stranden. I samma ögonblick hörs ett plask bakom honom. Han snurrar blixtsnabbt runt och får se sin hjälm flyta nedför strömmen med god fart. Det stänker väldigt när han kastar sig tillbaka i det iskalla vattnet!

Äntligen kommer den morgon när vi viker undan de sista grankvistarna i skogsbrynet och står ansikte mot ansikte med cyklarna. Det blir ett kärt återseende. Hemmarschen går lätt. Milen passerar i dvala förbi våra halvslutna, röda ögon. En och annan nickar till på cykeln, men ingen hinner ned i diket, innan han vaknar till. Under materielvården på kompaniet sitter vi snart och sover med spritbrännare och matkärl i knät.

Hört i brådskan: "En soldat skall vara klädd enligt reglementet. Det duger inte att bara ha en kvart på sig!"

7. KOMPANIET

Chef: mj Tottie
Stf chef: lt Åkerman
Adjutant: rustm Nyström

Första skyttepluton

Chef: serg/vpl Gustavsson
Övrigt befäl: fu Munther, fu Thimper

390225-785 Hörnell, Avesta
400908-759 Larsson, Ockelbo
410322-753 Selander, Oppalaby
411215-753 Johansson, Sandviken
420307-711 Hansson, Avesta
420403-777 Johansson, Sandviken
420422-757 Jonsson-Glans, Ashammar
420416-681 Jonsson, Sandviken
420526-941 Tapio, Söderhamn
420602-777 Aström, Sandviken
420630-787 Zackrisson, Hägersten
420727-753 Strand, Hedesunda
420807-753 Olsson, Avesta
420831-713 Söderström, Krylbo
420921-773 Thornell, Forsbacka
420902-711 Wahlberg, Avesta
421001-763 Eriksson, Sandviken
421103-755 Persson, Mackmyra
421108-771 Jansson, Kungsgården
421123-777 Eriksson, Högbo
421206-715 Lindstedt, Avesta
421223-759 Melinder, Gävle

430108-763 Ersson, Gävle
430206-759 Wallin, Söderala
430326-775 Södergran, Horndal
430328-775 Sjöberg, Högbo
430422-775 Brolin, Gästrike-Hammarby
430423-775 Harrysson, Sandviken
430514-765 Bergström, Sandviken
430519-717 Ek, Krylbo
430713-755 Lindberg, Hedesunda
430719-731 Engström, Fors
430720-131 Dahlberg, Hofors
430827-757 Moberg, Hagaström
430910-755 Johansson, Hofors
430923-773 Andersson, Österfärnebo
430929-293 Pettersson, Virserum
431026-775 Malmkvist, Sandviken
431031-803 Svahn, Sollefteå
431104-733 Persson, Avesta
431111-735 Hammarström, Horndal
431201-753 Matikainen, Gävle
431215-773 Danielsson, Hofors
431223-711 Eriksson, Horndal

Andra skyttepluton

Chef: fk Lindman
Stf chef: fu K G Ohlsson
Övrigt befäl: fu Tomtlund

390223-775 Hedlund, Sandviken
391209-713 Swärd, Fors
401224-775 Östlin, Sandviken
410102-779 Forsberg, Torsåker
410626-777 Jonsson, Sandviken
410815-755 Holmgren, Sandviken
410908-755 Tobé, Gävle
411103-937 Königsson, Gävle
411107-753 Bylund, Gävle
411209-757 Engström, Årsunda
420223-737 Vestlund, Krylbo
420801-711 Olsson, Avesta
420827-937 Asvik, Avesta
420906-755 Gustavsson, Hofors
420911-777 Löfström, Sandviken
420917-757 Forsberg, Mackmyra
420924-761 Norling, Gävle
421030-693 Olsson, Gävle
421106-775 Andersson, Österfärnebo
421107-753 Malmqvist, Storvik
421115-753 Markusson, Hedesunda

421128-695 Lennartsson, Gästrike-Långnäs
421213-711 Lindborg, Krylbo
421216-777 Malmberg, Sandviken
421209-753 Fernström, Gävle
421222-751 Bolin, Hofors
430103-755 Mörk, Hudiksvall
430104-665 Gustavsson, Hofors
430129-775 Bleckert, Hofors
430220-913 Johansson, Sandviken
430310-771 Lövblom, Sandviken
430318-941 Söderlund, Avesta
430501-753 Andersson, Gävle
430510-753 Engberg, Sandviken
431112-755 Tiderman, Hofors
431125-779 Fernstrand, Österfärnebo
431202-777 Timmerholm, Forsbacka
431205-773 Bergström, Sandviken
431214-855 Bäckström, Rosshyttan
431215-733 Bivesjö, Krylbo
431226-771 Lundgren, Torsåker
431229-755 Larsson, Hästbo

Tredje skyttepluton

Chef: fk Callenmark

Stf chef: fu Lindeberg

Övrigt befäl: offasp Åkerlund

421006-751 Andersson, Hofors
421206-773 Jansson, Strömsbro
421219-751 Ebbesson, Gävle
430218-755 Hedlund, Hofors
430328-947 Sundström, Strömsbro
430404-711 Jernberg, Avesta
430408-755 Olsson, Hedesunda
430412-773 Johansson, Sandviken
430420-753 Karlsson, Hofors
430429-753 Olsson, Bollnäs
430501-731 Axelsson, Julardo
430505-711 Andersson, Näs bruk
430508-775 Andersson, Sandviken
430514-777 Hedman, Sandviken
430519-753 Gustavsson, Gävle
430603-751 Bhur, Hofors
430603-873 Berg, Sandviken
430611-773 Larsson, Hofors
430703-803 Tjerneld, Gävle
430708-755 Persson, Kungsgården
430704-713 Hagman, Avesta
430802-761 Lindgren, Sandviken
430803-753 Skogsberg, Gävle

430811-751 Lamell, Sandviken
430811-779 Hagström, Sandviken
430819-807 Bild, Sundsvall
430831-773 Jonsson, Barkhyttan
430902-733 Hedlund, Avesta
430907-771 Backman, Sandviken
430908-753 Bergkvist, Hofors
430914-731 Bergman, Avesta
430915-777 Blomén, Gävle
430917-775 Hillberg, Torsåker
430919-825 Forsberg, Horndal
430922-755 Andersson, Flen
430927-757 Johansson, Hofors
431007-931 Lazzarin, Avesta
431009-775 Råbom, Sandviken
431011-753 Andersson, Hofors
431016-757 Norgren, Hofors
431018-751 Hansson, Hofors
431103-777 Jansson, S. Valbo
431112-775 Säll, Gävle
431114-805 Tjälldén, Forsbacka
431117-753 Thorgren, Sandviken
431119-757 Franzén, Gävle

Granatgevärspluton

Chef: fk Jansson

Stf chef: fu Wanke

350127-939 Kraszewski, Torsåker
400302-751 Almgren, Hagaström
420612-937 Evonen, Avesta
420620-735 Munther, Krylbo
420819-773 Lindberg, Arsunda
420908-751 Backsell, Hofors
421030-773 Gustafsson, Sandviken
421030-785 Nylén, Hofors
421130-753 Agren, Sandviken
421218-757 Pettersson, Valbo
421226-759 Berglund, Sandviken
430206-713 Andersson, Fors
430206-771 Sohl, Hofors
430323-757 Eriksson, Hagaström
430412-933 Geissler, Sandviken

430422-755 Karlsson, Sandviken
430425-751 Lööf, Hofors
430606-775 Skoog, Hedesunda
430619-755 Magnusson, Hofors
430714-733 Karlsson, Sandviken
430728-753 Lindström, Sandviken
430818-725 Wickström, Hofors
430916-757 Öhrn, Mackmyra
430929-691 Eriksson, Gysinge
431015-731 Wincentsson, Avesta
431111-711 Östberg, Avesta
431115-753 Karlsson, Kungsgården
431123-713 Wikholm, Gävle
431201-947 Engström, Sandviken
431217-625 Östman, Sandviken



"Besätt eldställningarna!"

55-ANS BRAVADER

Revelj! Dagunderbefälet skriker så han blir rödmosig i hela ansiktet. 55-an slår upp sina ljusblå och ser sig sömndrucket omkring. Kamraterna är redan i full verksamhet. Utom ett par stycken. Efter de vanliga ritualerna på morgonen som att ta reda på hur många dagar det är till "muck" och att äta, så är det dags för dagens övningar, som den här gången skall handla om förflyttning, förläggning och postering.

Order om avmarsch kommer, cyklar sättes i rörelse. Men 55-an och hans kamrater tar det varsamt. Komp kommer i alla fall i gång och efter ca en mil börjar vår lilla "krigshjälte" sträcka på sin rygg, flytta sin stuss fram och tillbaka över sadeln och tänka ganska fula tankar om armén. Efter två mil ligger vår vän och hans kamrater som utslagna rosor i skogen. Det är frågan om rast. Befälet visar inga mattningssymptomer, utan försöker intala sig själva och övertyga andra att detta är livet. Framgången är varierande. 55-an, som redan efter en halv minut har somnat, väcks av ett förfärligt oljud. Det är furir S, som gastar "marschfärdiga". Så den ännu en gång sömndruckna 55-an får snällt finna sig i att placera sig på sin cykel och fortsätta förflyttningen.

Målet för förläggningen är uppnått. En fänrik sprudlande av energi (han har åkt bil) ger order om tältslagning. Tältet reses, granris brytes, fänriken tar sin plats i besittning och lägger sig ned. Detsamma gör 55-an. Då kommer ordern: "Gräv eldställningar, ståvärn!" 55-an, som även denna gång lyckats somna, rusar ut ur tältet med spaden i högsta hugg och går lös på marken, som om det vore ett — — —. Gropen är grävd, och nu skall han tillsammans med en kamrat bilda en dubbelpost. Omkring kl 0200 tar de två för tredje gången poststället i besittning. Efter en kvart hör 55-an ett gurglande ljud, han tittar åt kamratens håll och finner honom i full färd med att ta igen den förlorade skönhetssömnen. Nu börjar det i alla fall hända något kring poststället. Först hör och känner 55-an några skogsmöss, som springer över hans ben. Därefter ett annat ljud, det är steg. 55-an väcker sin kamrat, som sätts in i situationen, 55-an, som är en mycket klipsk och vaken soldat, beslutar sig för att ta sig tillbaka till tältet och anmäla för befälet det inträffade. Det går utan några svårigheter. Men nu börjar det svåra — att väcka tältlagschefen. 55-an tar i alla fall med friska krafter itu med problemet. Han ruskar den stackars chefen ganska omilt, lyckas få ur honom en grymtning och redogör för läget. Chefen framstöter med viss ansträngning en fråga: "Är de på väg mot tältet?" "Ja", svarar 55-an. "Bra", säger chefen och somnar om.

Morgonen gryr, tältet rivs, eldställningarna grävs igen. 7. kompaniet gör klart för hemmarsch över myrar och vattendrag.

8. KOMPANIET

Chef: kn L E A Nilsson

Adjutant: rustm Höglund

Sjukvårdspluton

Chef: fj Skytt
Övrigt befäl: rustm Essingmo,
fu U Nilsson

Gruppchefsskola

410517-715 Sundstedt, Högbo, Avesta
410512-755 Borg, Bollnäs
410731-757 Pettersson, Gävle
420917-823 Viksten, Sandviken
430103-695 Andersson, Avesta
430315-753 Ekendahl, Gävle
430523-715 Liljeholm, Avesta
430621-755 Hedström, Sandviken
430712-777 Reinholdsson, Torsåker
431006-715 Wesström, Vansjö, Krylbo
431219-777 Berg, Sandviken
400413-755 Engvall, Hofors

Övriga

410614-731 Eriksson, Avesta
420202-933 Bäckman, Avesta
420524-753 Alftin, Bollnäs
420815-691 Petersson, Barkhyttan
420914-759 Persson, Storvik
430118-713 Karlsson, Karlbo, Krylbo
430202-751 Ahr, Bollnäs
430213-771 Ahlund, Hofors
430225-777 Sahlström, Hofors
430308-759 Karlsson, Sund, Söderhamn
430312-753 Berggren, Alfta
430319-753 Jansson, Storvik
430324-877 Hansson, Hofors
430419-711 Johansson, Skogsbo, Avesta
430522-759 Pettersson, Gästr.-Hammarby
430608-775 Boström, Trönödal
430620-759 Löfqvist, Gävle
430621-701 Jonsson, Laggarbo, Gävle
430622-771 Sundell, Vallsta
430626-777 Bengtsson, Järvsö
430803-755 Gustavsson, Hofors
430823-753 Weinemo, Hofors
430830-759 Ersson, S. Valbo
431015-757 Fernlund, Bro, Enånger
431025-755 Estman, Elgnäs, Holmsveden
430117-777 Mattsson, Östanbyn, Sandviken

Anspannspluton

Chef: serg Brandström
Övrigt befäl: rustm Viklund, fu Norin

Gruppchefsskola

391106-941 Kumlin, Torsåker, Hofors
400330-753 Olsson, Mackmyra
421015-773 Hedlund, Bofara, Kilafors
430504-777 Martinsson, Åshammar
430602-761 Lundgren, Gävle
431009-763 Jansson, S. Valbo
431018-771 Svedberg, Finnfara, Bollnäs
420511-779 Lindberg, Sörby, Årsunda
430418-755 Östblom, Hedesunda
430516-771 Johansson, Kilafors

Övriga

430102-773 Persson, Strömsbro
430601-757 Berglund, Mackmyra
430801-937 Tröjbom, Hilleby
430803-773 Engström, Bollnäs
410417-751 Broman, Långhed, Alfta
420918-773 Jonsson, Löten, Kilafors
420926-761 Johansson, Lärkebo, Gävle
420929-753 Embretsen, Hofors
421001-753 Jonsson, Norrala
421016-775 Persson, Årsunda
421025-771 Säll, Vallsta
421110-775 Larsson, Ytterbyn, Järbo
421117-751 Andersson, Storvik
421214-753 Jonsson, Herte, Hå
430311-951 Persson, Runemo
430321-777 Sandfors, Edsbyn
430410-759 Fernlund, Bölan, Lindefallet
430415-755 Andersson, Ockelbo
420926-753 Andersson, Viksjöfors
430527-773 Larsson, Sandviken
430702-771 Persson, Rabo, Bollnäs
430817-807 Hällkvist, Hofors
430818-751 Eriksson, Viksjöfors
430901-771 Bervall, Arbrå
430903-753 Blom, Alfta
430905-777 Engh, Edsbyn
430912-733 Blom, Fors
430916-947 Bergman, Borka, Enånger
430929-757 Engström, Oppalaby
431114-767 Lundqvist, Ockelbo
431119-751 Andersson, Storvik
431202-733 Thorsberg, Lund, Folkärna
421206 853 Granqvist, Gävle
431219-871 Persbo, Krylbo
431220-755 Hedlund, Mackmyra

Pionjärpluton

Chef: lt Uhlin
Övrigt befäl: rustm Lindström

Gruppchefsskola

330302-941 Görndt, Backtorp, Strömsbro
420318-711 Mälberg, Karlbo, Krylbo
430108-761 Andersson, Storvik
430321-755 Dahlqvist, Gävle
430626-753 Jansson, Strömsbro
430922-761 Åström, Marmaverken
431009-759 Nyman, Fors, Torsåker
431210-779 Hållén, Gysinge
431229-771 Strömberg, Arbrå
410811-731 Erkers, Gävle
410406-771 Scherp, Sandviken

Övriga

420130-545 Jansson, Gävle
420415-939 Wahlström, Gävle
420513-771 Larsson, Kådfallet, Järbo
420614-933 Widmark, Österfärnebo
420704-731 Gäfvert, Avesta
421022-755 Öberg, Skensta, Norrala
421030-771 Kron, Söderhamn
421031-753 Olsson, Åmotsbruk
421223-771 Lindberg, Hamrångefjärden
421225-773 Lodin, Vallsta
430118-937 Johansson, Hofors
430204-781 Östlund, Arbrå
430226-751 Molin, Kyrkbyn, Alfta
430313-775 Wedin, Bodås
430404-731 Lennartsson By kyrkby
430508-713 Boman, Jularbo
430610-761 Stark, Ockelbo
430720-771 Hansson, Bollnäs
430811-757 Hansson, Storvik
430822-759 Andersson, Sandviken
430829-771 Östlund, Norrsundet
431121-841 Blixt, Avesta
400404-773 Lundqvist, Strömsbro

BATALJONEN FLYTER!

Dis över Kungsbäck! Morgontrötta soldater springer fram och åter för att hämta de sista kvarglömda grejorna en torsdagsmorgon i november, då livet verkar mörkt.

BATALJONSÖVNING!

Anspannsplutonen, kompaniets största, närdad av många och långa förflyttningar i oländig terräng, lever enligt mottot: Anspanns tar sig fram överallt, om det är hästen eller kusken som drar spelar ingen roll.

Denna batövning är det emellertid varken hästen eller kusken som drar, utan CTP (= cykeltransportpluton) tillsammans med pionjärernas färjor. Naturligtvis blir det även förflyttning till fots några mil, men vad är väl det för ett par kuskfötter?

Övningen börjar med gruppering i välkända Lapphagen, där den första kullkörningen för dagen äger rum. Ett litet konststycke i sitt slag av 63-an, eller är det måhända hästen, som tar sikte på den ensamma stubben, som står där mitt på den fina breda körstigen? I vilket fall som helst får detta lilla intermezzo kuskarna att öppna ögonen några millimeter till och så småningom är alla vakna.

Väl framme i grupperingsterrängen i närheten av Ockelbokrogen börjar en febril verksamhet för att få hästbivacker och tält klara. Så småningom blir det vila tills det är dags att kliva upp och rätta till alla de fel, som höga vederbörande hittat på lägret. En lugn natt — så lugn den kan vara i ett tält under en övning — trots rapporter om förestående luftlandsättningar och kustinvasion.



Bataljonen flyter — på pontonbro

Följande dag börjar marschen mot pionjärernas färjeställen. Där är det liv och rörelse sedan ett dygn tillbaka. Både färjor och landfästen har förberetts inför den stundande överskeppningen av bataljonen. Två vattendrag skall passeras: Långsjön, c:a en kilometer bred och ett vattendrag vid Smörnäs, c:a 100 meter brett. Färjorna är byggda för en last av sju resp. nio ton.

Redan 0600 påbörjas provbelastningen. Diverse detaljer måste repareras före den stora övningen.

Tiden lider och snart hörs den första traktorn komma ned till färjeläget. Snart rasslar och skramlar det från anspannsplutonen. Överskeppningen har av övningsledningen beräknats ta 25 tim., men även den bästa kan ju ta fel ibland, ty pionjärerna visar "litet dj-r anamma" och färjorna går i skyttel-trafik.

Vid Långsjön drivs färjan av två utombordsmotorer, som knackar och går sönder ibland. Det är mycket slit som föreståt: 11 traktorer och 16 hästar med släp skall över. Varje gång kan endast 1 traktor eller 3 hästar färjas, varför många turer behövs. Men med en kombination av tur och skicklighet lyckas man lotsa över de olika ekipagen utan några som helst malörer.

Vid det andra överskeppningsstället används starka pionjärarmar och rep som drivkraft. Här skall tyngre traktorer men

även hästar överskeppas. Händerna ömmar mer och mer, kläderna blir allt våtare, gommen allt torrare, men färjorna fortsätter att gå fram och åter i samma jämna takt. Efter c:a nio timmar har piplutonen utfört sitt uppdrag och får en kort andningspaus.

Nya order, nya förflyttningar. Anspanns till Oslättfors och pionjärerna till Hällmuren norr om Åbyggeby. Sedan plutonerna väl är samlade, börjar — som vi tror — den efterlängtade hemfärden, men ack vilken besvikelse då order utfärdas om ny gruppering, denna gång i kustbandet inför en inom kort väntad kustinvasion. Men även denna batövning närmar sig — — — lördagmorron hemma på Kungsbäck! Överlyckliga soldater om än med "glas" i blicken åker åt varsitt håll till en välbehövlig söndagsvila, pionjärerna gladast av alla, ty som tack för ett gott arbete har regementschefen belönat dem med en ledig lördag längre fram. Bra presterat — väl unnat!

10 Erkers 11 Scherp 42 Hedlund

9. KOMPANIET

Chef: kn Kindström

Adjutant: rustm Lundström

Eldledningspluton

Chef: lt Gjerulf

Stf chef: lt Danielsson

Övrigt befäl: öfu Stålberg

400410-143 Jansson, Gävle
410509-753 Öberg, Gävle
420212-753 Lundh, Valbo
420322-733 Hasmats, Horndal
420701-779 Bertilsson, Sandviken
421005-785 Jakobsson, Hille
421012-757 Karlsson, Söderhamn
430130-713 Karlsson, Avesta
431013-751 Kördel, Hofors
430326-717 Nilsson, Krylbo
430714-761 Lindström, Sandviken
420322-737 Olsson, Avesta
420512-755 Jansson, Ovansjö
420713-773 Thorell, Sandviken
421101-751 Nyblom, Sandviken
421214-771 Siggstedt, Hamrånge
430204-713 Kallin, Horndal
430206-751 Mårtensson, Bollnäs
430207-755 Östlund, Njutånger
430220-755 Andla, Valbo
430401-751 Brunkes, Alfta
430423-777 Malmqvist, Torsåker
430429-751 Hedström, Bollnäs
430607-759 Sjölin, Söderhamn
430628-765 Jernberg, Bollnäs
430730-759 Göransson, Ovansjö
430913-853 Bornland, Sandviken
430920-751 Krona, Bollnäs
430929-773 Nordström, Sandviken
431210-731 Nilsson, Horndal

Första pjäspluton

Chef: lt Persson, E

Stf chef: fj Svacke

Övrigt befäl: fu Persson

390512-771 Södergren, Söderhamn
410113-753 Högman, Gävle
410518-773 Jansson, Sandviken
421230-771 Paperin,, Gävle
411113-757 Olsson, Ljusne
431210-755 Olsson, Söderhamn
420423-777 Tjerneld, Torsåker
430701-711 Jansson, Avesta
421022-779 Blomqvist, Ovanåker
421115-751 Pettersson, Gävle
430125-773 Ågren, Sandviken
430129-753 Pettersson, Gävle

430207-757 Hansson, Ockelbo
430404-753 Winjestam, Avesta
430410-755 Hedlund, Alfta
430428-751 Larsson, Gävle
430430-755 Hansson, Sandviken
430701-733 Strandberg, Ovansjö
430714-731 Gunnarson, Krylbo
430920-791 Sandström, Sandviken
430926-759 Hedman, Sandviken
431006-751 Thunström, Grytnäs
431024-693 Lindgren, Grytnäs
411107-755 Rundqvist, Njutånger

Andra pjäspluton

Chef: lt Björk

Stf chef: fj Hägglund

Övrigt befäl: fu Larsson, A Y

430109-751 Karlsson, Ovansjö
380216-771 Holmqvist, Ljusne
411112-733 André, Bollnäs
420109-771 Karman, Gävle
420614-753 Söderström, Hofors
420619-711 Kjersel, Avesta
420925-771 Gunnarsson, Vallsta
430616-771 Näslund, Bollnäs
421212-753 Ferm, Ockelbo
430130-703 Engström, Krylbo
430310-759 Johansson, Valbo
430315-701 Johansson, Horndal
430327-753 Hedberg, Hofors
430406-753 Lundin, Gävle
430629-771 Ljunggren, Sandviken

430901-731 Torsson, Avesta
430421-757 Hemström, Gävle
430518-711 Karlsson, Grytnäs
430520-779 Bäckgren, Gävle
430528-757 Eriksson, Gävle
421101-775 Larsson, Njutånger
430906-753 Hedberg, Mo
430909-713 Bergström, Vansbro
430922-711 Thorsell, Horndal
431010-751 Lindberg, Gävle
421220-755 Andersson, Gävle
431104-291 Stål, Torsåker
431105-773 Bergström, Sandviken
431214-757 Helgesson, Ovansjö
431227-753 Nilsson, Ockelbo

Traktorpluton

Chef: rustm Falk

Stf chef: fu Strömberg

430215-715 Liljefors, Horndal
430407-757 Lundberg, Valbo
420305-939 Saari, Rengsjö
420715-771 Persson, Gävle
430111-773 Hansson, Hanebo
430116-733 Forslund, Grytnäs
430120-771 Granberg, Alfta
430201-765 Nilsson, Gävle
430214-779 Leandersson, Alfta
430218-751 Enberg, Enånger
430322-773 Andersson, Hanebo

430305-717 Östman, Grytnäs
430328-715 Hedberg, Hofors
430412-771 Jonsson, Arbrå
430416-763 Forsling, Skog
430603-771 Elvstrand, Ovanåker
430611-771 Wall, Hanebo
420521-759 Gustafsson, Ovansjö
430627-759 Larsson, Hofors
430719-771 Hansson, Bollnäs
431023-771 Eriksson, Arbrå



I väntan på lysgranater i Marma

DET LJUSNAR IBLAND.

För oss på 9. kompaniet — liksom för så många andra — var skogsveckan fylld av många äventyr och spännande episoder. En av dem ska räddas ur glömskans djup.

Chefen för första pjäspluton var ute och smög, helt obeväpnad frånsett försåtliga tankar och argan list. Att hitta andra pjäsplutonens nattkvarter bland buskarna var en smal sak. Även resten gick väl på gammal rutin. Försiktigt men fräckt väckte fanjunkar'n en av de sovande: "Var harru' kpisten?" — "Här ligger den visst!" sade och sov igen. Det blev en omild och häftig väckning för hela gänget, då fanjunkar'n lät hela magasinet gå i det lånade vapnet. Kalabaliken blev fullständig! Efter cirka 5 minuters vilt skjutande inom den sömndruckna plutonen torde de ha lyckats nedkämpa varann. Vilket förstås fanjunkar'n belåtet konstaterade från sitt gömställe litet längre bort.

— — —

Som granatkastare har vi nästan fått halv hemortsrätt på det gudsförgätna Marma. En kväll skulle vi ha förevisningsskjutning med lysgranater. Första pluton började med resten av

kompaniet som åskådare. Vi var förvarnade om att det var gamla lysgranater, som kanske inte skulle fungera 100-procentigt. När därför första och andra lysgranaten inte tände, tyckte vi att det var i sin ordning, men då fortfarande åttonde - nionde lyste med sin svarta frånvaro i natten började vi bli lömska. "Dom måste ha glömt att betala lysräkningen", hördes ett ljushuvuds kommentar.

Det blev andra plutons tur att skjuta med oss som åskådare. Säkra på att även dom skulle misslyckas gick vi fram till oplatsterrängen. Men säg mig den (skade)glädje, som varar beständigt! Deras första lysgranat tände — deras andra — snart låg en praktfull ljusridå i skogsbrynet. Lysräkningarna betalda alltså!

Det blev vår tur att skjuta igen. Samma historia! Inte en granat tände! Sabotage misstänkte vi. Vi blev förstås utsatta för andra plutons våldsamma drift med förslag som "skaffa ett lucialjus" eller "hur skulle det va' om ni doppade dem i rödsprit?" Till råga på allt trodde en och annan på det senare förslaget!

— — —

En eftermiddag hade eldledarna kompassmarsch. Uppdelning i patruller med olika riktningar och avstånd. Sträcka cirka 4 km enligt löjtnanten. En radiostation pr patrull för att hålla samband. Start med glatt humör och gott hopp att vara tillbaka om ett par timmar. Men efter 4 km kom radioorder om ny riktning och nytt avstånd: lika långt kvar! Minst sagt uppiggande. Skymningen sänkte sig så sakta. Vi hade ingen ficklampa. Grabbarna började bli otåliga. Omilda, censurerade yttranden om det militära började osa, men inte brinna och lysa! Vi hade behövt en ljusridå modell andra pluton eller åtminstone den minsta lilla ljusa idé! Vi anropade chefen i radio. "Om Ni har Polstjärnan i nacken, så går ni mot söder", blev chefens föga upplysande svar. Men var fanns denna stjärna i hela myllret på himlen? Sent omsider hittade vi hem. Till och med ljusen från Marmalägret lyste med ett förklarat och välkomnande sken denna gång!

Och efter en försenad men stadig middag lyste en och annan av oss upp igen trots mindre populär inskränkning av fritiden.

PSHO

10 KOMPANIET

Chef: kn Brolin

Adjutant: rustm Jegebrant

Traktorpluton

Chef: lt Lingblom

Stf chef: öfu I Svensson

420123-937 Fröhler, Sandviken
390320-775 Jonsson, Edsbyn
420202-755 Folkesson, Hedesunda
421231-993 Kuismin, Hofors
430411-753 Rönnqvist, Iggesund
430930-759 Sundin, Norrala
431202-775 Lindberg, Gävle
390225-935 Ikonen, Gävle
401214-941 Rönngård, Krylbo
410710-759 Krantz, Ockelbo
430816-759 Johansson, Kungsgården
420723-711 Johansson, Horndal
421230-773 Nordlund, Edsbyn
420310-733 Akerblom, Krylbo
420427-903 Burström, Sandviken
420605-711 Gävert, Horndal
410201-947 Jäderberg, Bollnäs
420612-751 Olsson, Hå
421006-775 Kvarnström, österfärnebo
421120-775 Pettersson, Sandviken
420728-771 Bohjort, Bollnäs
430104-775 Larsson, österfärnebo
430128-753 Löfstrand, Lingbo
430102-753 Berglund, Ockelbo
430104-759 Wall, Ockelbo
430107-775 Holm, Söderhamn
430112-775 Hansson, Järbo
430127-775 Norlin, Hästbo, Torsåker
430204-751 östling, Lingbo
430214-773 Söderlind, Bollnäs
431017-751 Söderholm, Lindefallet

430201-775 Strand, Sandviken
430219-777 Björnsson, Gävle
430216-773 Lindberg, österfärnebo
430226-759 Gustafsson, Åshammar
430228-753 Aberg, Gävle
430304-751 Eriksson, Kungsgården
430304-753 Johansson, Arbrå
430305-823 Wåhlén, Sandviken
430416-759 Pettersson, Ockelbo
430330-775 Osmund, Torsåker
430507-763 Johansson, Årsunda
430316-763 Persson, Järbo
430328-771 Larsson, Horndal
430329-113 Wallin, Gävle
430417-733 Björs, Fors
430510-755 Persson, Ockelbo
430620-757 Fougman, Gävle
430625-773 Persson, Årsunda
430512-773 Engelbrektsson, Bollnäs
430513-723 Eriksson, Fors
430515-755 Karlborg, Storvik
430705-773 Lindhe, Årsunda
430621-715 Steen, Krylbo
430708-773 Ivarsson, Gruvberget
430830-715 Bergeå, Avesta
431003-757 Pålsson, Ockelbo
430723-773 Eriksson, Järbo
430906-773 Gustavsson, Edsbyn
431015-775 Axelsson, Alfta
431202-753 Rydbeck, Enånger
420518-753 Wallner, Hedesunda

Motorcykelpluton

Chef: fu Åsåker

410406-779 Eriksson, Edsbyn
420830-753 Lundqvist, Gävle
430721-771 Nordqvist, Järbo
420623-711 Friberg, Horndal
420724-755 Larsson, Gävle
421018-751 Andersson, Holmsveden
420913-711 Ahlgren, Sandarne
430222-949 Lindberg, Ockelbo
420909-773 Johansson, Jäderfors
421130-777 Lavette, Åshammar
431127-779 Hedin, österfärnebo

421202-757 Rundberg, Söderhamn
430523-943 Olsson, Gävle
420924-759 Sjöberg, Gävle 6
430321-753 Paugart, Gävle
400919-931 Böckerman, Sandviken
431122-757 Björk, Hofors
431223-751 Schön, Bollnäs
430304-773 Wärnersson, Ovanåker
430607-751 Diethelm, Gävle
430830-711 Andersson, Krylbo

Förplägnadspluton

Chef: fj Pedersén

430312-713 Helldin, Avesta
431204-801 Södergren, Gävle
400112-755 Jonsson, Hagaström
410813-759 Sedwall, Söderhamn
430128-751 Broqvist, Alfta
430317-755 Englin, Järbo
430418-753 Olsson, Hedesunda
431217-757 Forsman, Jädraås
420727-781 Jonsson, Bollnäs
421006-773 Arousell, Sandviken
421027-941 Pettersson, Hofors
421129-931 Sandström, Gävle
430118-649 Lindberg, Krylbo
430715-771 Jönsson, Runemo
430322-751 Lundgren, Söderhamn
430330-751 Eriksson, Iggesund
430528-773 Axling, Norrala
430724-751 Jonsson, Viksjöfors
430827-43 öbrink, Gävle

Stf chef: rustm K Persson

430824-775 Larsson, Bergvik
440414-773 Hult, Gävle
431206-775 Lundqvist, Sandviken
431221-775 Huss, Forsbacka
370208-947 Högström, Avesta
430620-753 Karlsson, Horndal
420814-735 Jonsson, Hedesunda
420824-711 Andersson By kyrkby
420828-757 Skoglund, Hedesunda
430224-717 Markusson, Furudal
430318-757 Andersson, Freluga
430514-751 Sörfelt, Viksjöfors
430614-751 Kvick, Alfta
430723-775 Pettersson, Årsunda
430822-771 Mörk, Arbrå
431031-755 Brodin, Ashammar
431114-751 Viktorsson, Alfta
420301-931 Aavila, Edsbyn

INDELNING I BÅRLAG

Ett skott, förlåt dubbelskott, ekar genom den kolsvarta, kyliga natten. Fienden är här! Yrvaken och stelfrusen försöker gruppchefen röra på sina extremiteter. "Besätt eldställningarna", ryter en skrovlig stämma. Med en oanad snabbhet rusar sex man ut ur det frosttäckta vindskyddet. De sömndruckna grabbarna kastar sig våldsamt en eller flera i de under grävningarna till synes jättestora skyttegroparna. Ett rasslande hörs, när kpistarna osäkras. "Eld!" Med ens skakar kpistarna i de stelfrusna nävarna. Löspluggen söker sig oemotståndligt mot fienden. Ett damm lägger sig över platsen. Fienden är utplånad. De sex kan åter falla in i den ljuvligaste sömn. Mörkret och tystnaden vilar åter över förläggningen vid Tallås, N Jädraås.

Dagen gryr, spritköket osar, vällingen bränner vid i locket på kokkärlet och den enskilde soldaten konstaterar att nästa dag har infunnit sig. Efter en snabb genomgång av kompanichefen börjar förberedelserna för dagens övningar. De bestod av kortare traktormarscher varvid gruppcheferna orienterade grupperna till resp. platser, där vissa praktiska övningar skulle

utföras. Packgrupperna skulle lossa och lasta materielen på ett ordnat sätt. Koket gjorde upp eld och värmde vatten. Naturligtvis fick posttjänsten ej glömmas.

Efter den ansträngande förmiddagen sattes kompaniet i rörelse mot den nya förläggningsplatsen i trakten av Åmot. Vid 17-tiden var det åter dags att upprätta vindskydd. Stela i nackarna efter en trägen flygspaning, som hade bedrivits under marschen, lyckades vi — erfarna från förra natten — bygga något varmare och bekvämare vindskydd. Skymningen föll snabbt och dolde oss och våra tillhörigheter.

Morgonen den 20 sept. anlände med ett späckat dagsprogram. Materielvård, utprovning av bästa sättet att lasta öbåtar, anfall samt omhändertagande av sårade.

Kryssandet i fordonsböckerna (= materielvård) fortskred i ett normalt, lugnt och sansat tempo.

Övningsbåtar av, övningsbåtar på. Åtta svettiga och skäggiga soldater slet och kvävde med största möda i världen de allra grövsta svordomar. Efter idogt tränande lyckades gruppen pressa ned lossningstiden till ett minimum, accepterat av befälet. Övningen kunde avbrytas.

Dags för middagsmål. Tyvärr retade inte kokkärlet, med dess inte helt tillfredsställande diskning, till någon större aptit. Varje man plågades av en nästan outhärdlig längtan till regementets matsal med alla de njutningar den bjuder i vardagslag.

Middagsmålet utspisades under en del hetsiga omständigheter. Vi skulle anfalla en grupp bestånde av mc-ordonnanser under ledning av öfu R. och fu A. Förplägnads- och traktorplutonen delades i två grupper vilka fördes mot målet av kn B. och lt L. En skarpsynt soldat upptäcker efter ca 1 km marsch några mc-ordonnanser, som är i färd med att rusta sig för den oerhörda striden.

Framåt! Lt L. rusar i täten med osäkrad kpist och ett magasin till brädden fyllt med lösplugg. Mc-ordonnanserna flyr vettskrämda in i ett buskage. Kpistarna smattrar. Lösspluggen yr och bildar ett dammoln, som tillfälligt skymmer fienden. En halv minut senare sker en verklig sammanstötning, vilken enligt fu A. orsakade mc-ordonnansernas definitiva undergång. Traktor- och förplägnadsplutonen förlorade ungefär var 5:e



Sjuktransport! Sårmarkörerna 106 André (med pipa i munnen) och 110 Kjerssel (liggande) pysslas om av sjukvårdare 463 Hansson och traktorförare 415 Elvstrand.

man, vilket av någon anledning överensstämde med tidigare indelning i bårbärarlag! Bårar skulle alltså tillverkas! Tyvärr störtes vår arbetsro av kn B:s avd, som hade organiserat ett anfall bakifrån. Vi kastade oss i bästa möjliga skydd för att undgå elden från våra egna. Det oskyldiga misstaget klarades emellertid snabbt upp och välbehövliga (?) bårar kunde åter förfärdigas i lugn och ro. Uttröttade och svettiga efter stridens hetta lade sig de sårade tillrätta på bårarna, vilka svingades upp på kraftiga skuldror. Vägen tillbaka kändes oändligt lång, trots att de sårade kände sitt medlidande och sprang bredvid bårarna vid både lämpliga och olämpliga tillfällen.

"Den längsta dagen" led mot sitt slut. Kompaniets soldater somnade in både här och där. En omfattande väckningsprocedur måste företas, innan kompaniet kunde föras till sista nattens sovplats, bestående av frisk luft, granris, fordonsfiltar, traktorsläp och kokvagnar.

Klockan 0400 den 21 sept. bar det iväg mot regementet. Ett leende försvagat av allmän trötthet kunde spåras i de flestas anletsdrag. Matsalen och sängarna på logementet skulle snart bli efterlängtad verklighet igen.

19 Johansson 15 Jonsson



"Bomben" Carlbaum agerar muckarsoldat i Exhuset omgiven av Margot Hedlund, t. v. och Vanja Strandberg-Skoog t. h.



Vid tjänstemannaträffen 20/11 fick bl. a. Marianne Magnusson och Kerstin Westerberg en förevisning av granatgeväret av befälseleverna Tord Johansson, Hagaström och Hans Holmgren, Umeå



Klart i "tanksen" (IKV): pansarsoldater på Marmaövning.



Klart att tanka: "Knallen" Karlsson vid bensinmacken.



Hinderbanan för militär femkamp har flitigt använts . . .



1.500 m-segraren vid RegM i fri idrott: 89 Eriksson, 4. komp (Gefle IF).

Vintrig eldställning: från vänster: Bengt Söderberg, Forsbacka, Lars Göran Andersson, Sandviken, Georg Gustavsson, Avesta, Jan Östlin, Ockelbo och Rolf Blomberg, Sandviken.





ÖB, general Rapp, inspekterar fänrik Åkeson och en av hans grggrupper. Till v. fobef, överste Ankarcrona och längst t. h. milbef, general Murray

I FÄDRENS SPÅR FÖR FRAMTIDS SEGRAR



100 m final vid RegM: 1. 107 Dahlberg, 2. 373 Jansson, 3. 332 Nilsson

I vissa avseenden brukar man skilja på militär idrott och civil idrott även inom det militära verksamhetsområdet. Skillnaden är emellertid hårfin och hänför sig mest till det ekonomiska planet. I någon mån är det också en del mindre organisatoriska olikheter mellan de två formerna. När det gäller förberedelser — dvs träning — och genomförande — dvs tävling — blir emellertid skillnaden mellan militär och civil idrott minimal. Träning får således — om tjänsten medger — ske på tjänstetid för båda formerna och deltagande i civila tävlingar subventioneras i viss mån med resor etc.

Målsättningen för den rent militära, som utbildning godkända idrotten och de civila, fritidsbetonade grenarna får också anses vara densamma. För befälskårerna gäller det ju att genom idrottsutövning av något slag bibehålla sin kondition och fältduglighet. För värnpliktsårgångarna är det dels frågan om styrka och kondition för utbildningens fysiska påfrestningar och dels intresse-väckning för någon form av idrott att fortsätta med efter första tjänstgöringen, så att fältdugligheten i någon mån finns kvar vid kommande repetitionsövningar eller om det blir allvar.

* * *

Bland det gångna årets idrottshändelser och resultat må i första hand nämnas *en nordisk mästare,* nämligen kapten Olle Barkander, som på sin häst Dan erövrade denna fina titel i fälttävlan till häst vid ryttarspelen i Köpenhamn den 13—15 juni. Enligt tidningsrapporterna visade gävleekipaget både stor pålitlighet och skicklighet, varför alla var överens om att det blev en värdig mästare. De svenska ryttarna med Barkander som primus motor tog även hem lagmästerskapet i tävlingarna.

I de mera "jordbundna" formerna av fälttävlan har kanske framgångarna detta år inte varit av samma fina märke som föregående år, men — det kan ju inte bli bara segrar varje år.

II. MID:s vinterfälttävlan på skidor i Hammarstrand dominerades av regementet i värnpliktsklassen: tredubbel seger genom befälseleverna Ljunggren-Hammarin-Romsson och överlägsen lagseger med nära 100 poängs marginal. Löjtnant B Nilsson — fältidrottens eldsjäl — vann seniorklassen.

I vintersammanhang måste även *löjtnant Björk* nämnas, som kvalificerade sig som *patrullchef till CISM-mästerskapen* på skidor i Garmisch-Partenkirchen i Tyskland, där han gick in på 8:de plats med sin patrull bland drygt 20-talet patruller från 10 länder.

Även i *II. MID:s fälttävlan till fots* i Ramsjö i norra Hälsingland vann Bengt Nilsson seniorklassen närmast följd av Evert Danielsson och i lagtävlingen vann regementet både förbandstävligen och klassegern i värnpliktsklassen.

I *milofälttävlingen* slutligen, som gick i Ljusdalstrakten och som vi tog hem föregående år, fick vi denna gång nöja oss med en andraplacering efter Fältjägarna från Östersund. Men löjtnant Björk lade beslag på den individuella segern.

Regementets skyttar voro egentligen värda ett särskilt kapitel, men får av utrymmesskäl nöja sig med några speciella rader. De utgör en liten men entusiastisk grupp, som ofta tävlar söndag efter söndag och i regel håller sig i topp i prislistorna. Till de flitigaste hör väl fortfarande fanjunkarna Apelgren och Hjelm, av vilka den senare bl. a. hemförde segern i kretsmästerskapet i skolskjutning gevär med fin-fina 188 poäng.

Under året har regementet stått som arrangör för en större tävling, nämligen *armémästerskapet i budkavle* för aktivt befäl, som vi vann föregående år i Eksjö. Med idrottsofficeren, kapten Olle Barkander, som tävlingsledare och löjtnant Bengt Nilsson och förrådsman Johan Eklöf som banläggare blev tävlingen — i trakten av Bollnäs — en arrangörstriumf med rena och utslagsgivande banor för de knappt 400 deltagarna från landest samtliga regementen och många staber och skolor. Sex sträckor med närmare 40 kontroller fick idel lovord av den församlade militära orienteringseliten. Tävlingen vanns av A 3, Kristianstad.

* * *

De faktorer, som försvåra rekryteringen och ungdomsanslutningen till de civila idrottsföreningarna, påverka tyvärr i negativ riktning också anslutningen till den militärt bedrivna fritidsidrotten. Men därtill kommer den dagliga tjänstens hårda möda — särskilt stor i dessa befälsbrist-tider — som bl a inskränker tiden för rekryterings- och propagandaåtgärder bland det yngre befälet. Det blir därför tyvärr ofta så att idrotten inte söker det yngre befälet utan att detta måste söka idrotten. Ju förr och ju fler bland det yngre befälet som upptäcker idrottens stimulans och betydelse dess bättre.

FORTSÄTT med prov för

Riksidrottsförbundets allmänna idrottsmärke

efter avslutad rekryttjänstgöring

under år 1962 — både den "frivilliga" och den på tjänstetid som utbildning bedrivna — framgår för övrigt i någon mån av nedanstående utdrag ur tillgängliga resultatlistor från tävlingar inom och utom regementet. Av utrymmesskäl kan tyvärr ej alla tävlingar och alla resultat redovisas.

JANUARI

Kompaniserie i hockey-bockey

1. 7. komp 12 p; 2. 6. komp 10 p; 3. 9. komp 6 p.

II. MID vinterfälttävlan i Hammarstrand

Seniorer (44 deltagare): 1. lt B Nilsson; 13. fu Fors; 22. offasp Vinberg; 28. fk Österdahl

Oldboys (23 deltagare): 12. lt Persson; 20. fj Jonzon

Vplklass (27 deltagare): 1. vpl Ljunggren, 5. komp; 2. vpl Hammarin, 5. komp; 3. vpl Romsson, livkomp

FEBRUARI

Kompaniernas tävling om fältidrottsmärkesprov

1. Livkmp 2.29 p; 2. 9. komp 1.79 p; 3. 6. komp 1.53 p.

RegM på skidor: stafett 10×3 km

1. 5. komp (fu Fors, vpl Åsberg, Östlund, Ahlbom, Ljunggren, Andersson, Iggström, Hedin, Hammarin, Holmgren) 1.29.12; 2. 10. komp 2.00.45; 3. 6. komp 2.03.21; 4. livkomp 2.06.14

RegM i fältskjutning, gevär

1. serg Järnkrok; 2. fj Apelgren; 3. kn Rydvall

Kretsmästerskap i fältskjutning, gevär

Mästerskapet: 2. fj Apelgren

MARS

MM i vinterfälttävlan i Boden

Officerare (15 deltagare): 2. lt B Nilsson; 7. lt Björk

Underofficerare (19 deltagare): 9. fj Lindström; 17. förv Julander

Underbefäl (23 deltagare): 4. fu Fors; 22. fu Munter

Lagtävlan (14 deltagande lag): 3. I 14

MM på skidor 25 km i Sundsvall

Officerare (13 deltagare): 3. lt Björk; 6. lt B Nilsson

Underofficerare (13 deltagare): 2. fj Lindström

Underbefäl (23 deltagare): 16. fu Fors; 21. ko Martinsson; 22. fu Munter; 23. fu Levin

Värnpliktiga (82 deltagare): 67. vpl Ljunggren, 5. komp; 71. vpl Hammarin, 5. komp; 79. vpl Bleckert, 7. komp

Lagtävlan (7 deltagare): 4. I 14 (Björk, Lindström, Fors, Ljunggren)

MM i 3-kombination på skidor i Sundsvall

Officerare (13 deltagare): 3. lt Björk; 8. lt B Nilsson

Underbefäl (23 deltagare): 19. fu Fors; 20. fu Munter; 21. ko Martinsson

Värnpliktiga (64 deltagare): 53. vpl Bleckert, 7. komp; 57. vpl Ljunggren, 5. komp

SM och MM i vintertvåkamp i Sundsvall

Seniorer (74 deltagare): 48. lt B Nilsson; 55. fj Lindström; 63. fu Fors; 69. fu Munter

Lagtävlan (6 deltagande lag): 5. I 14

Extratävling i vintertvåkamp med kpist (45 deltagare): 22. vpl Martinsson liv; 28 vpl Hammarin, 5 komp 31. vpl Bleckert, 7. komp

RegM på Skidor i Marma

Regementsmästare 30 km: vpl Holmgren, 5. komp

Äldre oldboys, 15 km: 1. fv Julander; 2. kn Måhlén; 3. fv Sjöström

Yngre oldboys, 30 km: 1. fj Lindström; 2. kn Brolin; 3. rustm Jonsson

Seniorer, 30 km: 1. lt Björk; 2. fu Fors; 3. fu Munter

Juniorer, 15 km: 1. 56 Martinsson, 2 komp; 2. 4 Söderqvist, livkomp; 3. 3 Thuresson, livkomp

Värnpliktsklass, 30 km: 1. 209 Holmgren, 5. komp; 2. 57 Berglund, 10. komp; 3. 134 Nordlund, 9. komp

Lagtävlan, 10-mannalag: 1. 5. komp; 2. 10. komp; 3. 6. komp

Plutonsfälttävlan

1. Pluton lt Björk, 9. komp; 2. Pluton fk Blom, 5. komp; 3. Pluton fu Eriksson-Vanke, 9. komp

Förbundsmästerskap, fältskjutning gevär
(450 deltagare)

8. fj T Järnkrok 30 träff

Riksfältskjutning på skidor
(950 deltagare)

30. kn O. Rydvall 26 träff

Kretsmästerskap i fältskjutning

2. fj K. Apelgren 32 träff

APRIL

Kompanitävling om skidskyttemärket

1. 6. komp 2,38 p; 2. livkomp 1,7 p; 3. 9. komp 1,25 p

Kompanitävling om skidlöparmärket

1. livkomp 3,1 p; 2. 9. komp 2,54 p; 3. 10. komp 1,96 p

Kretsmästerskap i fälskjutning, pistol

Klass 3: 3. fj Ohlström 43; 4. rustm Jonsson 42; 6. fj Järnkrok 41

3-mannalag: 1. I 14 123 p

MAJ

Fälttävlan för befäl

Seniorer: 1. lt Björk; 2. kd Winberg; 3. lt B Nilsson
Juniorer: 1. ko Söderqvist; 2. ko Sundell; 3. ko Runestig
Ä Oldboys: 1. fj Apelgren; 2. kn Jacobsson; 3. rustm Söderberg
Y Oldboys: 1. fj Skytt; 2. lt Persson; 3. lt Fredriksson
Officerskårens tävling om Stiernspetzska priset vanns av lt B Nilsson

Ryttartävlingar i Gävle

Dressyr: 1. kn Barkander/Patrik; 2. kn Barkander/Taxi
Banhoppning
Msv A: 7. rustm Viklund/Sunny Girl; 14. rustm Viklund/Vitfot
Lätt A: 9. rustm Viklund/Sunny Girl; 13. serg Brandström/Amulett
Lätt B: 5. kn Barkander/Riva; 14 rustm Viklund/Vitfot
Lätt C: 9. kn Nilsson/Nola; 16. serg Brandström/Amulett



Regementets segrande lag i gruppfälttävlan: från v. knästående Hans-Erik Holmgren, Umeå, Göran Hyttfors (gruppchef), Avesta, Peter Östman, Saltsjöbaden. Stående: Christer Lundkvist, Hofors, Anders Fahlgren, Gävle, Ejvind Rosén, Gävle och Christian Nilsson, Gävle.

Ryttartävlingar i Uppsala
Dressyr, lätt A: 8. lt Wiebe; 10. kn Barkander
Banhoppning
Msv B: 10. kn Barkander; 11. lt Wiebe
Lätt A: 9. kn Barkander; 15. kn Nilsson
Lätt B: 9. kn Barkander; 16. fk Olsson

Ryttartävlingar i Umeå
Banhoppning
Msv B: 12. lt Wiebe
Lätt A: 14. fk Olsson
Lätt B: 2. lt Wiebe
Laghoppning: 5. I 14

Ryttartävlingar i Södertälje
Banhoppning
Msv B: 6. rustm Viklund
Lätt A: 11. kn Barkander
Lätt B: 16. kn Nilsson

Gästrikemästerskapet, skolskjutning gevär
Huvudtävling: 6. lt Persson 93; 7. ate Nordmark 93; 14. fj Hjelm 91

Klubbtävling i skjutning: Cajanus— I 14
1. Cajanus 2057 p; 2. I 14 2016 p
Individuellt: 1. fj Apelgren 268 p; 3. fj Åkerlund 265; 8. öfu Fredman 256

JUNI

RegM i fotboll
1. 5. komp; 2. 6. komp; 3. 10. komp

Ryttartävlingar i Strömsholm
Banhoppning
Msv B: 19. lt Wiebe. Lätt A: 11. kn Nilsson. Lätt B: 16. kn Nilsson
Fälttävlan: 12. lt Wiebe

Nordiska ryttarmästerskapen i Köpenhamn
Fälttävlan: 1. kn Barkander

JULI

Kretsmästerskap i skolskjutning, gevär
Kretsmästare: fj Hjelm 188 p
Klass 5: 5. fj Hjelm
Dubbelserie: 2. rustm Falk 94 p; 3. fj Hjelm 94 p

Rikstävlingen på gevär: Riksskölden
1. fj Hjelm 143 p; 2. fj Åkerlund 141 p; 3. fj Apelgren 141 p

AUGUSTI

RegM i militär femkamp

1. kad Svanbom 4334,2 p; 2. ko Söderkvist, livkomp, 4306,78 p; 3. 57 Hedlund, 9. komp, 3827,08 p

Lagtävlan: 1. livkomp 3441,7 p; 2. 5. komp 3403,2 p; 3. 2. komp 3264,8 p

RegM i terränglöpning

1. fu Fors 17.14 min; 2. ko Romsson, livkomp, 17.26 min; 3. 131 Malmkvist, 7. komp, 18.32 min

Lagtävlan: 1. 9. komp 25.18 min; 2. 8. komp; 25.38 min; 3. 6. komp, 27.15 min

RegM i simning

200 m bröst: 1. 5 Jansson, 8. komp, 3.56,1; 2. 329 Reijs, livkomp, 4.09,8; 3. 157 Öberg, 5. komp, 4.11,2

100 m fritt: 1. 338 Bergkvist, 7. komp, 1.24,8; 2. 205 Bäckgren, 9. komp, 1.29,6; 3. 133 Hyttfors, 2. komp, 1.34,2

Hindersim: 1. 338 Bergkvist, 7. komp, 37,1; 2. 205 Bäckgren, 9. komp, 39,0; 3. ko Åkerlind, livkomp, 39,6

Lagkapp 10×50 m: 1. livkomp 6.36,4; 2. 2. komp 6.45,2; 3. 7. komp 6.51,6

RegM i fri idrott

100 m: 1. 102 Dahlberg, 2. komp, 11,5; 2. 373 Jansson, 5. komp, 11,8

400 m: 1. 41 Olsson, 8. komp, 52,1; 2. 373 Jansson, 5. komp, 53,0

1500 m: 1. 89 Eriksson, 4. komp, 4.10,1; 2. 41 Olsson, 8. komp, 4.18,3

5000 m: 1. fu Fors 15.58,5; 2. fk Österdahl 16.10,9

Svensk stafett: 5. komp 2.08,7; 2. 8. komp 2.10,1

Höjdhopp: 1. 117 Dahlbom, 2. komp, 1.75; 2. kad Svanbom 1.65

Längdhopp: 1. 21 Larsson, 10. komp, 6.27; 2. 111 Gustavsson, 2. komp, 6.12

Kula: 1. 319 Nordström, 9. komp, 12.05; 2. 28 Jansson, livkomp, 11.07

Spjut: 1. 103 Olsson, 5. komp, 50.70; 2. 517 Hedlund, 9. komp, 48.45

Diskus: 1. 319 Nordström, 9. komp, 34.44; 2. 305 Siggstedt, 9. komp, 32.79

Hgrkastn: 1. 209 Bergström, 9. komp, 60.80; 2. 114 Bohlin, 6. komp, 60.40

II. MID fälttävlan i norra Hälsingland

Seniorer: 1. lt B Nilsson; 2. lt Danielsson; 5. fu Fors

Oldboys: 2. fj Skytt; 3. fj Jonzon; 5. ffman Eklöf

Värnpliktiga: 2. Hyttfors, 2. komp; 4. Lang, 5. komp; 5. Lodin, 9. komp

Lagtävlan, klass 1: 1. I 14 (lt Nilsson, fk Danielsson, fu Fors, fj Skytt och kad Vinberg)

Lagtävlan, klass 2: 1. I 14 (vpl Hyttfors, Lang och Lodin)

MM i miltär femkamp i Örebro

30. kad Svanbom; 67. vpl Hedlund, 9. komp; 95. ko Söderkvist, livkomp

SEPTEMBER

AM i militär femkamp i Östersund

20. vpl Almgren 7. komp; 28. vpl Hedlund 9. komp; 33. vpl Örn 5. komp

Lagtävlan: 5. I 14

RegM i nattorientering

Seniorer: 1. fu Fors; 2. lt B Nilsson; 3. lt Björk
Y oldboys: 1. fj Skytt; 2. fj Lindström; 3. rustm Rönn
Ä Oldboys: 1. fv Julander; 2. kn Barkander
Juniorer: 1. 753 Österlund, liv; 2. 71 Jonsson liv; 3. ko Jansson liv.
Vplklass: 1. 755 Almén; 2. 117 Boström; 3. 412 Eriksson

RegM i hinderlöpning

1. kad Svanbom; 2. 303 Häll 5. komp; 3. 452 Larsson 7. komp

Ryttartävlingar i Ystad

Arméfälttävlan till häst
3. kn Barkander/Dan; 4. kn Barkander/Taxi; 11. lt Olsson/Knekt
Terrängritt, msv: 1. kn Barkander/Dan; 4. kn Barkander/Taxi; 13. fk Olsson/Knekt

Ryttartävlingar i Stockholm

Banhoppning, lätt A: 1. kn Barkander/Dan; 12. kn Barkander/Patrik; 14. kn Nilsson/Smila
Banhoppning, lätt B: 6. kn Barkander/Dan; 16. kn Barkander/Patrik; 19. kn Nilsson/Smila

DM i fälttävlan för Gästrikland

Seniorer: 1. lt B Nilsson 108 p; 2. fu Fors 120 p; 3. lt Björk 124 p
Oldboys: 1. fj Jonzon 143 p.
Lagtävlan: 1. I 14 I 352 p; 2. I 14 II 421 p

Underofficerskårens skjutning om överste Stålhanes pris

1. fj Julander 188 p; 2. tvm Carlsson 181 p; 3. fj Berlin 176 p

RegM i skolskjutning pistol

1. rustm Jonsson 345 p; 2. fj Apelgren 341 p; 3. fj Hjelm 340 p

OKTOBER

RegM i skolskjutning, kulsprutepistol

1. lt B Nilsson 387 p; 2. fj Apelgren 387 p; 3. fv Julander 385 p

Milomästerskap i fältidrott

Orientering: 1. fu Fors. Hgrkastn: 1. lt Björk. Skjutning: 1. vpl Forsling
Sammanlagt: 1. lt Björk; 6. fu Fors; 17. vpl Rohlén. Lag: 2. I 14

Gruppfälttävlan

1. Grupp Hyttfors, 2. komp; 2. Grupp Jonsson, liv; 3. Grupp Lang, 5. komp

NOVEMBER

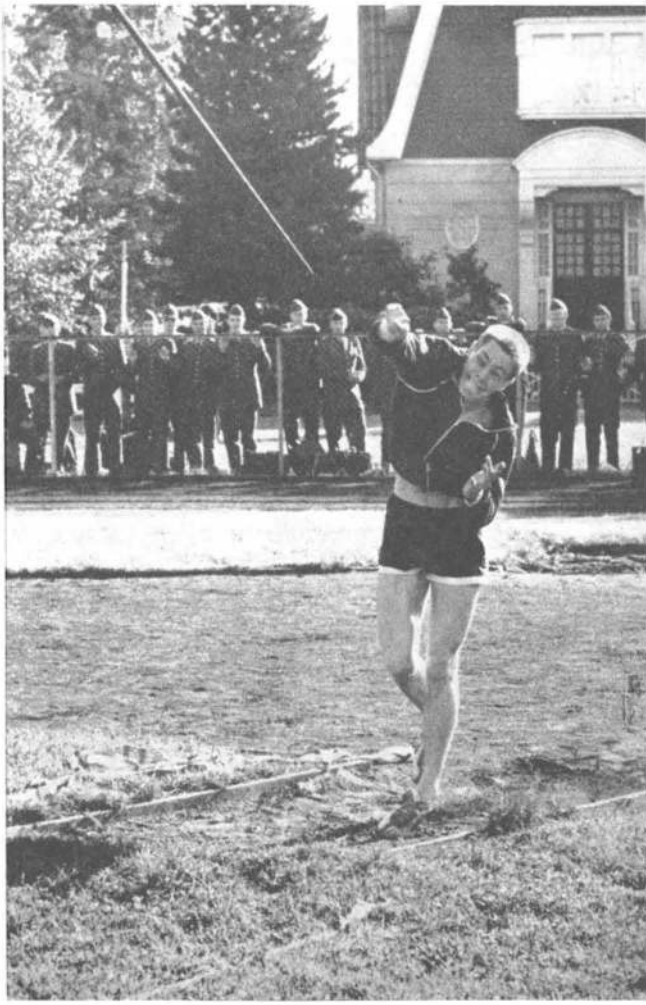
Kompaniernas vandringspris i skjutning

1. 7. komp (Lindström, Johansson, Evonen) 364 p
2. Livkomp (Lundström, Ohlsson, Regardt) 362 p
3. 2. komp (Östman, Olsson, Fahlgren) 351 p

Individuellt: 1. 753 Lindström, 7. komp, 125 p; 2. 145 Lundström, livkomp. 125 p; 3. 771 Strömberg, 6. komp, 124 p

Officerskårens skjutning om Kjellgrenska prisen
Gevär: 1. kn Rydvall; 2. lt Persson; 3. lt B Nilsson
Kg: 1. kn Bratt; 2. kn Sundberg; 3. kn Hallste
Kpist: 1. lt B Nilsson; 2. lt Persson; 3. kn Bratt

Officerskårens skjutning om Fockska kannan
1. kn Pauhlson; 2. lt Persson; 3. kn Barkander



Snärtigt spjutkast: 517 Hedlund, 9. komp, 2:a vid RegM i fri idrott

FRÅN FN-TJÄNST PÅ SKILDA FRONTER

NEW YORK

Överstelöjtnant Dag Stiernspetz tillhör de mest utlandsvana inom våra befälskårer.

Han tjänstgjorde 1946—49 i Etiopien, 1952—54 vid Försvarsstabens attachébyrå i Stockholm med täta utlandsresor, åren 1956—60 tillbringade han i Paris som militärattaché vid beskickningarna i Paris och Bern.

Sin nuvarande tjänst som ambassadråd vid svenska FN-delegationen i New York tillträdde han 1961.

FN-byggnadens karakteristiska och välkända profil reser sig mellan East River och Första Avenyen på Manhattans östsida. Komplexets 38 våningar höga skyskrapa erinrar med sina stålblå glasväggar om ett jättestort isblock. När representanter för 110 nationer från jordens alla hörn vimlar om varandra i hallar, korridorer och konferenssalar blir tavlan både livlig, pittoresk och i många fall färgsprakande. Indiska turbaner och saris, muhammedanska fezer, afrikanska fotsida och färggranna kläder för både män och kvinnor blandar sig med — ja, tar snart överhanden över — den traditionella västerländska klädkulturen. Jordens alla språk talas. I byggnadens barer och restauranter kan var och en — åtminstone i viss utsträckning — få sin speciella smakriktning tillgodosedd.

Den svenska delegationens arbete är intimt förbundet med våra många militära FN-engagemang i Kongo, Gaza, Palestina, Kashmir, Korea och Nya Guinea, eftersom ju delegationen är



FN-byggnaden i New York

en förbindelselänk mellan FN:s generalsekreterare och den svenska regeringen. Den militäre rådgivaren har bland annat att förbereda, föredra och följa upp de många olika ärendena, som hänga samman med dessa FN-uppgifter. Arbetet blir många gånger så hektiskt, att det påminner om verksamheten vid en reducerad brigadstab i fält. Många frågor är av så brådskande natur, att de måste lösas per telefon med Stockholm. Då är tidsförskjutningen i förhållande till Sverige till fördel på så sätt, att den förfrågan man skickat med telex på kvällen, har man som regel svar på redan nästa morgen.

Vårt FN-engagemang i Kongo gav mig i våras tillfälle att besöka detta oroliga "hörn" vid ekvatorn till stor nytta för mitt fortsatta arbete. Det var en speciell glädje att mottas av svenskar eller skandinaver på de flesta platser och vid Kaminabasen kändes det särskilt hemtrevligt att bli mött av Åke Bendrik och många andra hälsingar.

Förvaltare Stig Allevik — med rätta rubricerad som regementets och en av landets förnämsta grk-specialister efter bl a fyra år som grkförsöksledare vid Armétygförvaltningen och tre år som grkplutonchef på Infanteriskjutskolan — var svenska FN-bataljonernas förste grkplutonchef från oktober 1961 —april 1962. Han var således FN-bataljonens grk-eldledare bl a under striderna vid Elisabethville nov —dec 1961.

— Så här gick det till vid vår premiärskjutning bara en vecka efter det vi kommit dit ner. Vi disponerade endast 24 granater för skjutningen. Med dessa skulle vi både skjuta in oss på ett mål och sedan bekämpa det. Därefter skulle elden överflyttas till två andra mål, som också skulle nedkämpas. Redan efter en s. k. "märkgrupp" på tre granater för att fixera ett "utgångsläge" var vi klara att börja verkningseld med de återstående 21 granaterna. Resultatet blev ofattbara 21 träff sammanlagt i de tre olika målen.

— I vissa avseenden var det kanske svårare skjutförhållanden där nere. Bland annat försvårades eldledningen genom dåliga kartor och brist på kartor samt de svåra kompasstörningarna i de malmrika områdena. På materielsidan var det mest krävande en minutiös vård av pjäser, ammunition och all övrig utrustning, som i den fuktiga luften fick rostskador mycket fort. Andra saker bidrog till att grktjänsten kanske var enklare i vissa avseenden. Så t. ex. var terrängen mycket flack och lätt-överskådlig, markunderlaget för stödplattan överallt mycket bra och temperatur och vindar sådana, att man sällan behövde ta hänsyn till dem vid eldberäkningar.

— Högst på plussidan sätter jag dock den svenske FN-soldatens intresse och energi inför uppgiften och hans övriga personliga kvalifikationer, avslutar förvaltare Allevik sina intryck från striderna i Elisabethville.



Förvaltare Stig Allevik, t. h., tillsammans med pjäsplatsunderofficeren, sergeant Lindberg.

PALESTINA

Kapten Folke Alnevik tjänstgör sedan 20/3 1962 och fram till 30/3 1963 som FN-observatör i Palestina, där han ingår i den stilleståndskommission, som handhar frågor rörande Israel och de till den nya judiska staten gränsande arabländerna.

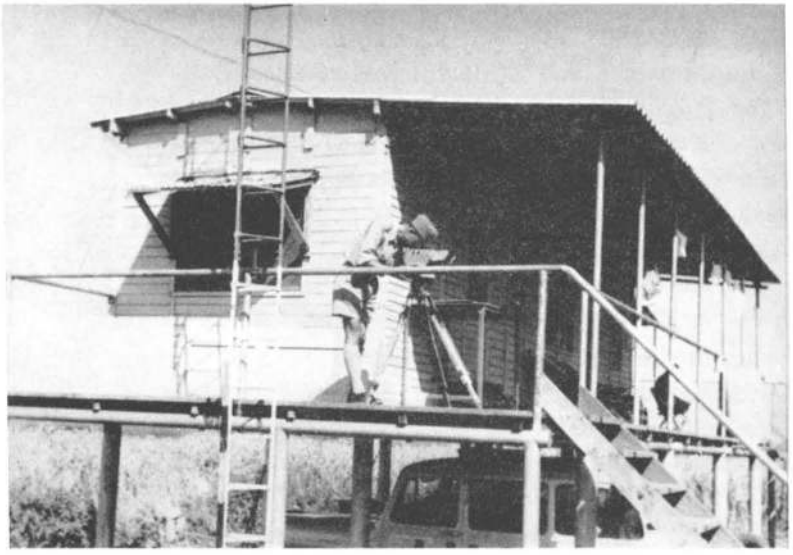
Från sin utkikspost i Främre Orienten har kapten Alnevik bl. a. skickat oss denna rapport.

På sjön Genesarets nordöstra strand ligger stora arabbyar. Enligt stilleståndsöverenskommelsen skall demarkationslinjen där gå 10 m från vattenbrynet och följa vattenståndets växlingar. Detta medför att Genesaret blir en helt och hållet israelisk sjö, utan möjlighet för de gamla arabiska fiskebyarna att idka sin urgamla hantering. Dessa ha ej heller funnit sig i detta och då de israeliska myndigheterna avpatrullera östra stranden

med bestyckade landstigningsbåtar, uppstår då och då skottväxling. Det är nästan makabert att höra plasket och det glada skrattet från 100-tals badande på Genesarets västra strand ackompanjeras av kanondån och kulsprutesmatter från den östra stranden.

Om Genesaret, de många undrens och de bibliska platsernas sjö, läser man fortfarande med fördel i bibeln. Och bibelns ord om den starka sjögången jävas inte, men man frapperas av de kraftiga vindkastningarna. På eftermiddagen blåser under sommaren en sydvästlig vind, som vid östra stranden medför meterhöga vågor. Helt plötsligt kan vinden slå om till östlig och på en kvart är de kraftiga vågorna stillade. Endast mer eller mindre tokiga svenskar badar i det 22 grader "kalla" decembervattnet.

Strax söder om Genesaret lämnar dess utlopp — floden Jordan — israeliskt område och blir en helt och hållet jordansk flod av ungefär Gavleåns storlek. Även om Jordanien och Israel inte heller är de bästa vänner, så råder inte samma hätskhet som längre norrut. Betecknande för stämningen är ett yttrande av två av de båda sidornas lokala polischefer, som mötte varandra med utsträckt hand och en ömsesidig försäkran: "You are my very best enemy".



Författaren på utsiktspost mot de syriska bergen

Kapten Åke Bendrik tjänstgjorde 7 mån under 1961 i de neutrala nationernas övervakningskommission i Korea.

Våren 1962 utsågs han till stf bataljonschef för FN-bat nr XVI, Kongo, vilket alltså medförde ett i dubbel bemärkelse varmt sommarhalvår under ekvatorns stekande sol.

Hans utlandsrapport kommer alltså från Kongo.

Kaminabasens försvar var anförtrott åt den svenska bataljonen och en Ghanabataljon. Den svenske bataljonschefen, överste Nauclér, hade en ansvarsfull och krävande uppgift som baskommendant, speciellt sedan politikerna i Leopoldville beslutat sig för att skicka dit en bataljon av centralregeringens trupper: en dåligt utbildad avd, som vi skulle ta hand om. Även chefen för Ghanabataljonen blev bekymrad. Han fruktade oroligheter, ty under striderna 1961 hade en Ghanaavdelning tillfångatagits av kongolestrupper och 40 soldater påstods ha avlivats och kastats i Kongofloden. Ghanachefen var således orolig för sina mörkhyade krigares goda minne av denna (påstådda) episod.

Men runt om Kaminabasen ligger också Tshombes gendarmer och håller ett vaksamt öga på vad som händer. Vad skulle dessa bittra fiender till centralregeringens trupper hitta på? Vi befarade en för dem kärkommen anledning att raskt gå till verket och skjuta rosten ur bösspiporna.

Det började lugnt och fridfullt och disciplinerat. Men, så en dag ... Den kongolesiske chefen hade kommit underfund om att vår svenske undoff försåg baskommendanten med informationer om läget på gendarmsidan, inhämtade genom svensk signalspaning på gendarmernas radiotrafik. Men från sina egna signalister fick han inget veta. Den mörkhyade, jättestora bataljonschefen hörde i vanliga fall inte till dem som drog på smilbandet eller skrattande slog sig på knäna. Men nu ... Det blev en avbasning och utskällning av bästa märke, som långt ifrån skulle passa svensk trupp eller en MO-institution. Hörsel-



Överstelöjtnant Åke Bendrik under överläggning med två av Tshombes gendarmeriofficerare.

skydd hade nästan behövts. Till och med det tvåmeterhöga, styva elefantgräset runt omkring lade sig prydligt ner som en ansad ryamatta! Och avsked på "grått papper"!

Nåväl, avskeda gick, men bli av med de avskedade gick inte utan transportmedel. Och dagen därpå fanns alltså signalisterna kvar och gjorde förstås ett förtvivlat försök att få sin chef på bättre humör.

Det nappade! De hade snappat att gendarmerna skulle få förstärkningar till Kaminaville — 2 mil från oss — och anfalla basen samma kväll klockan 19.00. Det blev alltså fullt pådrag. LARM för oss alla. Stridsställningar besattes, minor kontrollerades, KP-bilar lastades och körde fram ammunition. Vi var klara att möta anfallet kl 19.00!

Allt tyst och lugnt! Klockan 19.10: "Två lysminor utlösta vid postering Bocken. Orsak okänd." — — En stund senare: "Vid Bocken intet fi. Lysminor sannolikt utlösta av vilda djur." En svart och lugn tropisk natt följde. Inget anfall. Inte heller nästa dag. Frid och stillhet. Ännu månader efter inget anfall!

I "välunderrättade kretsar" har man velat göra gällande att de utskällda signalisterna varit övermänskligt skickliga, då de snappade meddelandet om anfallet från Kaminaville. Det påstås att de vid tillfället saknade batterier till sina apparater. Men det är naturligtvis elakt förtal och lögn.

Emellertid är de kvar vid Kaminabasen och fortsätter med nit och redlighet sitt signalspanande.

JUBILEUMSÅR FÖR ALLMÄNNA VÄRNPLIKTEN

Sammanfattning av Regementschefens tal vid Regementets Dag

Allt sedan urminnes tid har allmän värnplikt funnits här i landet om ock under olika former och varierande namn. Då man därför säger, att det i år är 150 år sedan allmän värnplikt infördes i vårt land, är det en sanning med viss modifikation. Den fria mannens rätt och plikt att deltaga i landets försvar har alltid varit en av grundprinciperna i det svenska samhället genom tiderna.

Under Sveriges första stormaktstid, vikingatiden, var krigsmakten av defensiv karaktär, ett landvärn som endast användes för hembygdens försvar och i detta ingick alla vapenföra män mellan omkring 15 och 60 år. Landvärnet utgjorde en verklig folkhär, som uppsattes enligt den allmänna värnpliktens princip genom ett allmänt folkuppbåd, då fara hotade. På "vårdkasens" och "budkavelns" kallelse gick man "man ur huse", medförande sina vapen. Någon värnpliktslag behövdes icke. För alla var det en självklar plikt att ställa upp, då kallelsen kom.

Under medeltiden började efter kontinentalt mönster även ryttare, den s k riddarhären, att uppträda i den svenska krigsmakten. Detta rytteri fick emellertid aldrig samma betydelse här som på kontinenten. Alltjämt kvarstod bondehären som det viktigaste elementet. Det allmänna folkuppbådet blev nu också lagligt fastställt genom bestämmelser i Magnus Eriksons allmänna landslag. Där stadgades nämligen att det var varje mans skyldighet att följa Konungens kallelse till landets försvar. Dessa bestämmelser utgör i själva verket vår första allmänna värnpliktslag. Det var med sådana genom allmänt folkuppbåd uppsatta bondehärar som bl a Engelbrekt, Karl Knutsson och Gustaf Vasa genomförde sina befrielseverk.

Även under nyare tid har värnplikt tillämpats men nu i form av ett utskrivningsförfarande, där i högsta nöd varje vapenför man kunde uttagas till krigstjänst. Karl XI:s indelningsverk



Från vänster underofficer i uniform m/1765, officer i m/1779, i m/1798 och i m/1829

med det ständiga knektehållet var på sätt och vis också en form av värnplikt, om än i begränsad omfattning. Det var den jordägande befolkningen, indelad i rotar, som rekryterade manskapet till indelningsverkets landskapsregementen och bondesoldaten blev under mer än 200 år lösningen på den svenska arméns rekrytering. Denna form av värnplikt fick under långvarig krigstid ofta en nästan allmän karaktär. Så var bl a fallet under Karl XII:s tid. De ständiga krigen medförde stora förluster i döda, sårade och saknade. Nya regementen måste upprättas, vilket gjorde att alla vapenföra män måste tagas i anspråk i många landsdelar.

Vår moderna allmänna värnplikt leder sitt ursprung från franska revolutionen. Genom en fransk lag 1793 anbefalldes, att det var varje medborgares skyldighet och rättighet att på ett eller annat sätt delta i Frankrikes försvar. Principen blev en förebild för andra länder, så även för oss. 1812 utfärdades en lag om "beväringsinrättning", vilken innebar allmän värnplikt i dess egentliga innebörd genom att alla vapenföra män mellan 21 och 25 år uttogs som värnpliktiga. Då övningstiden endast var 12 dagar blev dock denna värnplikt utan större betydelse och beväringen betraktades främst som en reserv till den indelta armén. Detta förhållande gällde under nästan hela 1800-talet, trots de mindre ökningar av utbildningstiden som

skedde vid olika tillfällen. Det första verkliga genombrottet för värnpliktsprincipen skedde inte förrän 1892. Utbildningstiden ökades då till 90 dagar, vilket innebar ett stort framsteg, men fortfarande var värnpliktshären för svag, för att den indelta armén skulle kunna undvaras. Först genom 1901 års härordning, då utbildningstiden ökade till 240 dagar för huvuddelen och 365 för befälsuttagna, kunde indelningsverket slutligen avskrivas.

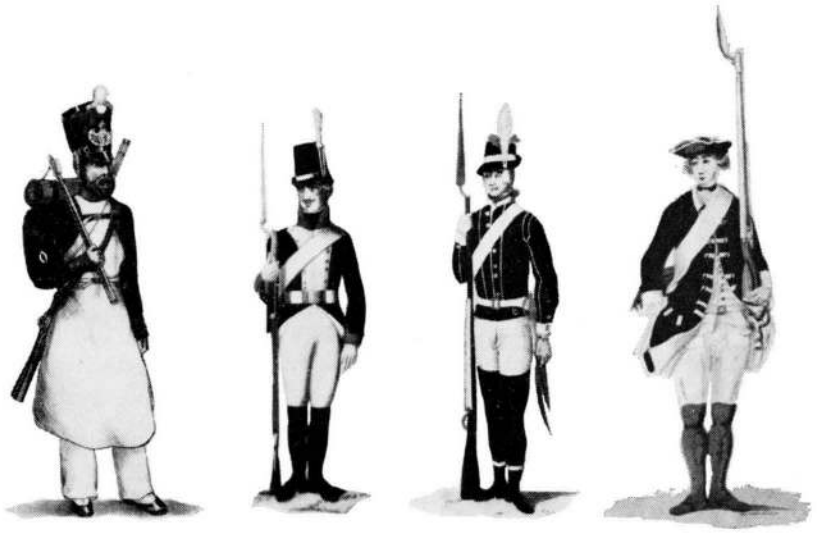
Det första världskrigets utbrott 1914 framtvingade en ny och förbättrad härordning. Utbildningstiden för värnpliktiga i allmänhet ökades till 340 dagar och för befälsuttagna upp till 485 dagar. Vidare bestämdes att krigsorganisationen skulle utökas till tolv arméfördelningar. Denna utökning hann dock aldrig genomföras. Fredsslutet 1918 medförde nämligen en kraftig nedskärning av vårt försvar. Det utrikespolitiska läget syntes inte inge några farhågor, eftersom såväl Tyskland som Ryssland gått starkt försvagade ur kriget. Påfrestningarna under den långa beredskapstiden hade varit stora, vilket allt utgjorde argument i den försvarsfientliga propagandan. Härtill kom att man satte sin tillit till Nationernas förbund och en evig fred.

Minimum nåddes genom 1925 års härordning, då utbildningstiden minskades till 140 dagar för de värnpliktigas huvuddel och 1/4 av varje årskontingent helt befriades från tjänstgöring. Därmed gjordes ett beklagligt avsteg från den allmänna värnpliktens princip.

När under 1930-talets senare del ånyo ett storkrig hotade tog emellertid vårt folk konsekvenserna av sina tidigare misstag. Steg för steg rustades vår krigsmakt ånyo upp dels genom ökning av utbildningstiden, dels genom anslag för anskaffning av modern materiel.

Den svenska neutralitetsvakten upprätthölls under hela kriget genom omfattande beredskapsåtgärder, varvid värnpliktslagen tillämpades i full utsträckning. Att gränserna blev intakta och neutraliteten kunde bevaras kan med skäl tillskrivas den effektivitet, varmed den militära beredskapen upprätthölls.

Även om vårt folk i dag står enigt bakom ett starkt försvar råder på sina håll delade meningar om hur detta försvar bäst bör utformas. Den tekniska utvecklingen har som bekant varit enorm under det sista decenniet och har helt naturligt också



Soldater från vänster i uniform m/1829 (timmerman), m/1800, m/1779 och m/1765

satt sin prägel på försvaret. Mången undrar kanske därför om värnpliktsidén är förenlig med den fortsatta tekniska utvecklingen. Måste inte alla kvalificerade uppgifter överlåtas åt långtidsanställda yrkesmän och värnpliktiga endast anförtros mera sekundära uppgifter? Naturligtvis skulle en yrkesarmé ur många synpunkter vara önskvärd, men med hänsyn till landets ekonomiska resurser skulle en sådan armé ingalunda kunna fylla de kvantitativa krav som måste ställas på vårt försvar. För ett litet folk som vi med en vidsträckt gräns att försvara är en tillfullo utnyttjad värnplikt den enda tänkbara lösningen för ett effektivt försvar. Trots en ständigt stegrad teknisk utveckling kommer behovet av specialfärdigheter för huvuddelen av de värnpliktiga säkert att kunna begränsas till sådant som är möjligt att inhämta under en relativt kort utbildningstid. Härtill kommer en annan sak som inte får förglömmas. Den allmänna värnpliktens betydelse ligger inte endast på det personella planet. Lika viktigt är det, att själva försvarsviljan genom den allmänna värnplikten blir fast förankrad hos hela vårt folk.

Ordet värnplikt är ett stolt och vackert ord med djup och allvarlig innebörd. Det betyder, som ordet direkt anger, plikt

att värna, att försvara allt det vi har kärt, vårt land, vår urgamla frihet, vår svenska demokrati och vår kultur. Man kan fråga sig, om detta bara är en plikt; är det inte fastmer en rättighet, som vi har all anledning att vara stolta över, en rättighet som endast tillkommer fria män i ett fritt land.

Att få göra sin värnplikt bör följaktligen betraktas som en hederssak och inte — som många anser — som något nödvändigt ont. Vi har nått en god bit på väg men ännu har vi långt kvar till den idéella inställning, som kännetecknar t ex medborgaren-soldaten i Schweiz, det land där värnplikten sedan länge mera betraktas som en rättighet än som en skyldighet. Vår värnpliktsarmé kan göras stark. Den inrymmer det bästa av vårt folk. Men det räcker inte med bara högklassig materiel och god utbildning. Det fordras också att var och en är besjälad av en okuvlig tro på sin uppgift och sin förmåga. Först då kan vår värnpliktsarmé fylla sin fredsbevarande uppgift och bli ett verkligt värn för vårt land.

REGEMENTETS KAMRATFÖRENING



AVGÅENDE ORDFÖRANDE

Överste Hans Berggren var under åren 1946—1955 chef för regementet och under hela denna tid och fram till och med 1962 även ordförande i Kamratföreningen.

Som son av bygden och ursprungligen Hälsingeofficer var han ett levande exempel på och ett gott föredöme för Kamratföreningens motto: "samhörighet mellan bygden och regementet". Hans entusiastiska och oegennyttiga arbete har varit till ovärderlig nytta och stor glädje. Hans levande intresse för föreningen och dess syften, hans ingående kännedom om bygden och regementet och hans glada och vänsälla väsens charm hoppas vi kunna påräkna och glädjas av så länge han som vår förste hedersordförande vill tillhöra vår förening.

Styrelsen för Kungl Hälsinge regementes Kamratförening får härmed avgiva följande berättelse för arbetsåret 1962.

Styrelse. Överste Hans Berggren, ordförande, överste Axel Henriksson, vice ordförande, förvaltare Helmer Nygren, sekreterare, förvaltare Harald Fisk, kassör. Övriga ledamöter: överste Ingwar Grundell, överstelöjtnant Arne Dyberg, riksdagsman Per Persson, riksdagsman Jon Jonsson, landstingsordförande Edvin Jansson, häradsdomare J. A. Andersson, kapten Gert Nilsson, förvaltare E. W. Andersson, löjtnant E. A. Pira, rustmästare Åke Viklund och hemmansägare Einar Berlin.

Verkställande utskott: Axel Henriksson, Helmer Nygren, Harald Fisk, Arne Dyberg och Einar Berlin.

Revisorer: stadsrevisor C. W. Forsberg och rustmästare Leonard Wickström med stadsmäklare Folke Löfgren och redaktör Erik Wickberg som ersättare.

Valberedning: bankkamrer C. Müntzing, Gävle, sammankallande, ingenjör Torsten Ygge, Gävle, polisman Birger Hofvenstam, Järbo, med fanjunkare Lars Paul Gustafsson och musikfanjunkare Erik Åkerlund som ersättare.

Redaktionskommitté för "Bocken": kapten Gunnar Fernquist, sammankallande, kapten Sven Bratt och konsulent Ivar Hillström.

Antal medlemmar per den 31/12 1962.

Hedersledamöter: Överste Carl Hamnström och Ärkebiskop Erling Eidem.

Ständiga medlemmar: 8.

Medlemmar: 662.

Under året har följande medlemmar avlidit:

E. Sjöberg, Gävle, E. G. Karlsson, Gävle, F. Bernström, Krylbo, G. Holmstedt, Gävle, P. H. Jonsson, Storvik, P. E. Wallsten, Gävle, J. Nyberg, Gävle, C. Ehrenborg, Bromma, J. Fröderberg, Bollnäs, C. E. Borgfalk, Gävle, L. Bjurling, Stockholm, W. Norlander, Bönan, H. Palm, Valbo.



TILLTRÄDANDE ORDFÖRANDE

Överste Axel Henriksson tillträdde chefsskapet över regementet 1957 och har sedan dess även fungerat som vice ordförande i Kamratföreningen. Från 1963 har han övertagit ordförandeklubban.

Överste Henriksson har redan under de gångna åren som regementschef och tillika vice ordförande i föreningen nedlagt ett intresserat och fruktbärande arbete till föreningens fromma. Hans erkända samarbetsförmåga och naturliga lätthet att skapa goda personliga kontakter har därvid varit framträdande drag, som ökat föreningens goodwill och fasta förankring i bygden. Med hans stimulerande intresse och okuvliga energi som drivkraft har »Bocken» i sin nuvarande form växt fram, verksamt bidragande till en ännu starkare samhörighet mellan bygden och regementet.

Sammanträden:

Föreningens årssammanträde 9/9,
styrelsen 25/1, 9/9,
VU 2/5 och före varje styrelsesammanträde.

Utmärkelser:

Föreningens förtjänstplakett i guld:
löjtnant E. A. Pira, Gävle.

Minnesmedaljen:

Silver:

21/3 Regementets bästa soldater.

Brons:

4/1	Indelte soldaten	K. U. Bohlin	95 år
1/2	»	A. J. Åberg	80 år
10/2	»	J. A. Thyr	80 år
17/3	»	N. J. Blom	90 år
23/4	»	J. A:son Thyrell	80 år

Regementets dag 9/9.

Glimtar från firandet av Regementets Dag samt överste Henrikssons högtidstal återfinnes på annan plats.

Årssammanträde.

I anslutning till regementets dag avhöll föreningen sitt ordinarie årssammanträde under ordförandeskap av överste Hans Berggren och i närvaro av ett 25-tal medlemmar. Samtliga ledamöter i styrelsen omvaldes med undantag av överste Berggren, som undanbett sig återval. Till ny föreningsordförande valdes överste Axel Henriksson med acklamation.
Årsavgiften fastställdes till 5:— och årssammanträdet beslöt på styrelsens förslag att "Bocken" även kommande år skulle utkomma i bokform.
För oegennyttigt och förtjänstfullt arbete för föreningen fick löjtnant E. A. Pira mottaga föreningens förtjänstplakett i guld.
Verksamhets-, förvaltnings- och revisionsberättelserna godkändes utan debatt.
Överste Hans Berggren valdes enhälligt till föreningens förste hedersordförande.
Styrelsen vill till sist rikta ett varmt tack till alla och envar som på ett eller annat sätt bidragit till att öka förståelsen för föreningens uppgift och mål i avsikt att stärka sambandet mellan regementet och bygden.

På uppdrag av styrelsen

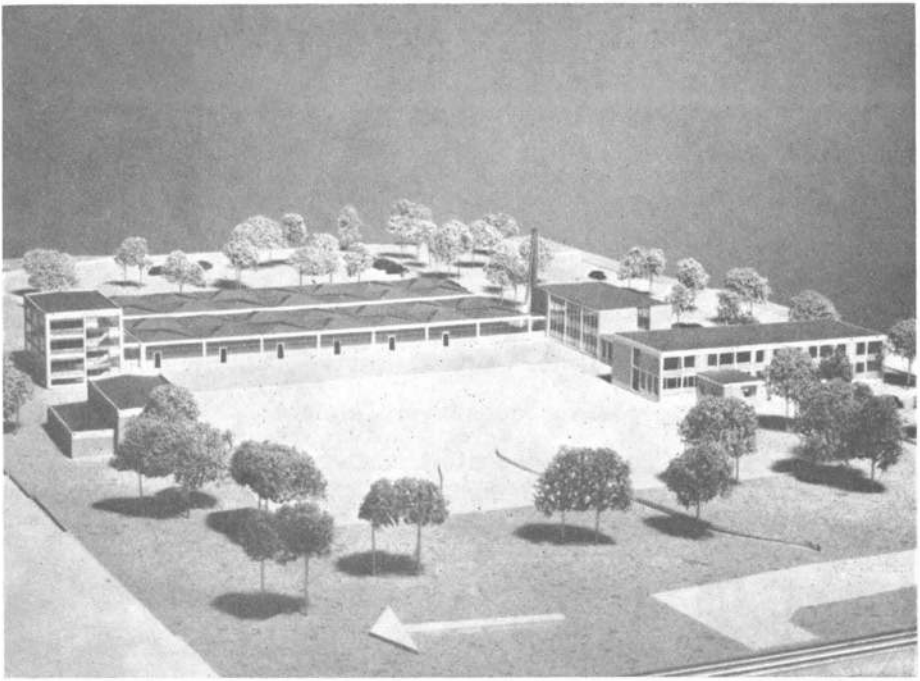
A. HENRIKSSON
Ordförande i VU

/ H. NYGREN

H. FISK ARNE DYBERG EINAR BERLIN

Regementets Dag

firas söndag 25 augusti i Bollnäs



Centrala Verkstadsskolan i Sandviken (modellfoto)

Projekterar

BOSTÄDER

HOTELL

SKOLOR

SAMLINGSLOKALER

FÖRVALTNINGSBYGGNADER

RIKS BYGGEN SVENSKA RIKSBYGGEN

Denna bok har tillkommit genom

Byggnadsfirman Anders Diös AB, Gävle

Durotapet AB, Gävle

AB Edsbyverken, Edsbyn

AB Elektro-Armatur, Gävle

Vict. Th. Engvall & Co Kommanditbolag, Gävle

Gefle Dagblad, Gävle

Gävle Möbellager, Gävle

Gefleortens Mejeriförening upa, Gävle

A. Hildebrand Hovjuvelerare AB, Gävle—Sandviken

Hälsinge-Kuriren, Söderhamn

Kilafors Trävaru AB, Kilafors

AB Lingbo Verkstäder, Lingbo

AB Elof Malmberg, Gävle

Maskin AB Henry Jerner, Gävle

Målarmästare Lennart Lönn, Gävle

AB Möbelproduktion, Gävle

Norelius & Thorssell AB, Carlbaum & Söner, Gävle

AB Norrlands Rör, Gävle

Carl A. Ohlsson AB, Gävle

Allan Rehnström & Co, Gävle

Sandvikens Gas AB, Sandviken

AB Skoglund & Olson, Gävle

Eskil Sundström AB, Krylbo

Söderhamns-Kuriren, Söderhamn

A. U. Wahlberg AB, Juvelerarefirma, Gävle

Sixten Waldenby AB, Rörledningsfirma, Gävle

Jacob Wennberg AB, Gävle

stöd av bl. a. nedanstående företag

Avesta Jernhandel AB, Avesta
Bergströms Lager Eftr, Gävle
AB Centralbageriet, Gävle
Elfving & Lööf, Herrekipering, Gävle
Gävle-Dala Lantmannaförbund, Gävle
Gävle Plåt AB, Gävle
Firma Erik Göransson, Marmaverken
Hallbergs Bokhandel, Gävle
Eric Heselius AB, Gävle
G. Holms Färghandel, Gävle
Hotell Atenéum, Gävle
Järbo Handels AB, Järbo
Järbo Såg & Hyvleri, Gästrikehus, Järbo
G. Th. Karlsson Bleck- & Plåtslageri, Gävle
Kilaforsortens Köpmannaförening, Kilafors
Kilafors Ullspinneri AB, Kilafors
Carl Larssons Fotografiska ateljé AB, Gävle
H. Lindgren AB, Gävle
Lötens Handels AB, Rengsjö
Nordgren, Ek & Co, Gävle
Ockelbo Verktygsfabrik, Ockelbo
Pix AB, Gävle
AB Skrivrit, Gävle
Snögrens Cykel- & Sportaffär, Gävle
Erik Sohlbergs Livsmedel AB, Gävle
Solängens Handelsträdgård, Gävle
Stattins Järnhandels AB, Sandviken
Ströms Maskinaffär, Gävle
Sundéns Färg- & Tapethandel, Bollnäs
Söder-Frukt, Gävle
Ugglebo Arbetarförenings AB, Ockelbo
Åkerson & Co AB, Gävle

Välj rätt tvål till Er typ!

REPORIA
för fet och normal hy...



REPORIA
extra fet
för torr hy...
REPORIA

— den medicinska skönhetstvålen

AB Elfströms Tekn. Fabrik

Gävle



Lasta och schakta snabbare och med större vinst med

Maskin AB Gigantic

G 18 – 2-hjulsdriven
F 20 – 4-hjulsdriven

- **STARK**
- **SNABB**
- **SÄKER**
- **STOR KAPACITET**
- **SERVOSTYRD**
- **KOMPAKT**
- **LÅG TYNGDPUNKT**
- **DRIFTSNÅL**
- **PRISBILLIG**

Begär prospekt och offert:



MASKIN AB Gigantic

Järbo Telefon växel 0290/70610

Service och återförsäljare över hela landet

ANTICIMEX
SKADEDJURSBEKÄMPNING

Rådgör med närmaste Anticimex-kontor:
Söderhamn 602 33
Gävle 205 07
Bollnäs 118 91
Hudiksvall 100 97

ANTICIMEX
HUSBOCKSFÖRSÄKRING

AB Krylbo Järnhandel

Krylbo - Telefon 115 02





AGA-fyren visar vägen till bättre TV-köp

C:a 30 000 hushåll

samverkar i dag för bättre hushållsekonomi genom köp och medlemskap i

KONSUM ALFA

Följ deras exempel!
Gå in i

konsum alfa

— hushållens egen förening —

det
är
bäst
att



trycka
hos

GT

GEFLEBORGS TRYCKERI AB

Gävle - Telefon 297 00

Varsågod det finns

3







I dag som för snart 300 år sedan stämplas Iggesunds produkter med det

"krönta ankaret"

en över hela världen välkänd symbol för hög svensk kvalitet

Aktiebolaget Iggesunds Bruk

Grundat 1685



...sen gäller det din framtid

Just nu utbildas du till soldat. Kronan tänker för dig - din utbildning är noga planlagd fram till utryckningsdagen. Efter muck blir det annorlunda. Då får du tänka på din utbildning själv. Planera för det redan nu. Det bästa du kan ge dig själv är ett bra jobb. Du kan skaffa dig ett yrke med framtid, få en utbildning som är något att ha (och betalt därefter). Du kan bli skeppsbyggare på Öresundsvarvet.

Utbildningsmöjligheterna vid varvet öppnar vägen för dig till de mest skiftande befattningar inom olika verksamhetsgrenar i verkstäder och på de tekniska kontoren. Under hela utbildningstiden får du avtalsenlig lön. Träningen vid Öresundsvarvets verkstadsskolor sker individuellt efter ett system som ger snabb rättvisa åt handlag och begåvning. Ju bättre förkunskaper och speciella anlag, desto snabbare inträde i produktivt arbete. Efter grundutbildningen finns en frivillig fortsättningskurs på tre terminer. Tillsammans blir detta en tvåårig verkstadsskola, där du får slutbetyg i form som fastställts av Kungliga Överstyrelsen för Yrkesutbildning. Vill du sedan läsa vidare har du fina möjligheter att studera till verkmästare, tekniker eller ingenjör.

Posta kupongen nu, så får du veta allt om möjligheterna som skeppsbyggare. (Du kan också kontakta arbetsförmedlingen).



Sänd mig broschyren "*Ett framtidsjobb på ÖRESUNDSVARVET*"
för lärlingar ☐ för vuxna ☐

Frankeras ej
mottagaren
betalar
porto

Namn _____

_____ Ålder _____

Adress _____

_____

BOCKEN
1963

Till Verkstadsskolorna
vid ÖRESUNDSVARVET
LANDSKRONA

Svarsförsändelse
Tillstånd 21
Landskrona

LÖSEN

RENAULT 8



Skivbromsar på alla 4 hjulen
Slutet kylsystem
Canadavärme
Oöverträffad i ekonomi

TOLLERZ
BIL & TRAKTOR

Ernst Express AB

Avesta - Telefon 509 10

SVEN LUNDBERGS BLOMSTERHANDEL

Thulehuset Gävle
Tfn 257 34, 181 34

Medlem av Blomsterförmedlingen

TESTEBO-
TVÄTTEN

REKOMMENDERAS

Tfn 026/269 34, 119 29

HOLMGRENS VULK

Försäljning av nya däck
Reparationer
Regummeringar

N. Skeppargatan 13 — Gävle
Tfn 026/266 03

NYA
TRÄVARUAFFÄREN

allt i trävaror

Sätravägen 14, Gävle
Tfn 026/220 78

SKYLTAR

i rostfritt stål, metaller o. plast

A-B ROSTFRIA SKYLTAR
S. Kansligatan 8 Gävle
Tfn 026/273 01

ALLT från **EN** leverantör

LW



BOARD, hård och porös
PLYWOOD i furu, björk, mahogny
BLOCKLAMELL i furu, björk, abachi

TRÄVAROR sågade
TRÄHUS monteringsfärdiga
KÄTTING alla slag

samt i specialprodukter

LJUSNE BYGGBOARD
ELLWE PROFIL väggbeklädnad
ELLWE SPONT takplattor
ELLWE AKUSTIK takplattor
ELLWE PERFOR inredning och dekoration

BÅTPLYWOOD i furu och sapeli
FORMPLY för putsfri betonggjutning
BOARDLAMELL för snickerier av olika slag

... allt från LJUSNE

Ljusne-Woxna Aktiebolag, Ljusne

STOLPAR

PÅLAR

SLIPERS

PLYWOOD

STAMMBLÖCKE

TIMMER

MASSAVED m. m.

Kilafors Jernverksaktiebolag, Kilafors

LJUSNAN

Tidningen för Hälsingland

BOLLNÄS

Tel. 0278/130 00



Motorcentralen i Bollnäs AB

Nygatan 2 Tfn 0278/127 00

TRÄVAROR
BYGGNADSMATERIAL
TAKTÄCKNINGAR
GOLVLÄGGNINGAR

ELON JOHANSSON AB

Sandviken Gävle

Joh. E. Hedin ab

CENTRALPALATSET

EN SPECIALAFFÄR I
PAPPERS- OCH KONTORSVAROR
PRESENTREKLAM – PLASTTILLVERKNINGAR

BOLLNÄS BIL- & MEKANISKA AB

Långgatan 28, Bollnäs Telefon 105 69, 126 69

Tillverkning:
RAPID SNABBLYFTBLOCK
INBYGGDA BLOCK
OCH BLOCKVAGNAR

Beställningsarbeten:
SVARVNING - FRÄSNING
PRESSNING - SVETSNING
MASKINREPARATIONER

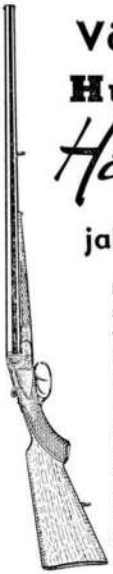
Arbrå Värdshus

Moderna rum

God mat

Fullständiga rättigheter

Telefon 0278/400 10



Välj en Husqvarna

Hammerless

för jaktlyckans skull

Pipor: Av svenskt specialstål, höger pipa svagt, vänster pipa starkt trångborrad, längd 70 cm, tennlödd och skålad spång med antireflexlättring, patronlägen för 70 mm hylsor. **Kaliber:** 12. **System:** Anson & Deeley, top lever och HVA patenterade dubbelsäkring. Priser från 775: —

BILÄGARE!

Till Eder tjänst.

Beg. bildelar stor sortering

NYA DELAR!

Ljuddämpare och avgasrör

Även Abarth avgassystem

Reservdelslager för Volkswagen

Däck och batterier

Biltillbehör

AB BIL & RESERVDELAR

Näringen, Gävle, tel. vx. 156 30

Filial N. Strandgatan 29

BOCKENS DRYCKER

— kvalitetsdrycker

GÄVLE

SANDVIKEN SÖDERHAMN

HUDIKSVALL LJUSDAL

banken
med
personlig
service
i centrum

KREDIT-BANKEN

för alla Era bankaffärer

DROTTNINGGATAN 35
GÄVLE

Tel. 230 30, 124 24 (linjeväljare)

Exp.tider: månd.—fred. 9.30—15, lörd. 9.30—13

Kvällsexp.: månd.—fred. 17—18

AB GÖSTA ANDERSSONS ÅKERI

Tredje Tvärgatan 48, GÄVLE

Telefon växel 152 90

UTFÖR: **Alla slags transporter**
Schakt- och planeringsarbeten
Berg- och Stensprängning

MASKINPARK: Grävmaskiner, Traktorer, Lastbilar, Lyftkranar

FÖRSÄLJER: **Fabriksblandad betong, Sand, Grus, Singel, Makadam och Vägmaterialier**

Grustaget RÖRBERG telefon 330 48
Grustaget VARVA telefon 951 01
Betongfabrik VARVA telefon 954 85

Elkompaniet
ALLT I EL, TV RADIO

Försäljning och service med ansvar!

Nygatan 36 – N. Centralgatan 7

Tel. 228 37, 245 43

FACIT PRIVAT

är en bra hjälp för alla som 

Till exempel för dem som skall bli läkare,

, lärare eller . Alla har användning för  i sina studier eller sitt yrke.

Och samtidigt kan alla, tack vare Facit Privat, få mer tid över till att ägna sig åt sina , som i sin tur använder  för att hålla kontakt med sina väninnor, medan de ser till att  blir  så att de kan bli , advokater,  eller affärsmän.

Var skall det här sluta? Vi vet inte. Vi är alltför upptagna med att tillverka Facit Privat.



ÅTVIDABERGS

STOCKHOLM 237580 · GÖTEBORG 172420 · MALMÖ 70980

Försäljningskontor och serviceverkstäder på 122 platser över hela landet

GÖR ETT BESÖK PÅ

Lindströms konditori

Ockelbo – Telefon 401 60

Känt för sitt goda kaffe och goda bakverk

GÄVLE LAST BIL CENTRAL

UTFÖR
transporter, schaktningar

LEVERERAR
grus, sand, väg- och betongmaterial
samt matjord

Gävle Lastbilcentral

N. Skeppsbron 1 Tel. 130 30, 130 31

"STÖVELN"-ÖBERG

Cykel o. Sportaffär

Norra Kungsgatan 13, Gävle - Telefon 250 43

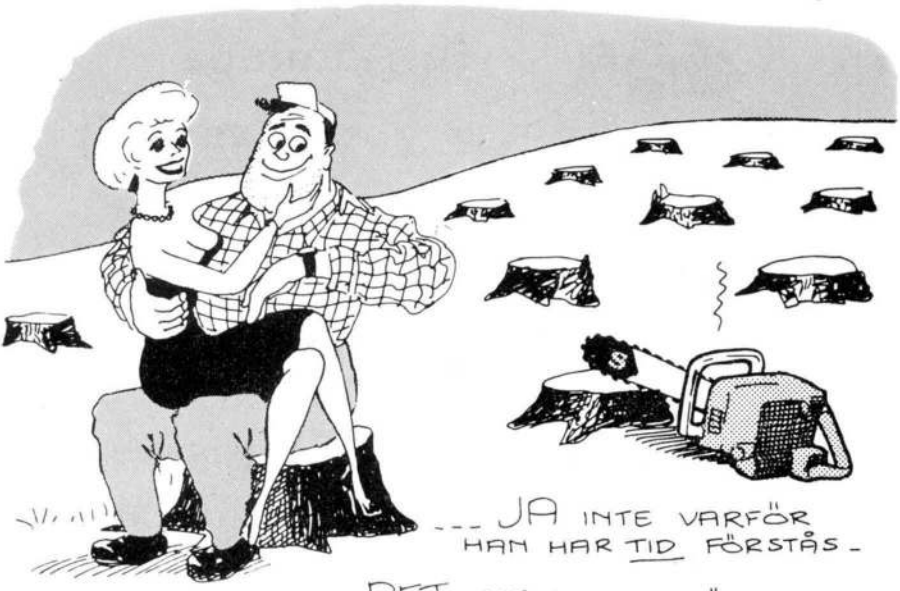
ALLT I CYKLAR och SPORTARTIKLAR

Reparationsverkstad

BETALD

ANNONSPLATS

UNDRAR NI VARFÖR ?



--- JA INTE VARFÖR HAN HAR TID FÖRSTÅS -

DET VET JU ALLA MÄNNISKOR ATT HAR MAN SANDVIKSKEDJAN I MOTORSÅGEN SÅ SLIPPER MAN FILA SÅ MYCKET, MAN SÅGAR MER OCH FÅR MER FRITID ---

MEN NI KANSKE UNDRAR VARFÖR SANDVIKSKEDJAN ÄR SÅ KLART ÖVERLÄGSEN ?

OSS EMELLAN SÅ BERÖR DET INTE BARA PÅ KVALITETSTILLVERKNINGEN OCH SKOVELTÄNDERNAS HÅRD-FÖRKROMNING ...

---DET ÄR MATERIALET OCKSÅ !



SANDVIKSKEDJAN GÖRS AV SANDVIKENS VÄRLDS-BERÖMDA STÅL !!

DÅ FÖRSTÅR NI ---

SANDVIKSKEDJAN

GRAND-CENTRAL-HOTELLET
GÄVLE

Norrlands förnämsta hotell
med tjusiga restauranger
för alla smakriktningar
bjuder välkommen

COCKTAILBAR · TV

TELEFON 290 60

Hälsinge
Messmör

GER HÄLSA
och KRAFTER

Södra Hälsinglands
Mejeriförening
BOLLNÄS

SÖDERLUND & LINDSTRÖM
GEFLE

- Motorrenoveringar
- Renoveringar av entreprenadmaskiner
- Metallisering
- Maskinarbeten och maskinbyggnad

AB SÖDERLUND & LINDSTRÖM

Tel. 29320, växel — GÄVLE



Mackmyra Sulfit Aktiebolag

köper

massaved och avverkningsrätter

PIGALLE grill

på centrala söder

Öppet: Vard. 08.00–24.00. Lörd. 08.00–00.02

Barn halva priser

God husmanskost och grillade rätter

Tfn 240 44

---

anlita specialaffären i radio och TV

35 år i branschen - Allt i radio-TV

Modern serviceverkstad

AB NORBORGS RADIO-TV S. Kungsg. 12, tel. 273 36

Ockelbo Sparbank

arbetar i bygden för bygden. Insättningar i sparbanken kommer Ockelbo-bygden tillgodo i form av lån till bostäder, jordbruk, småindustri, hantverk och handel m. m.



OCKELBO SPARBANK

– Hemortens och bygdens egen bank –

GÄVLE SMIDE

Box 425 Gävle 1 (Näringen)

Tfn 026/206 70

Bergvik och Ala Aktiebolag

SÖDERHAMN

tala med

THULE

VAR ALLTID PÅ DEN FÖRSÄKRADE SIDAN

Avd.-kontor: Thulehuset, GÄVLE. Tel 151 80

THULE för försäkring

TRETORN

ledande märke i GUMMISKOR

SKOMAGASINET

Drottninggatan 33 GÄVLE Tel. 235 77

Plattsättnings-, Mosaik och Glasbetongarbeten



Stort materialsortiment

GOLV och KAKELSÄTTNINGS AB

Gävle - Tel. 232 21

OLSSONS BLOMSTERHANDEL

Nygatan 15, GÄVLE

Telefoner: 204 16 och 139 16



Förstklassigt i 2 klass!

Titta närmare på den här bilden. Så trivsamt reser man i SJ:s nya 2 klassvagnar – verkligen förstklassigt! Ställbara fåtöljer, nackstöd och kindstöd, stora imfria fönster. Och naturligtvis termostatreglerad värme och luftkonditionering. Det är ett nöje att åka tåg! Och dessutom billigt. Utnyttja SJ:s stora rabattmöjligheter när Ni planerar Er resa – t. ex. familjerabatt, semesterbiljett och rundtursbiljett. Tala med järnvägsstationen eller resebyrån. Vilken tid på året Ni än har semester så har SJ en resa just för Er. I trevliga broschyrer hittar Ni mängder av intresseväckande förslag. Fråga efter **SJ Vinternöje, SJ Sommarnöje, SJ rundturer.**

allt talar för tåg... SJ ...komforten tiden priset ...tryggheten



Södra Norrlands Trädgårdscentral

SKÅNELAGRET

Odlarnas organisation

Alltid till tjänst med förmedling av alla sorters **grönsaker, rotfrukter** och **sydfrukter**

Tel. GÄVLE, gruppnummer 296 20

Lidholms

hela familjens

MODEHUS

Herrkonfektion
Herrekipering
Herrskrädderi
Damskrädderi
Gosskonfektion
Gossekipering
Herr- o. Damskor
Damkonfektion

GÄVLE • **HOFORS**
Tel. 292 40 **Tel. 203 04**

Älvkarleby Turisthotell "Turisten"

Tel. 721 44, 725 11

Öppet: febr.–maj: söndagar
maj–sept.: dagligen

HOTELLET öppet året runt

Vid val av Eder

Brand- och sakförsäkring

bör Ni givetvis anlita

GESTRIKLANDS BRANDSTODSBOLAG

med dess sedan gammalt låga premier

INFORDRA PREMIEUPPGIFT

Anlita hembygdens eget försäkringsskydd

Upplysningar lämnas av ordföranden i Edert distrikt och på bolagets huvudkontor, N. Strandgatan 29, Gävle. Telefon 800 40 växel
Avd.-kontor Hyttgatan 13 Sandviken telefon 520 38

Freja GLASS

är godare

Vi har öppet året runt

Ordertelefoner: 205 74, 205 75

Kontroll och råvaror:

Gefleortens Mejeriförening

NÄR DET GÄLLER

- MC-
- KÖR-
- TRAFIK-
- BUSSKORT –

vänd Eder med förtroende till

BIL- och TRAFIKSKOLAN

Inneh.:
Olof Ståhle o. Berndt Friskman
S. Kansligatan 7 a, GÄVLE
Tel. 254 94 - 205 08

För rationell hårvård

LUNDÉN och SKALIN

Frisersalong

Södermalmstorg, GÄVLE
Tfn 146 47

Fibrex

HÅRD och PORÖS

Träfiberskivor

Midnäs Industriaktiebolag

RENGSJÖ
Tfn 0278/651 10

I kasern som i fält har alla användning för

NYA Batteri-PHILISHAVE



Riktpris **55 kr** utan batterier oms tillk.

RADIOKOMPANIET
N. Kungsgat. 21 Tel. 26338, 16072

Edsbyns Tryckeri AB

EDSBYN

Tfn 0271/212 85

Furuvik



SVERIGES STÖRSTA DJUR- OCH NATUR-PARK

- Utflykts-målet för hela familjen

STORVIKS KRAFT AB

Justering och ombyggnad av elmätare

Tfn 0290/111 00

NYA A/B
J. FR. BROLIN

Skeppsklarerare, Speditörer

STUGSUND

kol, koks, eldningsolja

Tfn 541 37, 541 94, 541 67



HÖR MED DEN SOM HAR AGA

Säljes av

Gävle TV service

S. Kungsgatan 25 Tel. 171 40
GÄVLE

Gynna

"BOCKENS"

annonsörer

Det hör till god smak

att begära

Avesta Pilsner

Fråga efter AVESTA hos Eder handlare
eller beställ genom
Vattenfabriken CIDROX A.B., Sandviken

AB ÖBY BRYGGERI S. VALBO



VOLVO

VOLVO det klart ledande bilmärket

ELEGANT och BEKVÄM, TRIVSAM och PÅLITLIG
Trygg för ekonomin genom den 5-åriga PV-garantin

FORSLUNDS
motor aktiebolag

S. Kungsgatan 61–63, GÄVLE
Gävlevägen 88, SANDVIKEN

Grävmaskinstrailers

av BOLLNÄS SVETS välkända fabrikat, specialvagnar för gräv-, schakt- och planeringsmaskiner. 5–150 ton Specialvagnar för byggnadsindustrin 1–4-axlade.

Stor kapacitet – Konkurrenskraftiga priser – Begär offert!

Bilvagnar med och utan 3-vägstipp – 1-2-3-axlade timmervagnar – Kabel- och transformatorvagnar – Specialvagnar för skeppsvarv, handel och industri – Landets ledande tillverkare av Grävmaskinstrailers och specialvagnar.

Bollnäs Svets AB

LOTTEFORS **Telefon 210 82, 125 20**

Westlund & Söner Boktryckeri ab

N. Kungsgatan 31, Gävle

Tel. 230 83, 260 83

Ett modernt utrustat tryckeri till Ert förfogande

DU SOM TYCKER OM DJUR

bli medlem i Gävlekåren
av Svenska Blå Stjärnan

Kurs i allmän djurvård anordnas under 10 dagar sommaren 1963.

Anmälningar telefon 026/160 56
eller 203 72

BLIV BILKÅRIST

Kårer i Gävleborgs Län:

BOLLNÄS
GÄVLE
HOFORS
HUDIKSVALL
LJUSDAL
SANDVIKEN
STORVIK
SÖDERHAMN

SVERIGES KVINNLIGA BILKÅRERS RIKSFÖRBUND



GÄVLEBORGS LOTTAFÖRBUND
Kyrkogatan 28, **Gävle**
Tel. 026/251 25

SVENSKA RÖDA KORSET
arbetar för

Bistånd åt totalförsvarets sjukvård

Undsättning vid katastrofer

Hjälp åt åldringar, handikappade barn och vuxna

Gå med i Röda Korset!
Avgift 5 kr.

SVENSKA RÖDA KORSETS GÄVLEBORGSDISTRIKT

Postgiro 3 53 68

Chans att vinna 25000 kronor



Alla Ni som i år fyller 26 år eller mera kan vara med i sparbankens allmänna lönsparande och spara med vinstchans.

En extra utlottning vid sidan av den ordinarie dragningen i lönsparlotteriet i mars 1964 ger Er som lönsparar 1963 dubbla chanser att lyfta en högsta vinst på 25.000 kr.

Dessutom finns en lång rad andra vinster. Kom in till sparbanken för närmare upplysningar!

GÄVLEBORGS SPARBANK

Pris 7 kronor

Bocken 1963 (1962/63)
Dokumentet är skannat med upplösningen 300 punkter/tum (120 punkter/cm) och är direkt överfört till filformatet PDF (ver. 5.0 eller senare). Arbetet har utförts av **Ulf Holmberg 2008-10-05**.